Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 261 (1 347)
Simbătă 17 martie 1984

12 pagini — 2,50 lei

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

sarcină prioritară în această etapă

Ne aflăm, în prezent, într-o etapă a anului de învățământ în care orientarea școlară și profesională a elevilor ce vor absolvi clasele a VIII-a, a X-a și a XII-a devine o sarcină prioritară în cadrul acțiunii permanente de îndrumare a opțiunii elevilor din toate clasele și din toate profilurile, nivelurile și treptele de învățământ.

Reamintim, cu acest prilej, că, pornind de la indicația dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, ca, la orientarea școlară și profesională a elevilor, să participe toate cadrele didactice și având în vedere programele de asigurare cu forță de muncă corespunzătoare a economiei și a tuturor celorlalte sectoare care asigură progresul neîntrerupt al țării noastre, am definit orientarea școlară și profesională ca o activitate deosebit de complexă, la care e necesar să participe întregul personal didactic și care constă în cunoașterea aprofundată a fiecărui elev, în cultivarea intereselor, aptitudinilor și motivațiilor corespunzătoare orientării cu precădere către munca productivă, în îndrumarea, pe această bază, a elevilor spre profesiile și meseriile solicitate de cerințele generale ale dezvoltării social economice a țării și a fiecărui județ în parte.

Este esențial să înțelegem profund faptul că facem nu o educație în general, ci realizăm acte educative de mare complexitate, menite să cultive respectul și dragostea pentru munca fizică, pentru o activitate concretă, utilă societății, sădim la elevi dorința de a participa la sporirea bogăției materiale a întregului popor, care nu se poate realiza în afara producției. Pentru aceasta, se cere valorificarea mult mai deplină a întregului uriaș potențial educativ pe care îl deține munca — activitatea participativă a elevilor — în calitatea sa de factor fundamental al formării personalității umane. Pornind de la convingerea că orientarea școlară și profesională din școală și de la nivelul județelor este necesar să se concentreze în trei direcții de bază: în școli, în familiile elevilor și în unitățile economice, înțelegem să acționăm astfel încît orientarea școlară și profesională să fie permanent o parte componentă a întregului proces instructiv-educativ, a întregii munci care se depune de către cadrele didactice și de ceilalți factori educativi.

În această etapă, la orientarea școlară și profesională a elevilor se cere să se acționeze unitar, continuu și în cît mai strînsă legătură, atît la nivelul diferitelor discipline de învățământ, cît și la cel al acțiunilor organizate cu participarea personalului didactic, organizațiilor de copii și tineret și a părinților elevilor.

Realizînd o bună cunoaștere a necesarului de cadre, a forței de muncă, precum și a unităților de învățămînt din județ și a profilului acestora, cadrele didactice au îndatorirea să îndrume cu competență, în funcție de particularitățile dezvoltării și de randamentul școlar al copiilor pe elevi și părinții acestora.

În prezent, sînt cunoscute opțiunile elevilor din clasele a VIII-a care urmează să se înscrie în prima treaptă a liceelor. Din analiza lor, se pot trage toate concluziile ce se impun pentru a asigura realizarea integrală a planului de școlarizare pentru toate profilurile de licee și cuprinderea în clasa a IX-a a tuturor absolvenților clasei a VIII-a. Acestea, împreună cu îndrumarea absolvenților claselor a X-a și a XII-a, formează obiectivul de bază, în această etapă, a orientării școlare și profesionale a elevilor care, peste cîteva luni, va deveni criteriul principal de evaluare a muncii depuse de cadrele didactice în acest domeniu. Să acționăm, prin urmare, cu toată energia și cu toată pasiunea pe care le solicită o sarcină atît de importantă pentru destinul fiecărui elev în parte și al tuturor elevilor din generațiile claselor terminale ale acestui an de învățămînt.

ÎN FAȚA UNUI MOMENT HOTĂRÎTOR

Societatea noastră socialistă are nevoie de oameni foarte bine pregătiți, pentru a realiza la cei mai înalți parametri progresul social. În cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul Consfătuirii desfășurate la Mangalia s-a subliniat încă o dată acest deziderat, relevîndu-i-se două coordonate ce trebuie avute în vedere de către toți factorii investiți cu responsabilitatea acțiunii educogene din societate: pregătirea profesională împletită armonios, funcțional, dialectic cu aceea revoluționară. Școala, ca instituție principală de educație, este și cadrul cel mai important în care se formează forța de muncă.

Alegerea drumului spre profesie, la sfîrșit de școală gimnazială și chiar mai tîrziu, de definitivarea acestei alegeri, este un aspect de maximă importanță, atît pentru tinerii ce își structurează și își dezvoltă personalitatea cît și pentru societatea care trebuie să-i primească, în calitate de factori activi ai dezvoltării sale. Județul Brașov este un județ puternic dezvoltat industrial. Din totalul producției globale, peste 90% îl deține industria. De asemenea, are un grad ridicat de urbanizare. Din totalul locuitorilor, peste 72% locuiesc în oraș. Județul nostru contribuie la totalul producției industriale pe țară cu 6,6%, ocupînd locul I în ceea ce privește producția globală industrială ce revine pe un locuitor și în privința numărului de personal încadrat în industrie la 1 000 de locuitori, realizînd totodată peste 5% din producția de export a țării. Ramurile industriale, ca pondere, sînt reprezentate astfel: construcții de mașini 64,3%; chimie 9,6%; industrie 6,6%; industria alimentară 6,8%; industria materialelor de construcții 2,5%; industria forestieră 1,9% ș.a.m.d.

În economia județului nostru, un loc important îl ocupă și agricultura. Pe terenul arabil se cultivă cu prioritate cartofi, sfeclă de zahăr, legume și cereale. Zootehnia deține o pondere importantă, avînd în vedere suprafețe mari de pășuni și fînețe și tradiția locuitorilor în acest domeniu.

În perioada anilor 1983—1985, economia județului Brașov se va dezvolta în ritm susținut, urmînd coordonatele principalelor sale ramuri de activitate. Industria și agricultura se află deopotrivă în atenția factorilor de răspundere, urmărindu-se cu consecvență creșterea eficienței economice, a productivității muncii, progresului tehnic, intensificarea laturilor calitative ale dezvoltării sociale și economice.

Integrată organic în acest proces, pregătirea forței de muncă, în concordanță cu comanda socială specifică a județului, a constituit și constituie unul dintre obiectivele de bază ale activității Comisiei județene de orientare școlară și profesională și ale celorlalți factori educaționali implicați în orientarea și pregătirea forței de muncă pentru domeniile economice prioritare. Colaborarea permanentă a Comisiei județene de orientare școlară și profesională cu Oficiul Forțelor de Muncă face posibilă orientarea tinerilor către domeniile prioritare ale economiei brașovene. Ponderea principală în domeniul industriei continuă să o dețină necesarul de forță de muncă pentru meseriile de prelucrători prin așchiere, lăcătuși mecanici, sudori, electricieni, operatori chimiști, constructori structuri, instalatori în construcții, țesători etc. În agricultură, necesarul de forță de muncă specializat cunoaște o pronunțată traiectorie ascendentă. Comanda socială exprimată de aceste tendințe ale dezvoltării economice își găsește expresia elocventă în structura planurilor de școlarizare ale județului pentru fiecare an școlar al acestui cincinal.

În anul școlar 1983—1984, avem o cuprindere de 89,2% în treapta I în licee industriale, agroindustriale și silvice și de 81,6% la treapta a II-a în aceleași profiluri. Factorii răspunzători de orientarea școlară și profesională, începînd cu comisia județeană, cadrele didactice din școli, organizațiile de copii și tineret au acționat în direcția realizării unei orientări școlare și profesionale care să răspundă cerințelor din planul economic, conjugînd aceste cerințe cu specificul

Prof. CORNELIA ALBU
Inspector școlar general al județului Brașov

(Continuare în pag. 10)

COPIII PATRIEI — VIITORUL PATRIEI !

M-am născut și trăiesc pe meleaguri vrîncene, acolo unde ierburile foșnesc a pași de voievod și apele Putnei se rostogolesc la vale în bulgări albaștri de legendă printre negurile verzi ale pădurilor de pini și brazi. În murmurul lor, generații după generații au deslușit povestea celor șapte feciori ai Vrincioalei, mama cu inima cît o țară, care, atunci cînd a fost nevoie, i-a dăruit pe toți domnitorului pentru apărarea pămîntului strămoșesc. Pilda aceasta are, de veacuri, o semnificație deosebită, care scapă la prima vedere. Vrincioaia a avut ce să dăruiască pentru salvarea neamului ei ! Nu știu dacă m-am gîndit la ea cînd mi-am ales meseria de învățătoare. Sigur, însă, am făcut-o din dragoste pentru aceste minuni grăitoare cărora le spunem copii, florile noastre de suflet, fără de care viața unei familii este total lipsită de sens.

La 19 ani eram mamă și urmam la fără frecvență cursurile Institutului de învățători. Au urmat, apoi, al doilea, al treilea și al patrulea copil, toți băieți. Cu fiecare, munca, visurile, aspirațiile mele și ale soțului meu, profesor de limba română, căpătau alt contur, altă încărcătură emoțională. Începeam să ne desăvîrșim, în primul rînd, prin ei. La noi, educatorii, puterea exemplului este mare. Cum poți demonstra altora că a avea mai mulți copii este o binefacere, o imensă binefacere, atît pentru viitorul țării, cît și pentru destinele ei ? Multe familii de intelectuali, adică tocmai acelea care au posibilități mai mari de creștere și educare a copiilor, se opresc la unul sau doi. Este ceva nefiresc, ceva care parcă nu intră în tradiția românească ! N-am încercat să fac o statistică, dar majoritatea oamenilor de seamă, politici, savanți, scriitori, artiști, nu numai de la noi, provin din familii cu mulți copii. Ar fi nedrept să spun că a crește patru băieți este ușor, că nu te expui unor privațiuni și unor griji. Dar cît de repede le uiți pe toate, cînd bucuria de a-i vedea mari și sănătoși, crescuți pe măsura vremurilor noastre, îți inundă sufletul ca explozia de muguri a unei primăveri ivite pe neașteptate. De aceea, adeziunea noastră, a educatorilor, la preocupările partidului și statului nostru pentru creșterea natalității, trebuie să fie totală, fără nici o rezervă.

Creșterea și educarea tinerei generații nu mai prezintă astăzi probleme de nerezolvat. Imensul potențial material și uman

investit în această direcție demonstrează, cu prisosință, grija partidului și statului nostru pentru instruirea și educarea unui tineret viguros, care să asigure vitalitatea poporului, a întregii noastre națiuni. Integrarea învățămîntului cu producția și cercetarea, caracterul deschis al treptelor de învățămînt, accesul tuturor copiilor la învățătură oferă fiecăruia largi posibilități de dezvoltare și afirmare a personalității în orice domeniu. Tocmai acest aspect îl avem în vedere în lectoratele pedagogice, în întîlnirile cu părinții elevilor noștri, în activitatea desfășurată în cadrul comisiei de femei pe linie de sindicat. Dar să nu uităm, așa cum am mai spus-o, exemplul personal. Altele sînt rezonanțele în conștiința celorlalte mame ale cuvintelor unei învățătoare care, la 36 de ani, are doi băieți în liceu și acasă mai crește încă doi ! Și altfel vede această învățătoare munca ei de zi cu zi la clasă ! Numai așa activitatea didactică se împletește armonios cu profesia de mamă, cea mai aleasă și nobilă dintre toate profesiile care au existat și vor exista vreodată pe pămînt.

Inv. STELIANA ADRIANA ANGHEL
Școala din comuna Tulnici, județul Vrancea

ÎN ACEST NUMĂR :

- Pregătirea politico-ideologică
- Educația patriotică a preșcolarilor
- Cabinet didactic — Matematică

LIMBI MODERNE

Manualul — instrument de lucru pentru profesori și elevi

Manualele de limba franceză pentru clasele gimnaziale, intrate în vigoare în actualul an școlar sînt fundamentate pe o concepție practică modernă, acordă prioritate absolută elementelor de construcție a comunicării în limba franceză, pornind de la principiul că relația locutor—receptor trebuie să asigure formarea la elevi a ceea ce didactica modernă numește „competența orală a limbii". Elementele de construcție a limbii (lexic, structuri, modele internaționale, deprinderi articulatorii, deprinderi de scriere) sînt corelate activ în noile manuale cu formarea deprinderilor integratoare ale elevilor: înțelegerea după auz, exprimare orală, citirea, exprimarea în scris.

Manualul pentru anul I de studiu, de pildă, spre deosebire de vechiul manual, rezervă un număr de numai 8 ore lecțiilor introductive orale, respectiv așa-zisei perioade audio-orale, cînd sarcina esențială formării la elevi a deprinderii de a înțelege după auz și chiar contactul inițial cu modelul lingvistic francez este decisiv. Trecerea la etapa scris-citit, prevăzută a se realiza în 34 de ore, oferă posibilitatea reproducerii orale a unor structuri achiziționate anterior în contexte comunicative și folosirea unui număr sporit de unități lexicale. Firește că executarea de către elevi a unor comenzi didactice în limba franceză în prezența stimulilor auditivi nu poate fi desprinsă de exploatările orale ale unei teme situaționale date (ex. lecțiile: **En classe, Au téléphone, Dans un grand magasin, Au marché**). Fără a teoretiza excesiv, după cum recomandă noile programe, găsesc că exercițiile ce vizează deprinderea de exprimare orală și în scris sînt deosebit de eficiente. La clasa a V-a ele se efectuează în cîte două ore pe săptămînă prevăzută în plus la această clasă. Consider că aceste exerciții le putem dubla periodic cu un set de exerciții de pronunțare, în care să urmărim intenția ascendentă și descendentă, precum și intonația expresivă, introdusă începînd cu lecția **En classe**, pagina 21. Bunăoară, la lecția consacrată însușirii modelelor lingvistice care exprimă posesia, exercițiul nr. 4 și altele de tipul acestuia pot fi transformate pe structura unor exerciții de pronunțare în cor și individual, fie numai a cuvintelor respective, fie a unor scurte propoziții cu acestea în care elevii să respecte intonația indicată de săgețile pe care le putem marca anterior pe tablă. Consider de asemenea că este eficientă și abordarea unor exerciții simple de fonetică contrastivă în perioada audio-orală, pentru sesizarea opozițiilor fonetice. Corectarea fonetică poate urmări astfel prin exerciții progresive conștientizarea la elevi a caracteristicilor vocalelor cu dublu timbru (e, ø), ori a vocalei a posterior. Transcrierea opozițiilor fonologice constituie o metodă sigură de corecție fonetică. Aplicînd asemenea exerciții prin dozaje progresive se evită riscul repetiției mecanice prin care elevii pot ajunge să utilizeze propoziții și fraze fără să le înțeleagă sensul. Personal, utilizez asemenea tipuri de exerciții întrucît am constatat că o pronunție corectă nu poate fi dobîndită decît printr-o aplicare consecventă la clasă a metodei fono-articulatorii.

În cazul manualelor pentru anii III—IV, concepute în manieră contrastivă, deosebit de utilă este introducerea exercițiilor de „mise en situation", care îi antrenează pe elevi la completarea unor spații libere din propoziții cu expresiile și cuvintele corespunzătoare. Vocabularul de referință anexat textelor aferente dă posibilitatea elevilor să-și însușească cuvintele și expresiile noi, întrucît acestea sînt marcate și grafic pentru a le atrage atenția. Noile manuale sînt, de asemenea, deosebit de bogate în sugestii metodologice vizînd o predare activă, strîns legate de vizualizare. O noutate absolută o constituie în noile programe și modalitatea de evaluare a rezultatelor școlare în predarea-învățarea limbii franceze. Ea se bazează, în consens cu descoperirile didactice ale limbilor moderne, pe testarea deprinderilor prin itemi. Itemii pentru testarea deprinderii exprimării orale, bunăoară, ori cei pentru înțelegerea mesajului scris, solicită de acesta, din partea profesorului, elaborarea unor matrice corective, conforme cu nivelul și particularitățile clasei ori ale grupelor de elevi.

Prof. VICTOR CORMOS
Școala Nr. 2 din Târgu Neamț

MIJLOC DE CULTIVARE A LIMBII, NU UN SCOP ÎN SINE

Este evident faptul că bazele formării deprinderilor de scriere corectă se pun încă din primii ani de învățămînt. Dacă unii elevi nu au cunoștințe și deprinderi trainice de ortografie, aceasta se datorește însușirii mecanice a cunoștințelor pregramaticale și gramaticale din clasele I—IV, ca și teoretizării excesive a lecțiilor de gramatică în clasele V—VIII, unde se dă uneori o importanță prea mare regulilor, definițiilor sau analizelor și se neglijează aplicațiile practice, pierzîndu-se din vedere un lucru elementar — și anume acela că **gramatica este un mijloc de cultivare a limbii și nu un scop în sine.**

Dacă un elev din clasa a VII-a știe ce este apoziția dezvoltată, o recunoaște în context și poate da exemple, este un lucru foarte bun. Dar dacă același elev, cînd folosește în scris o apoziție dezvoltată, nu o pune între virgule, este, neîndoielnic, o greșeală și, în același timp, o confirmare a celor semnalate mai sus. Iată de ce, în predare, tocmai asupra acestei laturi, asupra evitării greșelilor prin aplicații, trebuie să insistăm.

Dacă elevii și-au însușit cunoștințele de bază în clasele I—IV, materia claselor următoare poate fi predată în bune condiții și cu rezultate bune. Dimpotrivă, dacă au o pregătire slabă sau mediocră, cerințele programei școlare din clasele V—VIII sînt greu de realizat, aceasta și pentru faptul că trebuie înlăturate mai întîi golurile din cunoștințele anterioare. Fiecare din noi știe că este mult mai greu să îndreptăți o greșeală decît să o previi. Anevoios se corijează greșelile de ortografie statornicite pe parcursul unor ani de scriere incorectă, de muncă sub îndrumarea unui învățător sau profesor prea puțin exigent.

Iată de ce este îndreptățită preocuparea pentru formarea frontului comun al cadrelor didactice în vederea însușirii temeinice de către toți elevii a normelor ortografice, stăruința cu care învățătorul și profesorul de limba română îi învață pe elevi să scrie corect, să se exprime frumos. A lăsa totul pe seama profesorului de limba română înseamnă a nu depăși impasul actual, pentru că elevii scriu și la celelalte obiecte de învățămînt, unde, de asemenea, trebuie controlați și îndrumați.

Căi pentru înlăturarea greșelilor ortografice sînt multe. Mă voi referi la cîteva din ele, pe care le utilizez. În orele de gramatică ori de lectură literară, nu-mi lipsește așa-numitul moment ortografic. În timp ce elevul este examinat oral din lecția predată în ora trecută, îi controlez caietul de teme, observîndu-i ortografia. După ce a terminat răspunsul oral, îi cer să scrie la tablă, după dictare, un text cu construcții gramaticale pe care elevul le-a scris greșit în caiet. Dacă la tablă a scris corect, elevul este întrebat cum a scris în caiet și i se cere să lămurească de ce a scris pe tablă așa și nu alt fel. Dacă a greșit și la tablă și nu poate să se corecteze nici după ce i se spune cîte greșeli are, profesorul face apel la clasă. **Acest procedeu foarte stimulator pentru întreaga clasă, îi pune pe elevi — și nu numai pe cel de la tablă — în situația să se autoverifice în ceea ce privește corectitudinea scrisului, îi ajută să cunoască și să stăpînească normele ortografice, îi determină să fie mai atenți.**

În același scop, recurg la verificarea și corectarea temelor din caiete. Acest lucru îl fac sistematic de două-trei ori pe trimestru pentru întreaga clasă. Citind caietele, notez pe marginea paginilor greșelile. La sfîrșitul lucrării atrag atenția asupra lor, precum și asupra aspectului grafic al temei, asupra ținutei caietului. **Greșelile sînt discutate în ore anume planificate pentru analiza acestora. Discuțiile se poartă nu asupra fiecărui caiet, ci pe categorii de greșeli, menționîndu-se elevii care fac greșelile respective.** După aceasta, sînt distribuite lucrările, lăsînd cîteva minute pentru ca elevii să ia cunoștință de ele și să ceară lămuriri asupra corecturilor. Este apoi scos la tablă un elev, de obicei unul din cei care au cele mai multe din greșelile tipice pentru clasă. Acestuia i se cere să scrie corect ceea ce a scris greșit în caiet și apoi, cu ajutorul clasei, să justifice grafia corectă. Notele primite pentru lucrări îi determină pe elevi să privească în mod serios temele pentru acasă.

Am corectat greșelile de ortografie prin analiza scrierii și exprimării elevilor, prin copieri, dictări și autodictări organizate în anumite perioade ale anului școlar — la începutul sau la sfîrșitul trimestrului — la fixarea cunoștințelor sau la recapitularea finală. **În urma acestor activități, am realizat o evidență clară a deprinderilor ortografice ale elevilor, căutînd să cunosc care sînt normele neînsușite de ficare elev în parte, precum și de întreaga clasă.**

În vederea unei mai bune evidențe a exprimării corecte a elevilor, am întocmit un grafic ale cărui rubrici se referă la greșelile tipice de ortografie.

Am căutat ca mai întîi să cunosc greșelile mai frecvente și tipul lor, ca apoi să-mi pot da seama ce reguli ortografice nu au fost bine însușite de elevi. Am rezervat fiecărui elev spațiul necesar, urmărindu-i evoluția din clasa a V-a pînă în clasa a VIII-a. Controlînd în permanență acest grafic, am reușit să ajut la timp pe fiecare elev să-și însușească corect normele ortografice, putînd, astfel, continua munca de individualizare pe întreg ciclul de școlarizare.

Prof. GH. MIRCEA
Școala „Celeiu" din Corabia, județul Olt

MEDALION „LIVIU REBREANU"

Cu ocazia apariției primului volum din **Jurnalul** lui Liviu Rebreanu și în perspectiva centenarului nașterii scriitorului ardelean, **Cercul literar „Albatros" de la Școala Nr. 17 din Cluj-Napoca, a organizat vineri, 17 februarie 1984, un medalion omagial „Liviu Rebreanu", avîndu-l ca invitat pe Tiberiu Rebreanu (n. 1911), fratele cel mai mic al scriitorului.**

Subliniind importanța acestui remarcabil eveniment literar — cum este publicarea, pentru prima oară, a Jurnalului unuia din scriitorii noștri fundamentali — Tiberiu Rebreanu a expus rațiunile care l-au determinat pe marele romancier să-și scrie însemnările zilnice. „Încep acest jurnal — mărturisea autorul lui Ion — cu gîndul să-mi spun aici tot ce am în inimă și-n suflet — o spovedanie pentru mine însumi, care altfel n-ar fi posibilă".

Întrebările adresate de membrii cercului au fost pentru Tiberiu Rebreanu un bun prilej de a reliefa calitățile umane ale marelui scriitor, dovedite încă din copilărie. Interesante au fost amănuntele privind geneza unor cunoscute romane rebreniene: **Ion, Pădurea spînzuraților, Adam și Eva** ș.a., invitatul subliniind modul în care faptele din realitate au fost transfigurate artistic. Mărturiile fratelui marelui scriitor (argumentate cu fotografii, manuscrise, reviste etc.) au constituit pentru elevi nu numai un îndemn de a se apropia de literatura lui Rebreanu, ci și de a iubi cultura în general, arta și frumosul, care dau un sens profund și autentic vieții noastre.

Un moment emoționant al întîlnirii l-a constituit „fonoteca de aur", cînd, de pe disc, cei prezenți au putut asculta vocea lui Liviu Rebreanu.

Medalionul omagial, la care a participat un mare număr de elevi și cadre didactice, face parte din ansamblul de acțiuni organizate în scopul educării estetice a elevilor și cultivării la aceștia a sentimentului de dragoste și prețuire pentru valorile culturii noastre naționale.

Prof. ILIE RADU-NANDRA
Școala Nr. 17 din Cluj-Napoca

AM CITIT — VĂ RECOMANDĂM

„Dirigenția în sistemul muncii școlare. Îndrumător metodic"

(de IOAN DAMŞA, ION DRĂGAN și MARIN ILIESCU (București, Editura Didactică și Pedagogică, 1983, 136 pag.)

Lucrarea cu titlul de mai sus, recent apărută, readuce în actualitate o activitate stringentă, cu rezonanțe profunde asupra devenirii personalității umane, cea a diriginției și activității sale în sistemul muncii educative din școala noastră. Pentru aprecierea de față, cuvîntul „readuce" nu înseamnă o simplă reluare a unei tematici abordate în lucrări anterioare, apărute de-a lungul anilor. Raportată la acestea, lucrarea în discuție se impune printr-o armonioasă echilibrare între tratarea teoretică și utilitatea practică pe care o încumbă. Pledoaria în favoarea locului și rolului diriginției în sistemul muncii educative din școală este amplu întemeiată din punct de vedere pedagogic și psihologic. Sarcinile acestuia sînt bine conturate, privite în corelație cu totalitatea acțiunilor și influențelor ce se exercită asupra elevilor.

Sugestia pe care cititorul o desprinde din această lucrare este că dirigenția, poate mai mult decît activitatea didactică, îi solicită profesorului o dăruire totală, concretizată în străduința de pătrundere în „laboratorul" personalității umane și al colectivului de elevi pentru declanșarea unor modificări și transformări în concordanță cu idealul spre care tinde întreaga muncă instructiv-educativă.

Pornind de la aceste sarcini, în partea a doua a cărții, autorii insistă asupra tehnologiei activității diriginților, oferindu-le dascălilor instrumente și tehnici de realizare, modele de evidență și planificare a acestei munci. Un capitol special este consacrat orei de dirigenție.

Sintem convinși că toate acestea vor fi de un real folos pentru profesorii-diriginți. Autorii s-au străduit, efortul lor fiind încununat de izbîndă, să evite alunecarea pe panta prezentării unor simple „rețete", cu riscul iminent de a fi preluate de-a gata, metodele și modelele pe care le întîlnim avînd, prin excelență, o valoare euristică, fiecare diriginte urmînd să le adapteze particularităților colectivului și elevilor săi.

Apreciem, în concluzie, că lucrarea va fi un ghid orientativ util în direcția perfecționării activității educative din școală atît pentru diriginți, cărora li se adresează direct, cît și pentru organele de decizie, prin considerațiile pe care le face asupra unui domeniu atît de important care se circumscrie obiectivului actualei etape de dezvoltare a țării noastre, formarea omului nou.

Conf. dr. IOAN NICOLA
Institutul de Învățămînt Superior din Tîrgu Mureș

„Casa fermecată"

Aflată la a IV-a ediție, „Casa fermecată", apărută recent, realizată de Casa de Economii și Consemnațiuni, în colaborare cu redacția revistei „Luminița" și „Șoimii patriei", oferă șoimilor patriei, pionierilor, școlarilor, precum și educatorilor acestora — părinți și cadre didactice — informații utile despre instrumentele C.E.C., specifice copiilor, despre avantajele economisirii la C.E.C. și modul în care poți deveni depunător și posesor al unor foi de economii, cecuri de economii școlare, librete de economii pentru elevi și al altor tipuri de librete de economii.

În paginile cărții, scriitorii: Ana Blandiana, Marin Sorescu, Petre Ghelmez, Dimitrie Rachici, Gica Iuteș, George Zarafu, Elena Dragoș, Constanța Stoica, Irimie Străuț ș.a., îndrăgiți și cunoscuți de cei mici din manualele școlare, din literatura pentru copii, din reviste și emisiuni de radio și televiziune, îi învață cum să devină harnici și chibzuiți, să evite zgîrcenia, lenea, lăcomia și risipa, dînd, totodată, părinților și cadrelor didactice, în poezii, povestiri, cintece, monologuri, scenete și jocuri, modalități concrete de educare a copiilor în spiritul economiei.

Desenele frumoase și adecvate ale artiștilor plastici: Done Stan, Ofelia și Pompiliu Dumitrescu, Laurențiu Sîrbu, Dumitru Dobrică, Vasile Olac, Ethel și Silviu Băiaș, conferă lucrării un caracter plăcut și atractiv pentru cititori.

VIOLETA APOSTOL

Dicționar istoric de rime

de OLIMPIA BERCA
(București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983, 367 p.)

Editura Științifică și Enciclopedică a publicat, nu de multă vreme, o carte de mare interes, incitantă chiar prin titlul său — „Dicționar istoric de rime" —, elaborată de cercetătoarea timișoreană Olimpia Berca.

Apariția unei astfel de lucrări, lipsită de alte modele, este surprinzătoare, dar totodată, imperios necesară pentru cultura noastră românească. Ne grăbim să adăugăm, în acest sens, și sublinierea autoarei, profund cunoscătoare a domeniului studiat, că „nu cunoaștem... nici dicționare străine de un asemenea tip".

Lucrarea este prefațată de către Ion Gheție, care apreciază că Olimpia Berca, în vederea realizării țintei sale, „a procedat la investigarea operei a 32 de poeți, de la Dosoftei la Tudor Arghezi, acoperind, așadar, o întinsă perioadă istorică", iar rezultatul acestei îndelungi strădanii este materializat într-un „lexicon al cuvintelor-rimă, românești, (ce cuprinde) nu mai puțin de 60 000 de cupluri rimice..."

Cu ajutorul metodei statistice de care se folosește în vederea argumentării categoriilor utilizate în lucrare, Olimpia Berca ajunge la o interesantă concluzie, anume că „termenii care formează nucleul fundamental al sistemului rimic fac parte din vocabularul fundamental al limbii române contemporane", iar o proporție de 92% aparține fondului latin.

În mod firesc, în dicționar vom întîlni cupluri rimice, ca de exemplu **aproape /, ape /, basme /, fantasme /, clipă /, aripă /, lumină /, albină /,** nu segmente de rimă. Pentru familiarizarea cititorului cu dicționarul, exemplificăm cu perechea **lumină / albină** / care este așezată la litera L (după primul termen al cuplului) și nu la litera I (cum ar pretinde vocala marcată a rimei: — **ină**). În continuare sînt trecute la articolul **lumină** combinațiile rimice pe care le înfăptuiește, el fiind primul termen, realizîndu-se, astfel, paradigma sonoră a rimei de care vorbim: **lumină / albină, lumină / se alină, Lumină / bizantină** și încă 41 de asemenea combinații.

Prin modul în care a fost alcătuit, „dicționarul se constituie într-un util instrument de lucru", atît pentru toți cei care vor studia cu interes de acum înainte rimele românești, cît și pentru cercetătorii preocupați de „cariera" unor rime folosite de unii poeți, în raport cu opera altora, după cum poeții, în primul rînd, și alte categorii de cititori, pot consulta, cu mult cîștig, această lucrare, cu totul remarcabilă, a Olimpiei Berca, și, fără a ne hazarda, credem că scrierea poate fi așezată între creațiile ai căror vrednici autori muncesc neostenit pe tărîmul cultivării limbii noastre românești.

Prof. VASILE SARI

Cerințe actuale ale predării științelor sociale

În cadrul Consfătuirii cadrelor didactice care predau științele sociale în învățământul superior — care a avut loc în Bucureşti în zilele de 13—16 februarie a.c. — s-a relevat importanța excepțională pe care o are contribuția teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la îmbogățirea gîndirii filozofice contemporane, a fundamentării ideologiei și politicii partidului nostru din perspectiva cutezătoare a concepției materialist-dialectice a clasei muncitoare despre lume, viață și societate.

În cadrul consfătuirii s-a relevat activitatea multilaterală, neîntreruptă și bogată în semnificații pe care o desfășoară partidul nostru pentru pregătirea și formarea complexă a tineretului, a întregului nostru popor, pentru ridicarea nivelului conștiinței oamenilor muncii ca factor esențial al progresului societății socialiste din țara noastră.

Obiectivul central — educarea revoluționară a tineretului

Dezbaterile care au avut loc în cadrul Consfătuirii cadrelor didactice care predau științele sociale în învățământul superior au evidențiat locul central pe care îl ocupă în întreaga muncă de pregătire politică și ideologică, activitatea educativă care se desfășoară în rîndul studenților, formarea spiritului revoluționar, modelarea convingerilor tinerilor din perspectiva valorilor etice comuniste, fapt care impune continua perfecționare a activității de predare a științelor sociale a tineretului cuprins în învățământul superior. Modalitatea fundamentală pentru continua îmbogățire a conținutului predării științelor sociale și creșterea valorii formative a întregului proces instructiv-educativ, o constituie aprofundarea și incorporarea organică, în mod specific procesului didactic, a documentelor partidului nostru, a concepției secretarului general al partidului privind construcția socialismului în țara noastră și căile pentru soluționarea marilor probleme cu care se confruntă lumea contemporană. De asemenea, o mai mare atenție este necesar să se acorde manifestării plenare a spiritului partinic în întreaga activitate de predare a științelor sociale, a caracterului militant, combativ, promotor a tot ce este nou și — totodată — necruțător față de ceea ce se opune progresului general al societății umane. Este necesar, din acest punct de vedere, să se ducă mai departe experiența pozitivă dobîndită pînă în prezent, pentru punerea în valoare în activitatea de predare a științelor sociale, a tezelor cuprinse în documentele partidului nostru, înțelegerea bogăției de idei din opera secretarului general al partidului. De aceea, îmbunătățirea predării științelor sociale în învățământul superior, ca și în toate celelalte trepte de învățămînt, constituie o activitate cu caracter permanent, orientată de cerințele construcției noastre socialiste, de necesitatea formării conștiinței socialiste la nivelul exigențelor epocii actuale a construcției socialismului în țara noastră.

Din perspectiva indicațiilor și orientărilor cuprinse în Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, rostită la Consfătuirea pe problemele muncii organizatorice și politico-educative din 2—3 august 1983 este necesar să se acționeze asupra tuturor laturilor educației, care concură la formarea spiritului revoluționar, la înțelegerea modalităților concrete de acțiune în care spiritul revoluționar constituie parte integrantă a acțiunii însăși și a manifestării adeziunii totale la tezele, orientările și aprecierile partidului, ale secretarului general al partidului nostru.

Sentimentul trăirii istoriei

Predarea în cadrul tuturor facultăților și specialităților a cursului de Probleme fundamentale ale istoriei României, în lumina concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — privind rolul istoriei în educarea patriotică, socialistă a oamenilor muncii — aduce o deosebit de valoroasă contribuție la educarea patriotică a studenților, la cultivarea convingerilor comuniste, la formarea în rîndul tineretului a idealurilor generoase ale construcției socialismului multilateral dezvoltat și înaintării României spre comunism. De o deosebită însemnătate este aplicarea indicației tovarășului Nicolae Ceaușescu privind tratarea unitară atît în domeniul învățămîntului cît și al cercetării istoriei patriei, a mișcării revoluționare și muncitorești, a istoriei partidului, integrarea organică a istoriei poporului nostru în istoria și civilizația universală ; este de asemenea deosebit de important să se acționeze în cadrul cursurilor și seminariilor cu fermitate și combativitate față de punctele de vedere neștiințifice, denigratoare din istoriografia străină referitoare la trecutul și realitățile României de azi. Parte componentă a predării istoriei în învățămîntul superior, aprofundarea temeinică a tuturor etapelor, momentelor și proceselor din întreaga istorie a României, impune valorificarea în mai mare măsură a rezultatelor cercetării arheologice și istorice cu privire la etnogeneza și evoluția poporului român, la contribuția poporului român la progresul general al omenirii, prezența activă a românilor în istoria și civilizația europeană și universală, la interferențele pe marile coordonate ale evoluției economico-sociale, politice și culturale ale României.

Este necesar să se intensifice îmbinarea cunoașterii istoriei de luptă eroică a poporului român pentru libertate și independență, pentru progres social și pace cu succesele dobîndite în construcția societății socialiste și prezența activă a României și a președintelui Republicii Socialiste România în soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane ; aceasta este modalitatea fundamentală a educării tineretului cuprins în învățămîntul superior — ca și a întregului tineret la flacăra sentimentului trăirii istoriei, a conștiinței active că fiecare este și trebuie să devină un participant hotărît și devotat la construcția istoriei noi a patriei noastre socialiste care, îndeosebi, în ultimele două decenii, a cunoscut cel mai mare avînt și cea mai puternică înflorire.

Cunoașterea, dar și transformarea realității

Evidențiindu-se necesitatea predării unitare a filozofiei clasei muncitoare — materialismul dialectic și materialismul istoric —, cursurile de filozofie au largi posibilități să acorde o și mai mare pondere problematicii sociale și umane, legăturii cît mai strînse a categoriilor filozofice de practica construcției socialiste. Impunîndu-se necesitatea redefinirii unor concepte și categorii filozofice, a îmbogățirii conținutului lor în strînsă legătură cu realitățile social-politice contemporane, cu cele mai noi cuceriri ale științei, cadrele didactice, cercetătorii din domeniul filozofiei au în față o vastă problematică de dezbatere și de elaborare a unor lucrări privind dialectica vieții sociale, contradicțiile în socialism și modul de soluționare a acestora, corelația dintre factorii obiectivi și subiectivi în dezvoltarea socială, conținutul umanismului revoluționar, valorile societății socialiste ; se impune o participare mai activă a frontului filozofic la dialogul și confruntarea internațională de idei, la critica concepțiilor filozofice idealiste, apologetice, anticomuniste.

Este de asemenea de o mare însemnătate sporirea contribuției cursurilor de filozofie la formarea convingerilor materialist-științifice ale tineretului, la combaterea concepțiilor mistice religioase. Îmbinarea teoriei cu necesitățile practice aplicative, operaționale, ale predării filozofiei, impune valorificarea în mai mare măsură în predarea filozofiei a bogatelor tradiții ale gîndirii filozofice românești, îmbinarea mai strînsă a cercetării filozofice cu cercetarea socială de teren, răspunzînd în mai mare măsură sarcinii cuprinse în documentele de partid privind cunoașterea realităților sociale și generalizarea teoretică a experienței edificării noii societăți.

În cadrul consfătuirii s-a subliniat, de asemenea, ca toate disciplinele de științe sociale să contribuie în mai mare măsură la aprofundarea de către studenți a politicii economice a partidului și statului, îndeosebi exigențele dezvoltării predominant intensive a țării noastre, a creșterii mai rapide a productivității muncii, ridicării nivelului calitativ al produselor, reducerii consumurilor de materii prime și materiale, energie și combustibil, sporirii volumului de mărfuri destinate exportului și eficienței acestuia, extinderii relațiilor de cooperare economică cu alte țări ; de asemenea, este necesar să se acorde o atenție sporită abordării problemelor creșterii și dezvoltării proprietății socialiste, precum și pentru îmbogățirea conținutului și adîncirea întregii problematici teoretice a proprietății socialiste. Este hotărîtor modul în care se acționează pentru formarea la viitorii specialiști a unei gîndiri economice înaintate, în spiritul cerințelor noului mecanism economico-financiar, al principiilor autogestiunii. De asemenea, trebuie să se acorde o mai mare atenție abordării problematicii crizei economice mondiale și analizei problemelor economice ale țărilor în curs de dezvoltare.

Dezbaterile care au avut loc cu prilejul Consfătuirii cadrelor didactice care predau științele sociale în învățămîntul superior au constituit cadrul realizării unui dialog de idei și al unui rodnic schimb de experiență pentru perfecționarea conținutului și al metodicii predării disciplinelor de științe sociale, în lumina documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R., ale Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1982, ale Plenarei lărgite a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982 și a Cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la Mangalia din august 1983.

Relevînd necesitatea perfecționării continue a pregătirilor cadrelor didactice care predau științele sociale și sporirii aportului creator al acestora la continua perfecționare a cursurilor și seminariilor, subliniem necesitatea integrării în procesul instructiv-educativ și în întreaga activitate didactică, cu cea mai mare operativitate, a documentelor de partid, a indicațiilor și orientărilor cuprinse în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pentru continua perfecționare a pregătirii studenților și a întregului tineret școlar, pentru educarea politico-ideologică și patriotică a acestora.

Informarea politică a elevilor — cale de angajare revoluționară

Spre a cunoaște temeinic politica partidului și statului nostru, a o putea înțelege și acționa pentru aplicarea sa, la baza dezbaterilor, expunerilor, a celorlalte forme de desfășurare a informării politice vor sta **ideile, tezele și aprecierile cuprinse în Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, în celelalte documente de partid, în opera teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu.**

În vederea participării elevilor la dezbaterea temelor propuse, se va asigura cunoașterea lor din timp, creînd astfel posibilitatea unei temeinice documentări. Pentru informarea elevilor, în unitățile de învățămînt se pot amenaja panouri de afișaj (eventual o rubrică la panoul „Cadran politic") iar la nivelul claselor se pot organiza, împreună cu biroul U.T.C. sau comandantul detașamentului de pionieri, colective care să se ocupe de sprijinirea elevilor în pregătirea pentru informarea politică, în difuzarea listelor bibliografice, de asigurarea materialului necesar etc.

În pregătirea pentru orele de informare politică elevii vor fi îndrumați și sprijiniți să studieze, în funcție de tematică, dar și de vîrstă și nivelul de instrucție, **documente de partid și de stat, sinteze ale evenimentelor politice interne și internaționale publicate în presă, literatură social-politică adecvată**, să urmărească emisiuni ale radio-televiziunii etc. De asemenea, elevii vor fi antrenați să **selecționeze și să prezinte date semnificative, să confecționeze fotomontaje** sau alte materiale ilustrative adecvate temei. Este bine ca profesorul diriginte să solicite elevilor să-i prezinte, cu cîteva zile înaintea orei de informare politică, nelămuririle sau întrebările la care ar dori să primească răspuns. Pentru a veni în sprijinul elevilor și al cadrelor didactice în pregătirea pentru informarea politică, bibliotecile școlare și cabinetele de științe sociale vor întocmi **fișe bibliografice pentru fiecare temă** și vor pune la dispoziție materialele necesare studiului.

Îndeplinirea scopurilor și obiectivelor instructive și politico-educative ale informării politice este condiționată atît de **valoarea conținutului acesteia cît și de căile, metodele, mijloacele și formele folosite** pentru a putea trezi interesul și participarea activă a elevilor. Informarea politică, prin modul în care se desfășoară, trebuie să ofere cadru pentru **angajarea unui viu și autentic dialog între profesor și elevi.**

Experiența a dovedit ca forme de desfășurare eficientă a informării politice **dezbaterile, expunerile, expunerile-dezbatere, mesele rotunde, consultațiile, răspunsurile la întrebările elevilor, întîlnirile, dezbaterile de caz, lecturarea și dezbaterile unor legi sau documente, dezbateri în urma vizionării unor emisiuni televizate** ș.a.

În mod obișnuit, informarea politică se poate desfășura după următoarea structură : a) scurtă introducere, cu rolul de a crea cadrul și climatul unei discuții interesante, printr-un sumar tur de orizont asupra actualității interne și internaționale, prin intermediul căreia se vor evidenția principalele evenimente sau fenomene legate de tema ce urmează a fi dezbătută ; b) prezentarea succintă a problematicii acțiunii respective, cu implicarea aspectelor principale care trebuie avute în vedere ; c) desfășurarea propriu-zisă a orei (dezbatere, expunere, întîlnire, masă rotundă etc.) în cadrul căreia elevii vor fi ajutați și stimulați să analizeze conținutul documentelor de partid și de stat, semnificația lor, cauzele și efectele evenimentelor abordate, să formuleze întrebări și apoi, în cadrul unui dialog viu, deschis, să participe la clarificarea problemelor.

În cursul dezbaterii se va face apel, ori de cîte ori este nevoie, la **cunoștințele acumulate de elevi în procesul de învățămînt și în special la orele de științe sociale, în cadrul activităților politico-educative organizate în școală și în afara ei,** prin intermediul mijloacelor de informare în masă, precum și la cele rezultate din **observarea directă a desfășurării evenimentelor.** De o deosebită importanță este **stimularea gîndirii elevilor** prin aducerea în atenție a unor probleme care să le stîrnească interesul. În același timp, conducătorul dezbaterii va explica termeni, concepte și teze noi, va da răspunsuri la întrebările și problemele pe care elevii nu reușesc să le clarifice, înlesnind astfel desfășurarea eficientă a informării politice.

Experiența a dovedit că elementul cel mai important al dezbaterii este **activizarea maximă a elevilor** și, ca rezultat al unei bune pregătiri a acestora, **exersarea rolului nou** — deosebit de acela de la lecțiile de clasă — **de interlocutor activ, interesat, motivat.** De fapt, am putea spune că informarea politică, mai ales prin antrenarea conștientă a elevilor la dezbaterea și clarificarea problemelor puse în discuție, prin desprinderea unor concluzii practice și învățăminte pentru activitatea proprie, constituie și o **școală de formare civică a elevilor, chemați să devină participanți activi la dezbaterea și soluționarea problemelor majore puse în fața oamenilor muncii în activitatea de edificare a noii orînduiri.**

Se recomandă, de asemenea, ca informarea politică să fie marcată și de **momente de expunere din partea profesorului diriginte sau a invitatului,** a unor probleme care, prin noutatea sau dificultatea lor, ar face mai puțin lesnicioasă discuția liberă, dialogul. În funcție de complexitatea tematicii propuse, de posibilitățile de documentare, pe de o parte, de vîrsta, nivelul de pregătire politică și științifică al elevilor, de experiența lor, pe de altă parte, informările politice pot să se desfășoare și sub alte forme decît cele enumerate mai sus. Dezbaterea rămîne însă modalitatea de lucru esențială și, tocmai de aceea, o atenție deosebită se va acorda promovării, îndeosebi în învățămîntul liceal și profesional, a **formelor participative, asigurării participării nemijlocite a elevilor la pregătirea și desfășurarea informărilor politice.**

Desprinderea concluziilor, sistematizarea ideilor de bază, a semnificației problemelor dezbătute, sublinierea sarcinilor ce revin elevilor și a modalităților de înfăptuire a acestora, scurte aprecieri asupra contribuției aduse de elevi la desfășurarea acțiunii, realizarea unei deschideri spre continuarea activității de informare cu principalele evenimente din etapa următoare pot fi făcute de către diriginți.

În funcție de tematică și de condițiile locale, informarea politică se poate desfășura atît în unitățile de învățămînt, mai ales în cabinetele de științe sociale, cît și în întreprinderi economice și instituții social-culturale (cabinete pentru activitatea politico-ideologică, case de cultură, cluburi, expoziții etc.). Informările politice pot fi conduse de către profesorii diriginți, profesori de științe sociale, dar și de către activiști de partid, lectori și propagandiști la învățămîntul politico-ideologic de partid și U.T.C., de specialiști din diferite domenii de activitate solicitați, în funcție de tematica respectivă. În toate împrejurările, de pregătirea, organizarea și desfășurarea informării politice **răspunde dirigintele clasei.**

Valorificarea potențialului educativ-formativ al informării politice este la îndemîna profesorului diriginte, calitatea acesteia depinzînd de **efortul făcut atît în pregătirea cît și în desfășurarea acțiunii respective.** Tocmai de aceea, se impune cu necesitate ca profesorii diriginți, celelalte cadre care conduc asemenea activități să se **informeze în primul rînd ei înșiși,** pentru a cunoaște aspectele legate de tematica stabilită, precum și principalele evenimente din perioada respectivă, să le sistematizeze și să-și elaboreze pe această bază un plan de idei și de desfășurare a informării. De asemenea, profesorul diriginte, împreună cu elevii, vor pregăti materialele ilustrative necesare.

Pentru creșterea eficienței educative a informării politice, o atenție deosebită se cere acordată **instruirii cadrelor didactice,** a tuturor celor care conduc astfel de acțiuni. Pentru aceasta este recomandabil ca la nivelul unităților de învățămînt să se asigure, de regulă, după stabilirea temelor sau cel mai tîrziu o dată la o lună, **instruirea profesorilor diriginți,** prilej cu care se vor **clarifica principalele probleme de conținut și metodologice** care se pun în legătură cu temele ce urmează a fi abordate. Aceste instruiri se vor realiza sub **conducerea directă a organizației de partid din școală, de către directorul adjunct cu problemele muncii educative și cu sprijinul unor activiști de partid și de stat, ai organizațiilor de masă și obștești, cadre didactice de științe sociale** etc.

Cu sprijinul organelor locale de partid, al cabinetelor pentru activitatea politico-ideologică, al cabinetelor de științe sociale, **trimestrial,** se va organiza **instruirea tuturor cadrelor didactice în problemele referitoare la pregătirea, desfășurarea și urmărirea eficienței educative a informării politice.** Aceste instruiri vor viza atît **perfecționarea pregătirii politice** prin expuneri, consultații, răspunsuri la întrebări etc. — cît și **realizarea unor utile schimburi de experiență între cei care desfășoară practic această activitate,** prin consfătuiri, sesiuni de comunicări și referate în cadrul comisiilor metodice ale diriginților, cercurilor pedagogice etc.

Ținînd seama de rolul important al informării politice în educarea patriotică, revoluționară a elevilor, conducerile unităților de învățămînt, în strînsă colaborare cu reprezentanții organizațiilor U.T.C. și ai Organizației Pionierilor, **răspund de conținutul și calitatea acestora,** acționînd pentru temeinica pregătire a elevilor și cadrelor didactice în vederea realizării lor în condiții optime. Conducerile unităților de învățămînt au datoria să urmărească și să sprijine cadrele didactice în buna pregătire și desfășurare a informării politice, atît a celei integrate în procesul de învățămînt, cît și a celor ce se desfășoară în adunările generale ale organizațiilor U.T.C. din școli. Totodată, se va acorda o atenție sporită **asigurării unui conținut bogat și a unei calități superioare tuturor acțiunilor care contribuie la educarea politico-ideologică a elevilor.**

Prof. MARIN ILIESCU
Prof. TRAIAN BĂDILIȚĂ

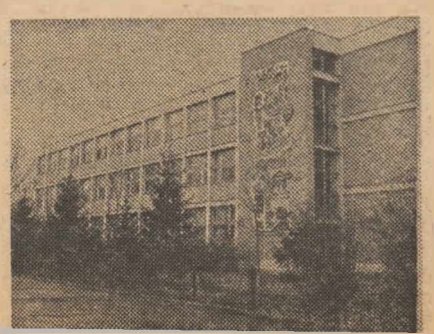

MODALITĂŢI DE REALIZARE A EDUCAŢIEI MORAL-POLITICE ŞI PATRIOTICE A PREŞCOLARILOR

FORMAREA SENTIMENTELOR MORALE ŞI PATRIOTICE

Copiii de trei ani nu pot cuprinde intr-un tot conţinutul noţiunii de patrie şi patriotism şi de aceea se porneşte cu paşi mici în înţelegerea lor. Am încercat să-i fac, la început, să înţeleagă ce este familia, care este rostul ei şi care sînt locul şi îndatoririle fiecărui membru al ei : de ce merg părinţii la serviciu, de ce muncesc părinţii acasă, cum trebuie sau cu ce pot copiii participa în a-şi ajuta părinţii, pentru ca familia să fie fericită şi casa îngrijită. Se pot purta în acest sens discuţii cu copiii, se pot învăţa poezii („Gospodina", „Mama", „Tatăl meu"), se pot viziona diafilme care conţin aspecte din viaţa de fiecare zi, din viaţa de familie.

Pentru a dezvolta din ce în ce mai mult conţinutul noţiunilor de patrie, am continuat, făcînd cu copiii ieşiri în oraş, cu scopul de a-l cunoaşte şi a surprinde unele aspecte pe care copiii le pot înţelege : străzi, parcuri, locuinţe şi magazine, tot ce este oferit oamenilor pentru desfăşurarea vieţii lor.

Cu grupa mare am putut face şi excursii mai lungi, am urcat pe Măgura Dudaşului, de unde am putut vedea întregul oraş, cu împrejurimile sale. Am văzut cu pe o hartă amplasarea oraşului, care e străbătut de la un capăt la altul de Arieş. Am observat de pe înălţimi dimensiunile şi amplasarea diferitelor obiective industriale, admirînd măreţia şi natura generoasă a oraşului, munţii împăduriţi. La întoarcere, copiii s-au dovedit impresionaţi deosebit şi reprezentările lor despre oraş au devenit mai clare. În ziua următoare, am făcut un concurs de desen, apoi am alcătuit o expoziţie : „Oraşul văzut de sus".

Dar ţara are multe alte localităţi cum e a noastră. Am proiectat diapozitive şi imagini ale diferitelor oraşe, cu obiective industriale şi agricole, am privit diferitele ilustraţii. În altă zi, am privit harta în relief a ţării, cu munţii, dealuri, cîmpii, deltă, mare, rîuri, lacuri. La activităţile alese, copiii au lucrat în colectiv, din material din natură, macheta priveliştii admirate. Din bețişoare vopsite galben am alcătuit lanuri de grîu, din coji de nucă am făcut bărcuţe cu care am „populat" marea. Am populat şi pădurile, dealurile şi cîmpiile, cu animale din plastic, în miniatură. Am memorat poezia „Patria mea" de Ion Brad. Le-am prezentat poezia „Cu mare e ţară" de Al. Andriţoiu.

Educatoare IOANA RAŢĂ,
Grădiniţa Nr. 7 din Zlatna, judeţul Alba

★ ★ ★

În vederea realizării educaţiei moral-patriotice, scopul activităţilor de observare, ca şi al povestirilor, al lecturilor după imagini, al activităţilor artistice şi plastice nu este numai de a mări şi îmbogăţi sfera reprezentărilor din mediul social, ci de a forma însuşiri morale, atitudini şi comportamente, de a cultiva sentimente.

Pentru cultivarea sentimentelor de dragoste şi de admiraţie faţă de eroi, se pot povesti copiilor unele legende şi balade populare.

Conţinutul povestirilor prezentate copiilor trebuie să permită cultivarea însuşirilor morale : hărnicie, vitejie, cinste, întrajutorare, educarea sentimentelor morale, de dragoste faţă de muncă, faţă de patrie.

Prin activităţile de memorizare, copiii învaţă unele versuri cu caracter patriotic, ce le vor uşura înţelegerea, mai tîrziu, a noţiunii de patrie. Noi trebuie să-i facem pe copii să înţeleagă că patria este tot ce-l înconjoară. („Patria e casa noastră / Şi grădina cu bujori / Verde-i dealul cu arbuşti / Verde cu bolta albastră, / Iernile cernind năpadă".

Activităţile artistice — plastice permit şi ele cunoaşterea şi fixarea reprezentărilor şi noţiunilor privitoare la însemnele patriei noastre (drapelul, stema ţării), costumul naţional, obiecte de artă populară etc. La activităţile de desen, se pot reprezenta momente care marchează sărbătorirea unor evenimente social-politice sau realizări din satul natal. Învăţînd cîntece patriotice, jocuri populare, ascultînd unele cîntece cu caracter patriotic, se trezeşte şi se dezvoltă dragostea pentru patria noastră, pentru părintele ei roditor, apărat cu arma la mînă, din veacuri, de străbunii noştri.

Educatoare ELENA LEU
Grădiniţa din comuna Tufeni, judeţul Olt

★ ★ ★

Nu poţi iubi ceea ce nu cunoşti, fiind de datoria noastră, ca educatoare, să aducem istoria în faţa copiilor, să-i facem să înţeleagă că istoria poporului român a fost, înainte de toate, o luptă continuă pentru păstrarea fiinţei sale ca popor liber, o luptă pentru dreptate, pentru o viaţă mai bună şi mai dreaptă.

Povestirea istorică, vizitarea locurilor istorice, a caselor memoriale din localităţile, secţiile de plante şi dispunînd din dotare, materialul didactic corespunzător, mape cu imagini, albume, tablourile istorice, întîlnirile cu veteranii ori luptătorii oraşului sînt numai cîteva dintre metodele şi procedeele folosite pentru a-i face pe copii să cunoască, să înţeleagă şi să preţuiască pe cei ce-au fost, sînt şi vor fi eroi, a le dezvolta sentimentul mîndriei naţionale, cinstei şi adevărului, curajului şi demnităţii.

Istoria locală, cunoaşterea trecutului de luptă al meleagurilor natale au constituit o altă modalitate de formare şi dezvoltare a trăsăturilor moral-politice şi revoluţionare. Astfel, vizitînd oraşul, atenţia le-a fost atrasă de Monumentul „1907", ridicat în memoria ţăranilor răsculaţi, căzuţi în anii aceia sîngeroşi.

La faţa locului, învăţînd frîul unuia dintre „copiii răscoalei" — Ilie Moţa al lui Avram Iancu, bunicul meu — copiii au aflat că această puternică răscoală din Ofensa, impresionantă prin amploarea, dîrzenia şi eroismul ţăranilor, a avut loc, timp de 3 zile, la Bălileşti.

Tot atunci au aflat că oraşul nostru nu era ca azi, că pe atunci Bălileştiul nu era decît o comună mare, cu locuitori în majoritate ţărani, arşiţi de soarele unui prisl (Sărbă).

Anul, de 9 Mai, cu întreaga grupă de şcoală şi părinţi, vizitînd şi depunînd flori la Monumentul Eroilor, situat în centrul oraşului, ridicat în memoria celor 137 de eroi căzuţi în primul război mondial. Copiii cunosc semnificaţia acestui monument, formată ce poartă în mînă o coroană de lauri, simbolizînd România eliberată, trompeta anunţînd victoria, iar soldatul înarmat cu arma în mînă — eroismul.

Pe lîngă „Poveştirile istorice" ale lui D. Almaş, am folosit lecturi, povestiri din operele scriitorilor : Mihail Eminescu, Vasile Alecsandri, George Coşbuc etc.

Educatoare TEODORA C. TRICULESCU
Grădiniţa Nr. 8 din Bălceşti, judeţul Dolj

ACTIVITĂŢI PENTRU ŞOIMII PATRIEI

În cadrul organizaţiei, în scopul educării comuniste, revoluţionare a şoimilor patriei în spiritul dragostei faţă de conducătorul ţării, faţă de partid, de patrie şi popor, s-au organizat acţiuni în cinstea zilelor de : „1 Decembrie", „30 Decembrie", „24 Ianuarie", „23 Ianuarie", „16 Februarie".

Am susţinut activitatea „Să-nfloreşti Republică iubită", dedicată zilei Republicii, ca şi concursul „Ce ştim despre patrie", prin intermediul cărora au fost valorificate valenţele politice şi s-au cultivat o serie de trăsături specifice tinerilor revoluţionari. În şirul activităţilor desfăşurate cu şoimii patriei, de neuitat este pentru copii ziua de 26 Ianuarie, ziua de naştere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Sub genericul „Stejarul de la Scorniceşti", a fost pregătit un frumos montaj literar muzical şi recitată poezia „Privea prin viitor departe". O eficienţă deosebită a avut-o şi lectura după imagini : „Tovarăşul Nicolae Ceauşescu în mijlocul copiilor".

Prin toate aceste activităţi, şoimii patriei au fost familiarizaţi cu personalitatea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al P.C.R., preşedinte al Republicii Socialiste România, cu aspecte din viaţa şi activitatea sa revoluţionară, cu preocupările sale pentru prosperarea ţării. Cu ocazia zilei tovarăşei Elena Ceauşescu, am prezentat copiilor poezia „Urare de iarnă" de Corneliu Vadim Tudor.

Pentru cunoaşterea unor evenimente însemnate din trecutul de luptă al poporului nostru, pentru libertate naţională şi dreptate socială, precum şi a unor însuşiri morale specifice ale acestuia : vitejie, cinste, hărnicie, înţelepciune, a fost organizată activitatea cu interpretarea pe roluri a poeziei „Muma lui Ştefan cel Mare", în continuare rămînînd să prezentăm o parte din povestirile istorice ale lui Dumitru Almaş.

În domeniul educării comuniste, revoluţionare a şoimilor patriei, în spiritul dragostei faţă de patrie, partid şi popor, s-au mai organizat concursurile de cîntece şi poezie „Cîntăm cooperativa fericită", „Copiii cîntă patria şi partidul", în care au fost reliefate grija partidului şi statului nostru pentru asigurarea condiţiilor de creştere şi educare a tinerei generaţii.

Educatoare RODICA ANTOHE
Grădiniţa Nr. 13, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej

★ ★ ★

Pentru a pregăti convorbirea **„Tovarăşul Nicolae Ceauşescu în mijlocul copiilor"** — atît la dezvoltarea vorbirii, cît şi în cadrul organizaţiei **„Şoimii patriei"** — am organizat confecţionarea unui panou care să cuprindă imagini din activitatea tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Pregătirea tuturor s-a făcut din timp. Am cerut copiilor să colecţioneze imagini cu aspecte din activitatea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, din ziare, reviste, ca : vizite în întreprinderi industriale şi pe şantiere, pe ogoare, întîlniri cu şoimii patriei şi pionieri. Antrenînd copiii să participe direct la pregătirea ei, convorbirea a putut fi mult mai uşor desfăşurată, contribuind la trezirea şi dezvoltarea sentimentelor de dragoste şi devotament pentru preşedintele Republicii Socialiste România, pentru Partidul Comunist Român. Cu aceeaşi ocazie am subliniat sentimentele de adîncă dragoste şi grijă pe care conducătorul ţării le poartă tuturor copiilor.

În cinstea zilei de naştere a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în cadrul activităţilor de educaţie moral-politică şi patriotică am învăţat poeziile „Partidul", „Ca un stejar", iar în cadrul activităţilor cu şoimii patriei am organizat, pregătit şi prezentat montajul muzical literar „Partid, părinte iubitor", consolidînd şi completînd cunoştinţele dobîndite de copii, atît la activităţile moral-politice, cît şi la activităţile muzicale.

Pentru întărirea sentimentului de dragoste faţă de patrie, faţă de eroii neamului, în cadrul activităţilor cu şoimii patriei, am vizitat Muzeul memorial „Avram Iancu", cu care ocazie copiii au cunoscut viaţa şi activitatea marelui revoluţionar Avram Iancu, au făcut cunoştinţă cu armele de luptă folosite în acea vreme (buzdugan, sabie, suliţă, armă, ghiulele, tun). De asemenea, am vizitat expoziţia etnografică, unde copiii au putut să observe diferitele costume naţionale pentru femei şi bărbaţi, care se purtau pe acea vreme, diferite obiecte de artizanat (doniţe, ciubere, tulnice, fluiere). Cunoştinţele primite cu ocazia acestei vizite m-au ajutat foarte mult la desfăşurarea unor activităţi instructiv-educative în grădiniţă. Astfel, copiii au înţeles mult mai uşor povestirile cu conţinut istoric, al căror conţinut evocă figuri de eroi din istoria poporului nostru, care s-au jertfit pentru patrie, trezind astfel la copii dragoste şi respect faţă de eroii patriei.

În cadrul unei excursii organizate cu şoimii patriei pe dealul Mihăileşti, am urmărit atît îmbogăţirea imaginii copiilor despre sat şi împrejurimi (cunoştinţe necesare mai tîrziu la dezvoltarea vorbirii pentru convorbirea „Satul meu"), cît şi consolidarea şi completarea unor noţiuni dobîndite de copii la cunoştinţele despre natură (despre plante, insecte, animale, anotimpul de primăvară).

Educatoare VALERIA MARINCA,
Grădiniţa din comuna Avram Iancu, judeţul Alba

MÎNDRE PLAIURI — MINUNATE ÎNFĂPTUIRI

Încă de la grupa mică, urmăresc formarea primelor reprezentări despre mediul familial şi social în care trăieşte copilul. Deoarece majoritatea părinţilor lor sînt mineri, m-am folosit de cunoştinţele copiilor despre viaţa acestora, lărgindu-le, prin vizitele făcute la gura minei.

Cu ocazia „Zilei minerului", am organizat o întîlnire cu unul din părinţi, miner, Erou al Muncii Socialiste, care a povestit copiilor despre munca în mină, despre echipament, utilajele folosite, minereul obţinut şi drumul acestuia pînă la obţinerea metalelor (aurul, cuprul etc.). Întîlnirea s-a încheiat cu un bogat şi variat program artistic.

O activitate deosebită desfăşurată de către şoimii patriei din grădiniţă, împreună cu pionierii de la şcoală, a fost organizarea unei excursii la Muzeul Unirii din municipiul Alba Iulia, ocazie cu care am mai vizitat Obeliscul lui Horia, Cloşca şi Crişan, celula unde au fost închişi, locul unde au fost traşi pe roată (azi Dealul Furcilor), statuia lui Mihai Viteazul, zidurile cetăţii, cimitirul eroilor, care au avut drept scop cunoaşterea unor aspecte ale trecutului glorios de luptă al poporului.

Şi în localitatea noastră avem „Monumentul Eroilor", unde facem vizite, depunînd flori, semn de cinstire şi recunoştinţă faţă de eroii neamului. Împreună cu copiii am alcătuit un album reprezentînd imagini din trecutul glorios al ţării, cu figuri eroice ca : Decebal, Ştefan cel Mare, Mircea cel Bătrîn, Mihai Viteazul, Vlad Ţepeş, Avram Iancu, Horia, Cloşca şi Crişan şi de fiecare imagine am legat cîte o istorioară pe înţelesul copiilor, pentru a ilustra faptele de vitejie ale acestora.

În cadrul lecturilor după imagini „Familia mea", „Munca în gospodărie", „În casa noastră", am căutat să sădesc în fletul copiilor dragoste şi respect faţă părinţi, precum şi de ceilalţi membri ai familiei, dragoste faţă de muncă, consideraţie faţă de cei ce muncesc. În vederea desfăşurării şezătorii „Satul nostru o floare", am pus la dispoziţia copi războaie pentru ţesut, depănătoare de lînă, cusături, atît pe pînză cît şi pe carton, iar pentru băieţi am pregătit trusele : „Micul tîmplar". Fiecare copil şi-a ales activitatea preferată. În toiul lucru aşa după cum am planificat, s-au rec poezii, cîntece, ghicitori, întîmplări hazlii, au cîntat din fluier şi muzicuţă. Alături de copii au cîntat şi părinţii, mai ales cîntece patriotice cum sînt : „Pe-al nostru steag e scris unire", „Cîntecul Ianculuiui", şi din folclorul local. Această frumoasă şezătoare s-a încheiat cu dansul „Hora Unirii", la care au luat parte toţi părinţii şi bunicii.

Educatoare PARASCHIVA BECA,
Grădiniţa Almaş-Mină, judeţul Alba

★ ★ ★

Avînd o grupă mare şi avînd în vedere pregătirea preşcolarilor pentru viaţa şcolară, primul popas din suita vizitelor propuse pentru a fi organizate a fost la Liceul din comuna noastră. Am fost întîmpinaţi de un grup de pionieri care îngrijeau parcul de flori din jurul monumentului eroilor, situat în faţa şcolii. Copiii au aflat de la colegii lor mai mari, pionierii, că acest monument a fost ridicat în cinstea eroilor din comuna noastră, care au căzut la datorie pe cîmpul de luptă, jertfindu-şi viaţa pentru apărarea gloriei strămoşeşti. Am căutat să scot în evidenţă cinstea şi demnitatea lor şi să le arăt că aceia care au pierit în tumultul bătăliei au primit moartea cu fruntea sus, ştiind că mor pentru o cauză dreaptă, pentru ca noi să trăim astăzi în pace, fericire, bunăstare şi progres, pentru ca toţi copiii din ţara noastră să aibă o copilărie fericită. Apoi, copiii au prezentat un program de poezii şi cîntece cu conţinut patriotic. În încheiere, s-a păstrat un moment de reculegere în amintirea celor căzuţi, după care copiii au fost îndrumaţi să depună flori, ca semn de recunoştinţă pentru cei care şi-au jertfit viaţa pentru o cauză dreaptă. În acest timp s-a intonat cîntecul „Presăraţi pe-a lor mormînte..."

În continuarea vizitei ne-am oprit la muzeul şcolii. S-a pornit mai întîi de la observarea lucrurilor familiare. Multe dintre ele au fost recunoscute de către copii : vase, ciocane, seceri, pluguri, cleşti, foarfece, etc. Vasele mari de lut, cu formă specială, ascuţite la bază, în care se păstrau alimente şi apă, i-au ajutat pe copii să înţeleagă faptul că oamenii au avut nevoie întotdeauna de efort comun, prietenie, solidaritate, pentru a putea trăi. Observînd costumele expuse, copiii au ştiut să deosebească, după îmbrăcăminte, pe daci şi pe romani. Li s-a explicat copiilor, pe înţelesul lor, că pe pămîntul patriei întotdeauna au trăit oameni care au muncit pentru realizarea unor bunuri materiale şi spirituale, că fiecare generaţie a adăugat ceva moştenirii lăsate de strămoşi, iar patria nu poate să dăinuie peste veacuri fără străduinţa oamenilor.

Cu impresii de neuitat au rămas copiii în urma observării ogoarelor, a lanurilor de grîu care îşi schimbă treptat culoarea, începînd cu verdele crud al primăverii, în care se ivesc apoi pîlpîirile de foc ale macilor sau galbenul palid al rapiţei, pînă ce, deodată, în cîteva zile şi în cîteva nopţi, totul devine de aur. Am explicat copiilor că peste tot în ţara noastră se găsesc asemenea lanuri, care constituie o bogăţie fără seamăn şi că imaginea vie şi multicoloră pe care acestea o oferă ochiului este un rod al muncii şi hărniciei oamenilor ogoarelor.

După ce copiii au vizitat staţia C.F. pentru a cunoaşte zona industrială a comunei şi pentru a se convinge de importanţa pădurilor de brad şi fag, am organizat o vizită şi la S.I.L. Bistra-Mureşului. Acolo, am fost întîmpinaţi de uri stive de lemn de brad, adevăraţi munţi de scînduri, aşezate cu multă grijă, ordonat, ceea ce dovedeşte simţul de bun gospodar al celor care lucrează aici. Apoi au fost introduşi „în interior", unde se muncea de zor. Copiii au văzut utilaje moderne, au observat cum funcţionează diferite maşini şi au admirat hărnicia şi îndemînarea oamenilor de aici. Unii dintre ei erau părinţii unor copii din grupă.

Aceste acţiuni şi altele, de observare a frumuseţilor locurilor natale, considerate „patria cea mică" cer din partea educatoarei multă răbdare, spirit de organizare, pricepere şi tact pedagogic, pentru a trezi impresii puternice, care să-l însoţească pe copil de-a lungul vieţii, iar mai tîrziu, aflîndu-se departe de locurile natale, să simtă dragostea şi nostalgia pentru meleagurile unde a copilărit şi a crescut şi să dorească să le revadă. În educarea copiilor în spiritul patriotismului socialist, alături de familie, educatoarea este personalitatea vie care imprimă sensurile, pune accentele, trezeşte emoţiile, clădeşte sentimentele înalte. Exemplul educatoarei are o influenţă covîrşitoare asupra formării sentimentelor şi a convingerilor patriotice ale copiilor, deoarece copilul este şi rodul educaţiei pe care o primeşte.

Educatoare MARIA DĂRĂBAN,
Grădiniţa din comuna Deda, judeţul Mureş

GEOMETRIE

Muncă diferențiată și independentă

Fără să fi constituit în cadrul clasei a III-a „grupe pe nivel de pregătire școlară", **am încercat să dau elevilor sarcini de lucru cu caracter diferențiat** în funcție de performanțele la învățătură obținute de aceștia. În acest scop, **am elaborat fișe de lucru pentru geometrie la clasa a III-a, care au creat posibilități ca elevii să desfășoare nu numai o activitate școlară diferențiată, dar și independentă, adaptată ritmului practicii de muncă.**

În asimilarea corectă a noțiunilor de geometrie, în clasa a III-a, am pus un accent mare pe activitatea independentă a elevului și pe activitatea dirijată.

Folosirea fișelor s-a dovedit eficientă. Astfel, pentru eliminarea golurilor existente în cunoștințe **am utilizat fișele de recuperare.** Pentru elevii de nivel mediu și bun s-a lucrat cu aceeași fișă, de consolidare și dezvoltare a cunoștințelor, însă cu o sarcină sau două în plus pentru cei foarte buni.

Fișe pentru nivel scăzut în pregătire: 1. Recunoașteți aceste linii : 1... 2... 3... 4...; Scrieți pe ele denumirea lor; Notați aceste linii ; Măsurați pe cele care se pot și arătați ce lungimi au ; „O furnică parcurge drumul ABCDE. Aflați lungimea acestui drum" ; Construiți un segment de dreaptă de 4 cm ; 2. Arătați și citiți dacă există : 1) o dreaptă ; 2) o semidreaptă ; 3) un segment de dreaptă ; Arătați care din aceste linii sînt mărginite (prin notare) ; Desenați un punct P, apoi o semidreaptă care să aibă originea în P. Notați-o ; Desenați o a doua semidreaptă care să aibă ca origine punctul P ; Arătați cum sînt segmentele de dreaptă din figură. De ce ? ; 3. Recunoașteți aceste unghiuri : 1... ; 2... ; 3... ; Notați-le ; Desenați cîte două unghiuri drepte, ascuțite și obtuze în poziții diferite, apoi notați-le ; Cîte unghiuri are această figură ; Care unghiuri din figură sînt drepte.., ascuțite..., obtuze... arătați în scris acest lucru ; Priviți tabla și spuneți cîte unghiuri are ? Precizați felurile lor.

Fișe pentru nivelele medii de pregătire: 1. Desenați o linie dreaptă, o linie frîntă, o linie curbă, un segment de dreaptă, apoi notați aceste linii ; Desenați trei segmente de dreaptă așezate pe aceeași dreaptă apoi notați-le ; Desenați trei segmente de dreaptă neașezate pe aceeași dreaptă, care să aibă un capăt comun și următoarele lungimi : 2 cm, 3 cm, 4 cm ; Comparați segmentele : AB și BC ; CD și DE ; Segmentele fiind cele din figura de mai sus, verificați prin măsurare și calcul care din scrierile următoare este adevărată și care nu : $AB+BC \geqslant DE$; $BC+CD \leqslant DE$; Măsurați unul din obiectele de pe bancă și faceți suma tuturor segmentelor lui ; 2. Desenați și apoi notați : o dreaptă, o semidreaptă, un segment de dreaptă ; Arătați și citiți toate dreptele, semidreptele și segmentele de dreaptă care există în această figură ; Luați un punct P și duceți prin el două linii drepte. Notați-le ; Desenați un punct P și duceți din el două semidrepte care să aibă originea în el. Notați-le ; Luați un punct P și desenați două semidrepte care împreună să formeze o dreaptă. Notați-le ; Măsurați și apoi faceți produsul lungimilor celor două semidrepte ; 3. Desenați și apoi notați : un unghi drept, un unghi ascuțit, un unghi obtuz ; Priviți unghiurile AOB și BOC și spuneți care este mai mare. De ce ? Cum scriem acest lucru ? ; Dreptele acestea au un punct comun. Cum se numesc ele ? Arătați și apoi notați toate unghiurile pe care ele le formează.

Inv. GHIOCEL BĂDIȘOR
Școala din Crăciunelul de Jos, județul Alba

Recapitularea trimestrială

Lecțiile de recapitulare trimestrială **sistematizează,** clar și sumar, **principalul material parcurs în cadrul tuturor celorlalte tipuri de lecții și prezintă noutatea în aprofundarea cunoștințelor deja predate, lărgind orizontul de cunoaștere al elevilor.** Aceasta se poate realiza prin diferite modalități și metode de lucru ca: **sinteza prin schemă** a ideilor generale desprinse din capitolul repetat; **participarea directă a elevilor** la lărgirea sferei de cunoaștere a noțiunilor predate prin rezolvarea unor exerciții creatoare și de dezvoltare a cunoștințelor; **completarea și aprofundarea cunoștințelor predate cu noutăți** aduse chiar de elevi și de învățător din literatura de specialitate, filme, emisiunile de radio și T.V. etc.

Scopul principal al lecțiilor de recapitulare trimestrială, indiferent la ce obiect și clasă o vom desfășura, **urmărește consolidarea cunoștințelor** însușite, în vederea aprofundării lor; **introducerea elementului de noutate** în sistematizarea materialului, altfel decît s-a transmis elevilor în procesul predării, prin realizarea unor detalii interesante sau prin adăugirea unor aplicații practice noi; **folosirea unor metode și procedee ca: testarea orală și scrisă, chestionarea, care să cuprindă întrebări mai complexe sau formulări ce necesită analize, comparații, demonstrări, argumentări, caracterizarea faptelor,** sistematizarea și sintetizarea lor; **utilizarea unor materiale intuitive noi** față de cele care au fost prezentate în predarea lecțiilor, ca: **tabele, grafice, diagrame pentru înregistrarea progresului școlar sau a insuccesului școlar, ilustrații, scheme recapitulative, folosirea diafilmelor, a diapozitivelor și altor aparate audio-vizuale etc.**

Dar, noul în recapitulare nu presupune o renunțare la ceea ce elevul știe, ci, dimpotrivă, pe acest fond deja acumulat, este necesar să se configureze idei mai bogate, insistînd pe ceea ce acesta nu și-a însușit în transmiterea cunoștințelor și priceperilor.

Iată, de exemplu, la geografie, la clasa a IV-a, la lecția despre Munții Carpați am făcut schema, cu cele trei grupe ale masivilor muntoși, urmărind realizarea însușirii conștiente a cunoștințelor, îmbogățindu-le cunoștințele cu imagini prin prezentarea diafilmului cu trecătorile și chelle întîlnite în zona muntoasă, adăugînd scurte texte înregistrate, în prealabil, pe banda de magnetofon din lucrări de specialitate care descriu zona muntoasă a Carpaților noștri. În lecție am prezentat îndemnul adresat la Congresul al XII-lea al P.C.R. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu privire la exploatarea bogățiilor subsolului munților noștri, de a fi valorificate rațional, în furnalele siderurgice, în vederea dezvoltării industriei noastre socialiste.

La citire, vor urmări nu numai dezvoltarea și formarea unor deprinderi de citire coerentă, corectă, conștientă și expresivă, dar, mai ales, **voi realiza cu elevii o clasificare distinctă a tematicii lecțiilor parcurse.** Conținuturile lecțiilor de citire vor fi grupate în tematica: patria și partidul; trecutul de luptă al poporului nostru; anotimpurile; dragostea de muncă; școala și familia etc.

Chestionarea orală și testarea scrisă, la clasa a IV-a, la limba română, îmi va da posibilitatea să cunosc dacă **elevii au înțeles conținutul lecțiilor narative, descriptive, istorice, practico-științifice, insistînd pe dezvoltarea exprimării orale, pe îmbogățirea vocabularului cu noi cuvinte și expresii literare, pe valorificarea conținutului educativ al textelor literare.** Lecțiile de recapitulare sînt altfel structurate decît cele de predare pentru ca elevul să perceapă noutatea, urmărind totodată, lărgirea orizontului de cunoștințe. De asemenea, elevii sînt puși în situația să facă apel la memorie, la judecata logică și independentă, la ceea ce li se cere să răspundă, să deducă singuri, să descopere, să aplice creator într-o largă interdependență tot ceea ce au studiat.

Inv. GHEORGHE ALEXANDRU
Liceul Pedagogic din Craiova

CLASELE CU ACTIVITATE SIMULTANĂ

Mijloace moderne de predare-învățare

Pentru valorificarea intensivă a timpului de predare-învățare — impusă de cerințele alternării activității directe cu elevii cu cea individuală a acestora — **am construit unele mijloace didactice pe care le-am verificat și le-am perfecționat după prezentarea și dezvoltarea lor în cercul pedagogic.**

Este vorba, în primul rînd, de un **dispozitiv pentru calcularea tablei înmulțirii, alcătuit dintr-un pupitru de comandă pentru elevi pe care se găsește scrisă tabla înmulțirii,** avînd fixat în locul rezultatelor cîte un întrerupător.

În momentul cînd elevul învață, spre exemplu, înmulțirea avînd factor pe 3 ; 5 etc., se poate autocontrola prin apăsarea unui buton așezat în locul rezultatului ce conectează răspunsul exact, în fața sa pe panoul de afișaj pus vizibil în fața clasei.

În felul acesta, elevul își fixează rezultatul, folosind cu succes imaginea vizuală afișată pe panou, și avînd posibilitatea să revină sau să insiste asupra acelor înmulțiri unde s-au întîmpinat greutăți la reținere.

Copiii se antrenează ușor și devine o muncă plăcută să învețe singuri tabla înmulțirii.

Prin faptul că aparatul funcționează la 24 V, este lipsit practic de orice pericol, precum și ușor de minuit.

Aș anunța mai jos cîteva din utilizările acestui aparat la clasele I—IV și nu numai la clasele simultane : la clasa I poate fi folosit la recunoașterea cifrelor și la compararea „mai mare cu..." și „mai mică decît..." ; adunări și scăderi prin comandă de la pupitrul învățătorului, la clasa a II-a, la învățarea cu minim de efort și maximă eficiență a tablei înmulțirii.

Am mai realizat și o hartă a județului Argeș în care centrele industriale sînt indicate prin beculețe, iar elevii își pot autocontrola exactitatea cunoștințelor apăsînd pe butonul alăturat unei notițe, pe care este precizată, cu ramura economică. Funcționînd la curent de 12 V, 24 V, contactele fiind conectate un timp foarte scurt, consumul energetic al acestor dispozitive este aproape incalculabil atunci cînd sînt racordate la rețea, dar poate fi folosit ca sursă de energie un acumulator auto.

Pînă la dotarea școlii cu truse matematice (magnetice) pe care le folosesc în prezent, pentru clasele I—IV, am folosit decupaje de cercuri, triunghiuri, pătrate ce se fixează cu ajutorul unor mici ventuze cumpărate din comerț, iar curba am trasat-o cu cretă colorată. Acest material didactic, ușor de utilizat și realizat cu investiții mici, mi-a fost de un real folos.

Sînt cîteva din mijloacele didactice lucrate și folosite de mine și care s-au dovedit a fi de mare folos elevilor în munca lor de învățătură.

Inv. ALEXANDRU ZIMBROIANU
Școala cu clasele I—IV din Glimbocel, comuna Bogați, județul Argeș

Formarea deprinderilor de activitate școlară

În învățămîntul primar, elevii își însușesc instrumentele elementare necesare activității școlare: scrisul, cititul și calculul. **Deprinderile de scris, citit și calcul, pe care elevul și le însușește în școala primară, nu sînt numai instrumente ale muncii intelectuale, ci și „instrumente psihologice" — cu efecte formative asupra psihicului copilului — ceea ce face din ele veritabile instrumente de sporire a eficienței învățării.**

Activitatea învățătorului, pentru formarea acestor deprinderi de activitate școlară, în fapt, de muncă intelectuală, sînt determinate și de împrejurarea că întregul conținut al învățămîntului primar are un pronunțat caracter instrumental. Înțelegînd acest lucru **învățătorului îi rămîne doar să utilizeze cu pricepere strategiile didactice pentru a evidenția valențele instrumentale ale cunoștințelor și deprinderilor pe care le transmite elevilor săi.**

În acest context, dorim doar să menționăm **că formarea deprinderilor respective constituie o condiție esențială pentru modernizarea învățămîntului primar, pentru sporirea eficienței sale și că prin formarea lor învățătorul își aduce o contribuție esențială la dezvoltarea unor trăsături valoroase de personalitate la elevi: independența, inițiativa și spiritul investigator și creator.**

A învăța este un verb activ ; fiind vorba de învățarea școlară, aceasta se desfășoară de către elevi. În cazul acestei învățări, care poartă numele și de instruire, învățătorul îi servește elevului drept ghid, nu numai în privința organizării, ci și în desfășurarea propriu-zisă.

Lecțiile conduse de învățător oferă elevului un model de învățare. Dar, pentru ca acest model să fie cît mai instructiv pentru elevi, este necesară utilizarea unor procedee care să stimuleze formarea deprinderilor de scris, citit și calcul.

Considerăm utilă și necesară cunoașterea de către învățător a conținutului psihologic al motivelor învățării format din dorințe, năzuințe, interese, aspirații, idealuri, sentimente, convingeri etc. Toate acestea sînt în bună parte rodul educației căci nimeni nu se naște cu interese, convingeri, sentimente etc. gata formate, ci este necesară o muncă specială și pricepută pentru formarea lor.

Motivele care stimulează activitatea de învățare la clasele I—IV și, deci, de formare a deprinderilor de activitate școlară sînt predominant exterioare (extrinseci), avînd o pronunțată coloratură afectivă. La această vîrstă copilul învață din dorința de a fi lăudat (recompensat) de către învățător sau părinți, din dorința de a primi note bune, de a ajunge pionier etc. La această vîrstă motivele apropiate au acțiune mai puternică, năzuințele, aspirațiile și idealurile nefiindu-le accesibile. **Interesul pentru cunoaștere și dorința de a fi temeinic pregătit sînt motive care se formează mai tîrziu, dar un învățător priceput este preocupat de deschiderea spiritului elevului spre ele, subliniind importanța cunoștințelor pentru viață, pentru practică, sau desfășurînd unele lecții sub forma de ghicitori, dezlegări de probleme etc.**

Întrucît conștiința elevului, nu este o peliculă pe care se imprimă imagini (cunoștințe), ci o structură de funcțiuni care se „îmbogățește" și se transformă prin activitatea de învățare, **este bine ca învățătorul să fie mereu preocupat de caracterul activ-participativ al activității de învățare;** numai printr-o atitudine participativă a elevului, învățarea va avea efecte pozitive asupra comportamentului lui.

Conf. dr. ION DRĂGAN
Universitatea din Timișoara

Inițiere în activitatea cu cartea

Prin lectură dezvoltăm gustul elevilor pentru citit, interesul pentru cunoaștere, dragostea față de patrie, partid și popor, le formăm bazele concepției științifice, materialiste despre natură și societate.

Cunoscînd marea importanță pe care o prezintă lectura, prin întreaga activitate, am reușit să cultiv la elevi dragostea și interesul pentru carte. **I-am învățat ce cărți să citească și cum să citească o carte.** Astfel, **în clasa I,** în perioada postabecedară **am deprins elevii să citească independent cărți cu conținut mai accesibil,** să redea acțiunea acestora cu ajutorul întrebărilor, precum și să descrie ilustrațiile din cărțile citite.

În clasa a II-a, i-am învățat pe elevi să se orienteze în structura cărții, să-i cunoască titlul și autorul și să poată povesti cele citite cu ajutorul întrebărilor.

În clasa a III-a, elevii au fost deprinși să noteze în caiete titlul cărților citite, numele autorilor și ce le-a plăcut mai mult. Procedînd în acest mod, **în clasa a IV-a, aceștii elevi au reușit să expună pe scurt conținutul cărților, să-și exprime atitudinea față de eroii și de evenimentele descrise.**

Întotdeauna am cunoscut foarte bine particularitățile individuale ale elevilor, **recomandîndu-le să citească cărți potrivite cu posibilitățile lor de înțelegere.** Dar, pentru a cunoaște în ce măsură conținutul acestor cărți a fost înțeles, am prevăzut ore speciale pentru a-i verifica.

Într-una din lecțiile de lectură, la clasa a IV-a, am verificat ce au citit elevii din opera scriitorului Ion Creangă. Prin fragmentele pe care le-am citit în fața elevilor din diferite povești, povestiri, sau prin ilustrațiile pe care le-am prezentat mi-am dat seama că aceștia cunoșteau în parte opera marelui scriitor. Pentru că unii dintre elevi n-au citit „Povestea lui Harap Alb", le-am prezentat diafilmul. După aceea, au povestit basmul, scoțînd în evidență calitățile lui Harap Alb (viteaz, curajos, cinstit, drept), caracteristice poporului nostru. Comparînd calitățile lui Harap Alb cu ale Spînului, care era viclean și crud, elevii au învățat să fie drepți, cinstiți, să urască pe cei care caută să asuprească. Desigur că, după prezentarea diafilmului, le-am recomandat să citească basmul în întregime.

Am evidențiat în lecție că Ion Creangă se numără printre cei mai mari povestitori ai noștri. În încheiere, le-am recomandat elevilor să-și alcătuiască o mică bibliotecă cu cărțile pe care urmează să le citească.

Inv. MARIA SANDU
Școala din Cucerdea, județul Mureș

Folosirea limbajului adecvat

În ultimii ani, la școala unde predau se fac eforturi susținute pentru folosirea unui limbaj adecvat predării matematicii în învățămîntul primar.

Cu toate că elevii au noțiunile de **sumă, cît, produs, termeni, diferență** etc., s-a constatat că nu totdeauna se operează cu aceste denumiri în calculele pe care le efectuează, acestea rămînînd în bagajul de cunoștințe ale elevilor doar de ordin teoretic. Este adevărat că și manualele școlare, prin exercițiile și problemele pe care le dau spre rezolvare, neglijează folosirea în permanență a acestor noțiuni. Se mai obișnuiește să se spună elevilor „calculați cît fac 100+300" sau „cu cît este egal 7×9" etc. Treptat, am reușit să înlăturăm din limbaj asemenea expresii care nu mai sînt specifice predării matematicii în etapa actuală și să trecem la folosirea limbajului adecvat, ca de exemplu: „aflați suma termenilor 35 și 60" ; „care este produsul factorilor 8 și 9" ; „calculați cîtul dintre 25 și 5" ; „scade din diferența numerelor 45 și 5 cîtul numerelor 8 și 4" etc.

Pentru a veni în sprijinul celor 19 învățători de la școala noastră, prin comisia metodică a învățătorilor s-a alcătuit un capitol special de exerciții și probleme care să folosească limbajul matematic adecvat.

După părerea noastră, folosirea limbajului matematic la orele de matematică contribuie la familiarizarea elevilor cu denumirile respective, înlătură memorizarea mecanică a definițiilor acestora, aducîndu-și contribuția în formarea unei gîndiri logice, matematice la elevii noștri încă din această etapă a școlarității.

Prof. EMILIA MOISE
directoarea Școlii nr. 12 din Reșița, județul Caraș-Severin

LIMBA ROMÂNĂ

Cunoașterea greșelilor de exprimare

Un criteriu de stabilire a metodologiei

Valoarea formativă a limbii ca argument istoric, social, artistic, cultural este un fapt ce se dispensează de orice demonstrație : limba, unul dintre bunurile cele mai de preț ale patrimoniului național, și păstrarea, după cuviință, a acestei inestimabile comori, se vădește o datorie patriotică a școlii în general, a obiectului limba și literatura română, în special.

Adolescentului de azi, indiferent de meseria lui de mîine, nu-i este îngăduit s-o învețe numai „după ureche", ci s-o și analizeze, s-o asimileze atent, să-i perceapă nuanțele cele mai fine, prin lecturi, convorbiri, compoziții practicate asiduu.

Predarea-învățarea limbii, atît ca act literar sau științific, cît și ca procedeu didactic, e veche și are o continuitate neabătută, comparabilă doar cu alte mari și foarte durabile tradiții ale învățămîntului. A nu neglija problemele de limbă la o lecție de română în liceu, cînd sînt liceeni care nu posedă o gîndire disciplinată, adîncă, creatoare, citesc și vorbesc cu totul necorespunzător, scriu ilizibil și cu grave greșeli, constituie o problemă esențială pentru profesor, căci fără stăpînirea adecvată a limbii, literatura este pîndită de primejdia de a nu fi altceva pentru elevi decît un proces-verbal de constatare.

Citirea lecturilor model (bazate pe intonația corectă), conversația pe subiecte reale de viață și muncă, diversele teme de meditație pe marginea celor citite și trăite, compozițiile literare trebuie să însoțească permanent procesul de învățare a limbii și literaturii noastre.

Ceea ce ne propunem prin articolul de față nu pornește din intenția de-a da „lecții", nici n-avem pretenția de-a epuiza chestiunile stîrnite de respectarea aleatorie de către elevi a unor reguli de exprimare ; ci am dori să interesăm colegii în **analiza erorilor pe care le fac elevii, astfel încît, pe baza rezultatelor acestor cercetări să putem cunoaște mai îndeaproape „punctele senzitive" în exprimarea lor și să intervenim cu succes și la obiect în procesul de predare-învățare.** În afara acestui scop strict practic mizăm pe un schimb de experiență într-o cercetare de lingvistică aplicată, menită să lărgească aria preocupărilor științifice ale profesorului de limba și literatura română, ținîndu-ne la curent cu cele mai noi dezvoltări în acest domeniu.

Prima etapă a unei asemenea cercetări este depistarea erorilor de la elevi. Pentru că elementul hazard joacă un anume rol în apariția greșelilor de exprimare la tineri, este necesară o investigație sistematică, bazată atît pe observație, cît și pe experiment. În condiții optime, „solicitarea" de erori se face prin probe orale (lecturi, dialoguri, descrieri verbale ale unor imagini sau prezentări verbale ale unor întîmplări, fapte din viață și muncă) și scrise (dictări, rezolvarea de exerciții gramaticale ori lexicale, exerciții de substituție și transformare, compuneri libere sau ghidate după imagini, comentarii literare etc.), elaborate în acest scop.

Cea de-a **doua etapă** o constituie prelucrarea datelor obținute, operație necesitînd identificarea greșelilor și apoi clasificarea lor conform unui sistem stabilit în prealabil. Fără îndoială, clasificarea erorilor constituie cea mai dificilă etapă a unei astfel de cercetări.

O primă diviziune este aceea la nivel de analiză sau compartimente ale limbii. Din acest punct de vedere, **greșelile le împărțim în trei mari categorii : fonetice, gramaticale și lexicale.** E de menționat că nu întotdeauna este ușor să se tragă linii despărțitoare clare între aceste trei tipuri mari de greșeli (mai ales între cele lexicale și cele gramaticale), dar o asemenea diviziune se impune pentru a se putea obține rezultate cît de cît concludente.

Greșelile de fonetică se pot referi la pronunția incorectă a unor sunete funcționale (foneme), greșeli fonetice (segmentale), în mare parte urmare a particularităților graiului local (forme dialectale), unele abateri, numite de lingviști fonematice, constau din înlocuirea unui sunet prin altul (exact în loc de exact), altele, alofonice, constau din nerespectarea unor anumite caracteristici ale sunetelor într-un context dat (realizm în loc de realism), ambele greșeli ducînd la perturbarea mesajului de comunicat. Mai pot fi depistate și așa-numitele erori fonetice suprasegmentale, cuprinzînd greșeli care privesc accentul, ritmul, intonația.

Prima măsură, cu caracter general-obligatoriu, este **supravegherea exprimării proprii, efortul fiecărui profesor de a-și ridica exprimarea personală la nivel de model.** Nu poate avea pretenții de exprimare literară un dascăl care disprețuiește și încalcă el însuși normele limbii literare. În al doilea rînd, interferența deprinderilor fonetice vechi și noi, corecte, trebuie rezolvată prin neîntrerupte diferențieri, prin **confruntări între exprimarea elevilor și norme, între felul lor de a vorbi și un model literar, prin analiza abaterilor și dezvoltarea unei atitudini conștiente față de exprimarea personală.**

Greșelile de gramatică pun probleme mult mai dificile. Folosind criteriul împărțirii pe părți de vorbire și al celorlalte categorii gramaticale se ajunge la un număr deosebit de ridicat de erori. Dar cele mai relevante sînt : **dezacorduri, construcții gramaticale defectuoase, utilizarea greșită a articolului, a diferitelor forme pronominale, alegerea greșită a modului și timpului verbelor, ordinea eronată a cuvintelor.**

Și în acest caz, depistarea, studierea greșelilor și a cauzelor lor sînt strict necesare pentru a găsi mijloacele corespunzătoare de luptă. Înlăturarea lor se realizează efectiv prin ridicarea nivelului cultural general al elevilor, prin mărirea continuă a înriuririi pe care o exercită exprimarea corectă, frumoasă, atrăgătoare, împreună cu cartea de literatură, de știință, emisiunile de radio și televiziune, publicistica etc. Combaterea greșelilor de felul acestora e posibilă și prin efectuarea de exerciții de tipul : subliniați forma corectă a cuvintelor... ; completați spațiile libere cu forme corespunzătoare ale pronumelui de întărire și ale articolului posesiv-genitival ; puneți în locul punctelor formele corespunzătoare ale pronumelui relativ etc.

În aceeași categorie de erori includem și **abaterile de la normele ortografice și de punctuație,** rezultat al unei superficiale și neconștientizate însușiri a acestor reguli. Exercițiul răbdător și necontenit — chiar în cadrul unor lecții de comentariu literar — este o condiție fundamentală a reușitei și în acest sector. De exemplu : subliniați cuvintele din paranteză care trebuie folosite în textele de mai jos (s-au, sau ; ce-l, cel ; a-l, al ; m-ai, mai ș.a.) ; alcătuiți propoziții, folosind cuvintele sau grupurile de cuvinte ia, i-a, iau, i-au, va, v-a etc. ; scrieți la plural de mai multe ori, substantivele: copilul, fiul, profesorul, țăranul, s.a. ; notați genitivul-dativul singular articulat de la substantivele : poezia, femeia, iarna, casa, intrarea etc.

E de remarcat că aceste abateri sînt foarte frecvente și păgubitoare exprimării elevilor, iar profesorul are de luptat, în cazul de față, cu rele deprinderi din ambianța lingvistică, cu tot ceea ce adolescenților li s-a insuflat, de obicei fără voia lor, ca agramatism.

Unele dintre problemele cele mai greu de rezolvat le ridică **erorile de vocabular.** Printre ele se înregistrează : **o mare restringere a bagajului lexical,** datorită atribuirii de polisemii exagerate cuvintelor de circulație ; **repetarea abuzivă a acelorași termeni,** din cauza lexicului uzual sărac ; **o mare aproximație terminologică,** urmare a acordării prea multor sensuri aceluiași cuvînt sau acordării de sensuri improprii unor cuvinte neintrate încă în circulația generală ; **incoerență, clișee verbale** — reflectări ale modului defectuos de a gîndi, ale unui conținut aproximativ ; **oralitate** — reflex al vorbirii „de stradă" ; **vulgaritate ; expresii grosolane,** trivialitate, datorită, mai ales, faptului că limbajul urît, argoul „șmecherilor", al celor fără ocupație, trece cu o uimitoare repeziciune în vorbirea curentă a unor tineri, la început „amuzați" și apoi, aproape fără să-și dea seama, acest „stil" se substituie expresiilor corecte, împestrițînd limba noastră literară cu formule de o dubioasă inventivitate. La acestea se mai pot adăuga, ca un pericol tot atît de mare, **platitudinea, locul comun, formula tocită,** care riscă să invadeze exprimarea unor adolescenți, dar și **tendința de „a face stil", manieră stilistică** ce se caracterizează prin subordonarea conținutului de idei laturii formale, **excese de sensuri figurate, afectare,** emfază, patos exagerat, tradus în exaltări lirice, **euforie verbală** și aprecieri superlative, bombasticism și prolixitate, fraze lungi și digresive. Această din urmă primejdie izvorăște din împrejurarea că pentru mulți elevi datoria de a vorbi conform limbii literare nu trebuie să funcționeze decît în orele de clasă și, în special, în lecțiile de limbă și literatură, mai cu seamă dacă profesorul însuși se lasă lesne încîntat de pastișele lipsite de viață, lipsite de adevăratul suflu original, ale unor elevi ai săi.

În combaterea unor astfel de grave și frecvente abateri este nevoie de tact, de prudență și răbdare, de o muncă delicată de bijutier. Experiența didactică proprie ne-a demonstrat că, în această direcție, **sînt utile exerciții de găsire a unor sinonime și antonime ale unor cuvinte, de alcătuire de propoziții, în care să se folosească omonime, de subliniere a cuvintelor cu același înțeles ori cu înțeles opus cu cuvîntul ce începe rîndul unor serii de termeni ș.a.m.d., precum și relevarea, în cadrul orelor de comentariu literar — acolo unde se pretează — a sensului denotativ și conotativ al semnului lingvistic și specificității stilistice a textului literar.** Randament formativ superior îl au **lecturile diversificate ca gen și temă, dizertațiile pe subiecte variate, compunerile însoțite de analiza aprofundată a lor.** Unii tineri trăiesc într-o ambiantă lingvistică amenințată pe de o parte de poluarea limbajului, deteriorat și agramat al unor persoane neinstruite și agresive și, pe de altă parte, de platitudine, de locuri comune. Școala (înțelegînd prin școală acel necesar front comun al tuturor cadrelor didactice în cultivarea limbii) trebuie să-i învețe să se exprime fără greșeli, dar și să-i prevină asupra greșelilor altora. Cu ajutorul familiei, al organizației de tineret, al celorlalți factori educativi, avem menirea să descoperim elevilor **frumusețile limbii române, posibilitățile ei expresive,** atît la orele **obișnuite de clasă cît și la ore speciale, la dispoziția profesorului, rezervate lecturii din paginile clasicilor noștri, modele de frumusețe.**

Cultivarea limbii se realizează — afirmăm din practică didactică — prin exersarea concomitentă a gîndirii, printr-o îndelungă muncă de autodisciplinare a acesteia. **Discutarea planurilor de compunere, elaborate de profesor, alcătuirea de planuri în colectiv, redactarea compunerilor cu respectarea planului și a lexicului recomandat** (asocieri paradigmatice și sintagmatice corespunzătoare, după modele oferite în clasă, la lecțiile de compunere) trebuie înțelese ca procedee fundamentale, de autodisciplinare a gîndirii și de dezvoltare a exprimării elevilor. Ceea ce înseamnă obișnuință de a expune după plan, de a gîndi logic și a se exprima coerent. De aceea, lecțiile care se desfășoară după un plan scris în prealabil la tablă constituie și modalități de comu care sistematică a cunoștințelor, dar fi valorificate și ca modele de vorb cursivă, corect și cu grijă construită.

Fișa de cultivare a limbii, utilizată noi la nivelul claselor liceale, cuprin pe lîngă datele personale ale elevu (numele, clasa, anul, școala, mediul cial, familial, școala de la care provin rubrici ca : greșeli fonetice (tipice) gr maticale, lexicale, interpretare, măs luate, rezultate. Evident, colegii care v dori să se angajeze în activitatea de ce cetare în cadrul acestei teme pot amelioreze, s-o aplice creator și s-o e tindă. Este o necesitate pentru toți c care doresc să dea un caracter cu ad vărat științific activității de cultivare limbii, pe care o desfășoară în școală.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Liceul Agroindustrial din Iași

LIMBA ENGLEZĂ

Predarea textelor de specialitate

În corelație cu profilul liceelor

Situațiile în care se evidențiază mai acut și mai frecvent necesitatea utilizării unei limbi străine, se dovedesc a fi tot mai mult cele legate de activitatea profesională, îmbrăcînd nu atît forma orală a comunicării directe, ci, în mod special, aceea a studierii cărților, revistelor de specialitate, a diferitelor documentații tehnice și a altor materiale.

Pe lîngă folosirea mijloacelor de învățare moderne ca: diafilme, diapozitive, magnetofon, picup, retroproiector, o importanță deosebită și o eficiență mare o au **lecțiile de limbi străine ținute în secțiile productive, respectiv în atelierul-școală,** acolo unde este posibil. Oferim astfel elevilor o mare posibilitate de asimilare, datorită utilizării diverselor instalații, diapozitive, utilaje, documentații tehnice aferente proceselor tehnologice, întărind astfel motivația lor pentru însușirea unei limbi străine.

Este necesară însușirea de către elevi, în primul rînd, a structurilor morfosintactice specifice limbajului tehnico-științific, care să permită contextualizarea termenilor de specialitate, utilizarea lor curentă în conversație, în exprimarea orală și scrisă în general. Este necesar ca la absolvirea liceului, elevul să poată citi și înțelege literatura de specialitate, deci să se informeze din sursă directă în specialitatea sa, sau să poarte o conversație pe o temă legată de meseria pe care o va practica. Pentru aceasta, vom lucra cu elevii cît mai mult în clasă, vom face cît mai multe exerciții, în care ei să poată utiliza cuvintele sau expresiile cheie din lecție, traduceri, retroversiuni, creînd uneori microsituații tehnico-științifice, schimburi de informații, la clasele a IX-a, iar la a X-a, chiar jocuri.

Există în manuale (mă refer la manualele de liceu) texte care prezintă cele mai actuale teme, cum ar fi : laserul, energia solară, călătoriile în spațiu, protecția mediului, deosebit de valoroase pentru lărgirea orizontului științific al elevilor. Trebuie însă să facem distincție între acest tip de lecții cu conținut de informare științifică și cele de familiarizare cu limbajul tehnic al viitoarei lor meserii. De aceea, este necesar ca noi, profesorii de limbi străine, să avem cunoștințe despre disciplinele de specialitate pe care le studiază elevii și din care să selectăm, să intocmim sau să adaptăm texte. Pe baza unor asemenea texte, putem, eventual, alcătui minimul lexical de specialitate. Condiția esențială este ca acestea să fie interesante, să prezinte o noutate din punct de vedere tehnic și științific și accesibile din punct de vedere lexical și lingvistic. Un text prea complicat sau savant nu va fi înțeles de către elevi, poate deveni obositor prin marea cantitate de termeni noi și prin structurile sintactice complicate. Simpla achiziție de texte în vederea citirii și traducerii nu e suficientă. Fiecare dintre ele să fie însoțit de un set de exerciții, care să asigure atît însușirea vocabularului minimal pe care ni-l propunem, cît și a aspectelor de gramatică specifice limbajului specializat.

Deoarece elevii liceului nostru se pregătesc în meseriile de sticlar și mecanic și avînd în vedere faptul că manualele nu cuprind texte referitoare la aceste meserii (în special cea de sticlar), am adaptat unele texte în concordanță cu profilul liceului, cu profesiunea lor viitoare, bineînțeles, la un nivel corespunzător de înțelegere, cu termeni deja cunoscuți de elevi în limba maternă. De exemplu, la sticlari am predat texte ca: **Industria sticlei în țara noastră; Atelierul-școală,** cu referire la secțiile existente în atelier și meseriile respective ; **Materii prime folosite în fabricarea sticlei.** La clasele de mecanici, pe lîngă unele texte din culegerea de texte tehnice, am predat titluri ca : **Măsuri de protecția muncii în atelierul-școală ; Atelierul de lăcătușărie ; Mașini unelte — strungul.**

Voi arăta practic în cele ce urmează cum predau eu asemenea texte, încercînd să stimulez interesul elevilor în cadrul lecțiilor de limbă engleză, urmărind să aduc în prim plan contribuția acestora la lecții, remarcînd că ei sînt buni cunoscători în probleme de specialitate, lucrînd direct în producție au experiență tehnico-productivă mai largă și cunoștințe tehnice bogate (mă refer în special la elevii din treapta a II-a).

De obicei, predau un asemenea text în două sau chiar trei ore. **Folosesc, pe cît posibil, material didactic adecvat fiecărei lecții, scheme procesuale, grafice planșe, fotografii, machete, diferite obiecte din atelier etc.** Încerc să le stimulez interesul prin **discuții în jurul subiectului propus.** Astfel, printr-o **conversație introductivă,** pe baza materialului didactic prezentat, **introduc cuvintele sau structurile gramaticale** cu [illegible] elevilor, folosind sinonime, antonime, unde este cazul. În general, cuvintele le grupez în familii: sticlă, sticlar, fabrică de sticlă etc. Încerc să **sistematizez de la început vocabularul,** acesta permițîndu-le o memorizare mai ușoară, mai logică. Aceste cuvinte sînt repetate de elevi, formulînd, și ei, cîteva propoziții cu ele. Prin întrebări **verific înțelegerea vocabularului** în scopul corectării [illegible] lilor fonetice, sintactice și al fixării unei pronunții corecte.

Într-o etapă următoare sau, eventual, în următoarea oră **citesc textul,** mai întîi, eu, apoi mai mulți elevi, urmînd o **conversație pe marginea textului,** sprijinită pe documente vizuale, cu caietele deschise, apoi cu ele închise. Încerc astfel să-i antrenez pe toți elevii, punîndu-i în situația de a-și adresa întrebări unii altora. Scopul acestei conversații este de a reconstitui oral textul și de a-i obișnui să se exprime în limba engleză tehnică.

Într-o ultimă etapă, elevii vor efectua **exerciții scrise de fixare și consolidare,** refolosind terminologia învățată.

De exemplu, se elimină dintr-un text coerent fiecare al patrulea cuvînt și se cere să se completeze cuvîntul care lipsește; elevul citește paragraful [illegible] baza indicilor contextuali compl[illegible] cuvintele potrivite. Se admit și sinonime care satisfac sensurile contextuale, scopul fiind înțelegerea celor studiate, sau exerciții de tipul „adevărat-fals", în care li se cere elevilor să aleagă din mai multe răspunsuri pe cel corect, sau o mică traducere, refolosind astfel structurile și cuvintele studiate.

Dacă referirea la limba maternă și traducerea corespunzătoare acesteia par dăunătoare pentru însușirea limbilor vorbite, consider că ea rămîne un mijloc eficient de însușire, fixare și poate unul dintre cele mai bune criterii de verificare a cunoștințelor dobîndite în limbajul tehnic.

Ca **teme pentru acasă,** elevii vor avea de copiat textul pe caietele de teme, formularea de propoziții cu noile cuvinte și structuri învățate sau de întrebări pe marginea textului.

Nefiind elaborată încă o metodologie a predării textelor de specialitate, reușita orelor în care se predau asemenea texte depinde mult de **alegerea textului,** care **să intereseze profesiunea viitoare a elevilor, de crearea cadrului adecvat în care se va desfășura lecția** și mai mult de **metodele folosite de noi,** ținînd seama de grupul de elevi căruia ne adresăm, de cunoștințele dobîndite în limba maternă la disciplinele de specialitate.

Am constatat din proprie experiență că studierea, alături de lecturile obișnuite din manual, a unor texte cuprinzînd termeni științifico-tehnici din matematică, fizică, chimie, disciplinele de cultură tehnică, fără înțelegerea cărora elevul nu poate descifra un text de specialitate sau nu poate comunica pe o temă în specialitatea sa, interesează în mai mare măsură pe elevi, îi face să prețuiască meseria pe care și-au ales-o, fiind un mijloc eficient de pregătire a acestora în perspectiva integrării în viața economico-socială a țării.

Prof. VICTORIA GIURGIU
Liceul Industrial Nr. 3 din Turda, județul Cluj

ISTORIE

Integrarea mijloacelor audio-vizuale în lecție

În predarea istoriei, ca și la alte discipline, comunicarea de noi cunoștințe îmbracă diferite forme, în funcție de conținutul temei, de nivelul și particularitățile de vîrstă ale elevilor, precum și de metodele și procedeele folosite. În cele ce urmează voi prezenta, pe baza propriei experiențe, cîteva modalități de integrare a mijloacelor moderne audio-vizuale în predarea istoriei la clasa a V-a, mijloace care ne-au ajutat să realizăm o lecție bună în conținut și cu sporită valoare educativă.

Mijloacele tehnice audio-vizuale au fost un prețios ajutor în predarea lecției „Arta greacă și elenistică", lecție căreia programa școlară îi rezervă o oră. Pentru că elevii fac cunoștință cu o serie de elemente noi, comunicării acestora trebuie să i se acorde o atenție sporită.

S-a analizat, cu mult interes, **arhitectura greacă.** Elevii au aflat că una dintre cele mai strălucite creații ale poporului grec, în acest domeniu, a fost templul. Diapozitivul proiectat, cu ajutorul aspectomatului, prezenta Partenonul din Atena. În prealabil, li s-a cerut elevilor să observe cu atenție imaginea ca, pe baza cunoștințelor de la desen, să evidențieze părțile importante ale templului. Ei au recunoscut ușor coloanele, frontonul și frizele. S-a spus că Partenonul era sanctuarul național al atenienilor și unul dintre cele mai importante ale întregii lumi grecești, considerat cel mai tipic și mai caracteristic templu grec. Cu ajutorul imaginii, s-a sesizat faptul că templul era așezat pe o înălțime. Profesorul a completat arătînd că erau construite, într-adevăr, pe înălțimi, pe stînci, scăldate în lumina puternică a soarelui mediteranean sau în mijlocul unor dumbrăvi înconjurate de păduri cu măslini.

Cu epidiascopul au fost prezentate, pe același plan, trei imagini care înfățișau [illegible] templului grec : doric, ionic, co[illegible]. Elevii au sesizat ușor că între cele trei capiteluri existau diferențe de stil. Prin antrenarea lor, am analizat împreună stilul doric, caracterizat prin elemente simple, solemne, așa cum era și la Partenon. Elevii au observat apoi coloana următoare de pe imaginea proiectată, care se caracteriza prin capitel în formă de coarne răsucite, specific stilului ionic și ultima coloană, în stil corintic, al cărei capitel era în forma unui buchet de frunze. Imaginea proiectată i-a ajutat pe elevi să desprindă caracteristicile celor trei stiluri, sesizîndu-se ușor elementele lor.

Prezentînd apoi **sculptura,** am evidențiat faptul că în Grecia antică aceasta a ajuns la forme desăvîrșite, că preocuparea sculptorilor greci a fost aceea de a reda frumusețea corpului omenesc. În acest moment al lecției, am proiectat statuia „Discobolul" a sculptorului Myron. În timpul proiecției, am subliniat că această statuie întruchipează idealul de frumusețe al omului.

Referindu-ne la epoca elenistică, am arătat că artiștii au continuat să redea frumusețea și mișcarea corpului omenesc, precum și frămîntările sufletești. În sprijinul ideii enunțate, am proiectat două diapozitive, care prezentau statuile semnificative. A fost proiectată secvența care înfățișa pe Hermes cu Dionysos copil, precum și diapozitivul care o înfățișa pe „Venus din Milo". Am subliniat faptul că aceasta din urmă este una din cele mai frumoase statui din Grecia antică, reprezentînd zeița frumuseții, că este o sculptură originală, din marmură, înaltă de circa doi metri. Zeița are o fizionomie gravă și reținută, trăsături regulate, iar ritmul unduios și flexibil al corpului, proiectat ușor în elice, îi dă multă eleganță.

Am prezentat, în continuare, **pictura, ceramica și mozaicul,** ca părți componente ale artei grecești. Cu ajutorul imaginilor proiectate, elevii au putut sesiza cîteva caracteristici ale culturii grecești : centrul acesteia a fost Atena ; caracteristica esențială a culturii grecești este legătura cu viața, cu realitatea epocii ; realismul artei grecești, armonia realizărilor în domeniul artei și literaturii au constituit un bogat izvor de inspirație pentru marii creatori ai omenirii.

Imaginile folosite au asigurat înțelegerea temeinică a cunoștințelor comunicate. Reprezentările au avut un suport concret, lipsa acestora ar fi putut determina confuzii sau perceperea eronată de către elevi a unor fapte. Imaginile ne-au permis introducerea elevilor, pentru scurt timp, în epocă, creîndu-se climatul favorabil înțelegerii temeinice a faptelor relatate. De asemenea, acestea ne-au facilitat realizarea laturii educative a lecției.

Prof. CHIRIAC GIOSU
Școala Nr. 1 din Iluși, județul Vaslui

LITERATURA ROMÂNĂ

Cultivarea creativității artistice prin cenaclul literar

La începutul ciclului gimnazial, profesorul de limba română este interesat să descopere cît mai repede la elevii săi timidele sclipiri ale aptitudinilor lor creatoare.

După mai multe săptămîni de „ținere sub observație", profesorul de limba română le poate propune să se întîlnească în timpul lor liber, pentru a discuta împreună compozițiile lor literare, care vor fi, desigur, niște modeste compuneri școlare. Se constituie astfel, încă din trimestrul I al clasei a V-a, nucleul viitorului cenaclu literar. La această vîrstă, copiii sînt entuziaști și încrezători, aderînd rapid la o nouă formă de activitate în afara clasei.

Este bine ca elevii să aparțină unei serii de clase, avînd aceeași vîrstă și interese școlare comune. Vor fi atrași și menținuți și elevi cu aptitudini pentru desen și muzică, spre a contribui la diversele manifestări artistice, făcîndu-i să se simtă utili și prețuiți.

Cenaclul literar-școlar este singurul cadru adecvat în care copiii, înzestrați cu aptitudini pentru creația literară, pot fi formați și stimulați, fără a avea pretenția de a face din ei viitori scriitori, ci numai oameni iubitori de frumos, capabili să judece estetic o operă literară.

Fără a încerca să imite cenaclurile maturilor, cenaclul literar-școlar, cînd beneficiază de un îndrumător capabil să stimuleze munca creatoare a elevilor săi, să încurajeze bunul gust, sinceritatea opiniei și originalitatea în compunere, reușește să-și îndeplinească menirea, deosebindu-se de cercul de limba și literatura română care continuă activitatea din clasă cu elevii doritori și capabili de performanțe superioare.

Punctul de plecare pentru selectarea elevilor rămîne ora de limba română (de literatură și de compunere în special) în care profesorul trebuie să-și cucerească elevii pentru obiect și să-i convingă de faptul că eforturile lor creatoare nu se pot materializa fără cunoștințe temeinice, fără contactul permanent cu valorile culturii naționale și universale, precum și însușirea unei limbi corecte și nuanțate.

Testarea elevilor în vederea selecționării se va face prin : evaluarea unor compuneri libere sau pe teme diverse, cît mai scurte, chiar și sub formă versificată ; povestirea orală a unor întîmplări trăite ; descrierea unui obiect real sau imaginar; impresiile la prima lectură în clasă a unui text literar sau în urma vizionării unui spectacol, receptarea unui text literar etc.

Odată constituit, cenaclul va activa sub un nume potrivit și ales cu modestie, întîlnirile vor avea loc bilunar, sau, cînd e necesar, mai des. Programul de activitate va fi alcătuit ținînd seama de scopurile urmărite și de sugestiile elevilor. **În sfera activității cenaclului pot intra, alături de ședințele de lucru în care se discută creațiile membrilor, concursuri de compuneri, șezători literare, medalioane, recitaluri din poezia clasică și modernă, dezbateri și informații, prezentări de cărți, audiții literare și muzicale, spectacole de muzică și poezie, pregătirea unor numere pentru gazete literare sau pentru revista școlii, vizite la muzee și case memoriale, întîlniri cu scriitori și cu alți oameni de cultură.**

Va fi ales un responsabil de cenaclu, care va fi ajutat de un colectiv format din cîțiva elevi din clase diferite, dintre cei mai activi și mai conștiincioși. Ședințele vor fi conduse de acest responsabil, ajutat de profesorul-îndrumător.

Profesorul-îndrumător va avea grijă ca acțiunile să fie cît mai variate și ca rezultatele muncii copiilor să fie valorificate prin participarea la concursuri literare, organizate de reviste, de C.J.O.P. și în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României".

O atmosferă de sinceritate și de încredere reciprocă îi va ajuta pe elevi treptat să discute fără timiditate creațiile, să facă observații juste, să exprime judecăți de valoare. Elevii vor motiva prin ce anume i-a emoționat lucrarea (calitatea limbajului artistic, ideile, originalitatea, naturalețea exprimării, relația titlu-compoziție), vor sesiza eventualele greșeli de limbă, termeni improprii, devieri de la subiect, imitațiile și împrumuturile, cu sau fără voie, din creațiile cunoscute.

Vom recomanda elevilor îndeosebi versul liber, mai potrivit pentru exprimarea integrală a sentimentelor vîrstei lor. Lăsîndu-le libertatea să scrie despre ce vor, le putem totuși sugera niște teme vaste (anotimpurile, copilăria, pacea, dragostea), pentru a putea selecționa cît mai multe materiale pentru concursuri și gazete. Poeziile, grupte pe teme, pot servi la alcătuirea unor montaje literar-muzicale.

Ilustrate cu desene tot de elevi, compozițiile mai reușite vor fi inserate în albume, care vor oglindi activitatea cenaclului de la an la an. Pentru consemnarea acțiunilor se va folosi un caiet de lucru (jurnal), care va fi completat și păstrat de responsabil. Este bine să păstrăm în dosare toate creațiile elevilor pentru a urmări progresul lor și a-i încuraja pe cei care promit.

Prof. GABRIELA MUSCALIU-SCURTU
Școala Nr. 25 din Iași

BIOLOGIE

Modalități de evidențiere a mijloacelor de învățămînt din dotarea laboratorului

O parte importantă a bazei didactico-materiale o constituie mijloacele de învățămînt din laboratorul de biologie : aparatele, diapozitivele, diafilmele, mulajele, preparatele, planșele, mijloace moderne ce pledează grăitor pentru grija acordată de factorii de răspundere disciplinei noastre. Laboratorul din școala noastră dispune de numeroase și diverse mijloace, suficiente pentru a ilustra adecvat lecțiile de biologie de la cursul gimnazial și liceal.

Pentru ca mijloacele de învățămînt din dotarea laboratorului de biologie să poată fi folosite eficient de către profesori, acestea au fost evidențiate pe fișe de format 12,5 cm × 7,5 cm, tip bibliotecă.

Astfel, pe unele fișe **s-au înscris independent mijloacele existente,** avînd în vedere capitolele : aparatura de laborator (truse și aparate), echipamente tehnice audio-vizuale (aparate de proiecție, televizoare, magnetofoane), mijloace audio-vizuale (diapozitive, folii, imprimate, diafilme, benzi magnetice, discuri), modele (mulaje din ipsos sau material plastic, planșe vacuumate, planșe obișnuite), naturalizări (preparate microscopice, incluziuni, colecții de piese naturalizate, ierbare, insectare etc.).

Pe aceleași fișe **au fost înregistrate și valorile bănești ale mijloacelor de învățămînt,** numărul de inventar stabilit în cadrul școlii și al laboratorului.

Pentru a fi folosite eficient și cu mai multă ușurință, aceleași mijloace de învățămînt din dotarea laboratorului **au fost înscrise și pe alte fișe, fiind grupate pe titluri de lecții și lucrări practice.** Spre exemplu, la lecția de botanică „Alcătuirea externă a rădăcinii", pe fișă s-au consemnat mijloacele disponibile în laborator : lupe, cu care elevii vor observa vîrful unei rădăcini tinere, planșe vacuumate și obișnuite, ilustrînd diferite tipuri de rădăcini, mulaje și ierbare.

Fișele cu evidența mijloacelor de învățămînt din dotarea laboratorului și fișele cu mijloacele destinate folosirii lor în cadrul lecțiilor și lucrărilor practice **au fost ordonate în sertarele unui fișier, respectînd planificarea trimestrială a materiei la clasele V—X.** Același fișier cuprinde și **o bibliografie analitică-selectivă,** tot pe fișe, dezvăluind elevilor aparițiile editoriale din domeniul biologiei. Bibliografia **„Noutăți editoriale biologice"** constituie o sursă importantă de informare și documentare, avînd rolul de a stimula interesul elevilor pentru studiul biologiei și de a-i ajuta la întocmirea unor referate propuse în cadrul cercului **„Prietenii naturii".**

Prin evidențierea pe fișe a mijloacelor de învățămînt, am urmărit valorificarea cît mai eficientă a acestora în cadrul lecțiilor și al lucrărilor practice de laborator.

Evidența pe fișe a prilejuit și **o selectare corespunzătoare a acestor mijloace, înlesnind utilizarea lor adecvată în metodologia predării cunoștințelor de biologie.**

Dacă modalitatea evidențierii pe fișe a materialului didactic se va extinde în cadrul procesului de învățămînt, devenind un instrument de lucru pentru profesori, se va oferi și posibilitatea efectuării unor împrumuturi — pe bază de reciprocitate — a unor transferări de mijloace disponibile între unitățile școlare din aceeași localitate sau din localități învecinate.

Considerăm că această formă de evidență va permite o utilizare cît mai eficientă a mijloacelor de învățămînt, reprezentînd, în fapt, una din cerințele majore ale învățămîntului biologic modern.

Prof. AUREL MANEA
Școala din Azuga, județul Prahova

RADIO ȘCOALĂ

„Sînt suflet în sufletul neamului meu"

Subtitlul **„Emisiune de limbă și literatură română pentru elevi"** ne indică, fără echivoc, conținutul acesteia și cui se adresează. Pare obstinată revenirea precizării destinației, cînd — se poate replica — se știe care sînt emisiunile radioșcoală. Motivele pentru care insistăm sînt două. Primul se referă la faptul că lipsește această „explicație" de identificare din programul radio, editat săptămînal, și din generic la trei din cele șase emisiuni cu acest profil (acestea sînt : „La trecutu-ți mare, mare viitor", „Călătorie pe harta țării" și „Sînt suflet în sufletul neamului meu"). Al doilea motiv este dorința de a aminti, și de această dată, cititorilor noștri, că emisiunile din ciclul „Radioșcoală", urmărite cu regularitate, le oferă posibilitatea, pe de o parte, de a-și îmbogăți informațiile cu privire la experiența valoroasă a unor cadre didactice, pe de altă parte, de a pătrunde în sfera de interese și preocupări ale elevilor.

Acest scop și-l propune — și îl îndeplinește — și emisiunea care face obiectul rîndurilor de față, al cărei redactor este **Corneliu Armașu,** chiar dacă nu reușește întotdeauna să aducă acel plus de noutate care suscită interesul ascultătorilor, determinîndu-i să aștepte cu nerăbdare ora transmisiei. Remarcăm sintezele din literatura română — pe epoci, curente, sau cu privire la creația unui scriitor — sau de istorie a limbii literare, în ajutorul elevilor care se află în fața examenelor de admitere în treapta a II-a de liceu ori de bacalaureat. În general, emisiunile dedicate limbii române au mai multă continuitate și rigoare științifică. De un real folos sînt recomandările de ortoepie și ortografie din cadrul rubricii „Cum vorbim, cum scriem".

Credem, însă, că la aceste soluții de abordare a literaturii române și a problemelor de limbă, s-ar putea adăuga și altele, care să exprime exigențele învățămîntului modern. De pildă, aș sugera să se dea mai multă atenție elevilor din clasele gimnaziale, prin propunerea unor modele de alcătuire a comentariilor literare, în așa fel încît conținutul de idei al unui text literar să fie firesc conjugat cu exprimarea sa artistică, pentru înțelegerea exactă a noțiunii de stil al unei opere beletristice.

Posibilitatea de a recurge la fonoteca de aur a Radioteleviziunii, în ideea ilustrării sau argumentării unor teme puse în dezbatere, este, desigur, un avantaj — bine exploatat, de altfel — dar aceasta nu o exclude și pe aceea de a apela, mai des, la prestigioși critici, istorici literari și scriitori contemporani, în viață, ale căror opinii și concepții pot influența modul de a gîndi și de a se exprima al elevilor, îi pot introduce în diversitatea de aspecte ale fenomenului literar contemporan. Pentru același lucru pledează și folosirea mai frecventă a dezbaterilor de idei, conduse de cadre didactice, cu participarea elevilor care dau întotdeauna o notă distinctă de prospețime și sinceritate emisiunilor la care participă.

Înainte de a încheia, mă simt datoare să precizez că, dintre ultimele emisiuni, cele dedicate unor momente de referință din istoria limbii române literare s-au detașat prin ținuta elevată și concizia comentariilor, oferind ascultătorilor o imagine clară asupra formării și dezvoltării acesteia.

V. BACIU

CATEDRA DE MATEMATICĂ

Eforturi sporite pentru un învățămînt formativ

Cadrele didactice de la **Liceul Industrial Nr. 1 din Cugir** și-au mobilizat toate forțele pentru ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului învățămîntului matematic în liceu și putem afirma cu satisfacție că s-au obținut, pe această linie, succese importante în ultimii ani.

S-a plecat de la ideea că **predarea matematicii în liceele de specialitate este necesar să atingă două obiective de bază : să asigure tuturor elevilor cunoștințele matematice indispensabile predării celorlalte obiecte de învățămînt, ca : fizica, chimia, obiectele tehnice ; să dea elevilor o pregătire specială, care să permită absolvenților de liceu să se integreze în producție sau să urmeze învățămîntul tehnic superior.**

În realizarea acestor obiective s-au întîmpinat și unele dificultăți legate de munca elevilor, de programe și manuale și chiar de receptivitatea unor cadre didactice la modernizarea predării matematicii, în concordanță cu sporirea conținutului său formativ.

Din mulțimea problemelor puse în dezbaterea catedrei de matematică, supunem atenției profesorilor de matematici din licee cîteva aspecte legate de programa de matematică, pentru clasa a IX-a.

Așa cum se știe, programa analitică prevede la algebră cinci capitole.

Capitolul I — Recapitulare. Aici sînt prevăzute cîteva probleme legate de numerele reale, proprietățile egalităților și inegalităților, ecuații de gradul întîi, ecuații de gradul al doilea cu rădăcini reale.

Capitolul II — Elemente de logică matematică. Mulțimi. Funcții. Ni se pare mai firească și mult mai logică o altă ordonare a materiei din aceste două capitole, și anume :

Propoziții. Conectori logici. Negația propozițiilor. Conjuncția și disjuncția propozițiilor. Mulțimi. Mulțimi numerice. Intervale. Valoarea absolută a unui număr. Relația de egalitate și incluziune mulțimilor. Operații cu mulțimi.

Implicația și echivalența logică. Predicate de o variabilă. Cuantificatorul existențial și universal. Negația unui predicat. Negația cuantificatorilor. Ecuația și inecuația de gradul întîi. Rezolvarea ecuației de gradul al doilea cu rădăcini reale. Predicate cu două variabile. Sisteme de două ecuații de gradul întîi cu două necunoscute. Funcții.

Din punct de vedere metodic această **ordine a materiei celor două capitole menționate asigură o abordare mai firească a lucrurilor, problemele se leagă mai bine între ele, elevul are timpul fizic necesar să treacă treptat de la probleme mai simple la cele mai complicate, cu alte cuvinte este prezălit psihic să înceapă studiul temeinic al matematicii.** Noțiunea de predicat dobîndește pentru elev o semnificație și nu mai plutește pe undeva prin manual, ca în actuala programă.

Menționăm că acest mod de abordare a problemelor celor două capitole a fost experimentat cu mult succes la o serie de clase din liceul nostru.

Aspecte deosebite ridică predarea geometriei la clasa a IX-a.

Ne-am referi la unul dintre ele. Este vorba de mai buna corelare în predarea geometriei și a trigonometriei în raport cu celelalte obiecte de învățămînt, în mod special fizica și științele tehnice. Printr-o corelare interdisciplinară a activităților metodice, catedra de matematică, la propunerea catedrei de fizică, a căzut de acord să predea funcțiile sinus și cosinus, valorile lor pentru unghiurile de 0, 30 și 60 de grade etc., reducerea la primul cadran.

Categoric că o temeinică asimilare a fizicii, de exemplu, cere cunoașterea acestor lucruri.

Cercetînd cu atenție manualul de geometrie și trigonometrie se constată că acest lucru ar fi posibil dacă s-ar începe predarea geometriei cu paragraful patru, pagina 111 „Funcțiile sin și cos definite pe intervalul $[0, \pi]$". Pentru că studiul temeinic al funcțiilor se face la algebră, la sfîrșitul capitolului doi, deci mai tîrziu, pentru predarea noțiunilor menționate mai sus, s-ar putea, cu un efort minim, redacta acest paragraf, renunțîndu-se la noțiunea de funcție și abordînd problemele pornind de la consecința teoremei de la pagina 118 a manualului (Ediția 1982).

Evident, asemenea necorelări ca cea menționată, există și la alte clase. Ne propunem să le semnalăm cu altă ocazie.

În același timp, studiul algebrei și al geometriei — trigonometriei s-ar putea începe simultan.

Supunem punctul nostru de vedere atenției colegilor, cu convingerea că vom aduce un serviciu disciplinelor care beneficiază în mod direct de rezultatele matematicii, că vom contribui la îmbunătățirea calității a programelor și manualelor școlare.

Prof. VIRGIL OLARIU
Liceul Industrial Nr. 1 din Cugir, județul Alba

PROGRAMA ȘI MANUALUL

În corelație cu particularitățile de vîrstă

Începînd cu anul școlar 1985—1986 matematica în clasele V—VIII se predă după programă nouă, iar la clasa a V-a și după manual nou, revizuit în concordanță cu programa. Considerăm că **volumul de cunoștințe prevăzut de programă și înscris în manual corespunde particularităților de vîrstă și intelect ale copiilor.** Ocazia parcurgerii noțiunilor ni se pare binevenită, avînd în vedere faptul că elevii din actuala clasă a V-a au studiat aritmetica din clasa I în mod rațional pe baza modernizării matematicii.

Am însă o opinie în legătură cu capitolul **„Sisteme de numerație"**, unde consider că nu e lipsit de interes să se **studieze trecerea și în alte baze de numerație**, nu numai în sistemul cu baza 2 și, de asemenea, și operațiile cu numere în alte baze, mai ales că în clasele următoare manualele conțin probleme care solicită elevilor aceste cunoștințe. Este adevărat că ele se pot face la cercul de matematică cu elevi, dar numai cu cei mai buni, frustrîndu-i pe ceilalți de asimilarea lor, știut fiind și faptul că în „Gazeta matematică" apar astfel de exerciții. În ce mă privește, la clasă, din orele de dispoziția profesorului" sau în ore suplimentare sau de consultații abordez cu elevii aceste noțiuni, fiind și interesante și lărgindu-le sfera de cunoaștere și fixîndu-le modul de operare cu ele.

Mai am, de asemenea, o propunere în legătură cu programa de la clasa a VIII-a. Consider că **ar fi foarte necesar să se introducă în programă cunoștințe cît de sumare despre cosmos**, așa cum nu de mult erau în programa clasei a VIII-a, sau s-ar putea face acest lucru la clasa a X-a, dar aici programa este mai încărcată.

Consider că e necesar ca elevii să posede cunoștințe despre cosmos. Și unde le pot cîștiga, dacă nu în școală? Mai ales că e școală de cultură generală. Apar în presă articole de popularizare a științei, legate de astronomie, pe care tinerii le citesc, dar uneori nu și le pot explica fără un fundament științific. Sînt fenomene naturale legate de aceste cunoștințe, a căror interpretare neștiințifică influențează negativ formația lor.

Tinerii auzind vorbindu-se despre galaxii, constelații, comete, stele etc. și nu cunoscînd nimic din taina acestora, mai ales acum cînd se explorează spațiul cosmic.

O altă propunere, pentru manualele la clasele de gimnaziu, în special la geometrie, la capitolele de probleme să se insereze exerciții și probleme cu mai mare accent pe practică, pe conținutul concret numeric și nu numai pe demonstrații și teorie, cum sînt în actualele manuale, avînd în vedere faptul că noi pregătim practicieni și nu teoreticieni, această făcîndu-se mai tîrziu către finele liceului și în anii de facultate.

Prof. ILIE TÂRTEA
Școala din Bălănești, județul Olt

CERCUL PEDAGOGIC

Cadru propice de perfecționare

Anul școlar 1983—1984 a debutat cu o salutară înnoire datorată preocupărilor atente ale Ministerului Educației și Învățămîntului, privind programa analitică pentru clasele V—VIII la obiectul matematică. După o serie de investigații făcute cu perseverență în rîndul cadrelor didactice, pentru a le afla opinia, s-a hotărît revizuirea programei existente, renunțîndu-se la studierea unor capitole, transferarea de la o clasă la alta a unor noțiuni, care erau mai puțin accesibile pentru copiii în vîrstă de 11—14 ani.

Predarea după noua programă, ca orice muncă de început, **solicită din partea** noastră, a profesorilor, preocupări atente în căutarea și găsirea unor soluții didactice cît mai eficiente, care să ducă la ridicarea pregătirii tinerei generații. Cu acest scop, **primul cerc pedagogic al profesorilor de matematică din municipiul Ploiești a dezbătut tema „Modalități concrete de aplicare și realizare a noii programe la clasele V—VIII".**

Aplicarea corespunzătoare a noii programe a necesitat o pregătire metodică specială și o verificare atentă și periodică a eficienței programului de pregătire matematică la nivelul școlii. Pentru aceasta a fost necesar ca profesorii să cunoască bine concepția și conținutul programei, să întocmească planificări calendaristice eficiente, să pregătească sistematic lecțiile pentru fiecare temă în parte.

În cadrul lecțiilor deschise, propunătorii și-au pus în valoare, pe lîngă cunoștințele științifice de specialitate, măiestria pedagogică. Modul variat de realizare a acestor lecții a demonstrat, pe viu, diversitatea tehnologiei didactice ce stă la dispoziția noastră, căile multiple care se pot alege cu discernămînt și cu chibzuință pentru realizarea scopului propus.

În intervențiile lor, participanții s-au referit la aspecte privind conținutul științific al lecțiilor și al formelor lor de realizare ; evaluarea eficienței acestora în funcție de rezultatele obținute la diversele probe de verificare ; propuneri de îmbunătățire a programei, de optimizare a predării-învățării matematicii în școala de 10 ani.

În vederea realizării **obiectivelor învățămîntului matematic — capacitatea de abstractizare, realizarea conexiunilor matematice, formularea corectă, riguros științifică, orală și scrisă a ideilor matematice, precum și deprinderea de a aplica cunoștințele în domeniile exterioare matematicii, în lucrările practice — profesorii au subliniat necesitatea de a-i dezobișnui pe elevi să învețe pe dinafară, de a-i deprinde să raționeze, de a le dezvolta, prin exerciții adecvate, gîndirea matematică, disciplina de studiu, de lucru independent.** În acest scop s-a propus ca lecțiile bune, exercițiile și problemele cele mai eficiente pentru înțelegerea unui capitol sau altul, a unei noțiuni sau alteia, să fie înregistrate pe bandă de magnetofon, pentru a putea fi utilizate în schimburile de experiență ale profesorilor, precum și de către elevi.

Multiple propuneri s-au făcut pentru îmbunătățirea în continuare a programei școlare. Ne vom opri numai la un singur exemplu : **introducerea la clasa a VI-a a unor noțiuni referitoare la diferitele metode de rezolvare a problemelor de aritmetică, a „problemelor de mișcare", „problemelor de amestec și aliaj", a „împărțirii unui număr în părți invers proporționale cu numere date".**

Este necesară, de asemenea, **inversarea ordinii unor capitole, corelarea mai bună a programei de geometrie cu cea de algebră, cît și corelarea pe verticală și interdisciplinară.**

Prof. PETRE GR. ANDREI
Școala Nr. 3 din Ploiești

CONSULTAȚIE LA MATEMATICĂ

Probleme și soluții

Din experiența mea didactică, știu că unii elevi întîmpină dificultăți la rezolvarea unor probleme de genul celor pe care le propun mai jos pentru a fi lucrate la orele de consultație în vederea examenului de treaptă.

1. Într-o sferă de rază R se înscrie un con cu înălțimea h. Calculați raza și generatoarea conului.

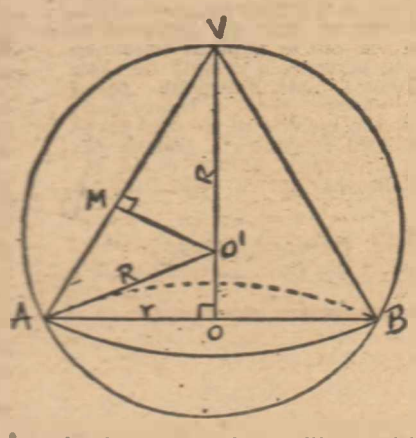

În primul rînd trebuie stabilită poziția centrului sferei. Pentru aceasta se consideră secțiunea axială a conului înscris în sferă, obținîndu-se un triunghi VAB isoscel, înscris într-un cerc de rază egală cu raza sferei. Centrul sferei va fi tocmai centrul acestui cerc. Se știe că centrul cercului circumscris unui triunghi este punctul de intersecție al mediatoarelor triunghiului. Ținînd seama de faptul că într-un triunghi isoscel înălțimea corespunzătoare bazei este și mediatoare, înseamnă că centrul cercului circumscris triunghiului VAB se găsește pe înălțimea VO. Deci, centrul sferei se găsește pe înălțimea conului. Pentru a-l construi se duce mediatoarea laturii VA, care va intersecta pe VO în punctul O' centrul sferei.

Se trece apoi la calculul razei și generatoarei conului. Se știe că o dreaptă perpendiculară pe un plan este perpendiculară pe orice dreaptă conținută în acel plan. Atunci $VO \perp AO$; se formează triunghiul AOO' ($\hat{O} \in 90°$), din care se calculează raza conului prin teorema lui Pitagora. Se obține:

$AO^2 = AO'^2 - OO'^2 \Leftrightarrow AO^2 = R^2 - (h - R)^2 \Leftrightarrow r^2 = R^2 - h^2 + 2hR - R^2 \Leftrightarrow r^2 = 2hR - h^2 \Leftrightarrow r^2 = h(2R - h) \Leftrightarrow r = \sqrt{h(2R - h)}$

Generatoarea se află din triunghiul VAO ($\hat{O} \in 90°$), în: prin teorema lui Pitagora: $VA^2 = VO^2 + AO^2 \Leftrightarrow G^2 = h^2 + r^2 \Leftrightarrow G^2 = h^2 + 2hR - h^2 \Leftrightarrow G^2 = 2hR \Leftrightarrow G = \sqrt{2hR}$

Calculul razei și al generatoarei conului se poate face și în alt mod. Dacă O' este punctul de intersecție al mediatoarelor triunghiului VAB, unind punctul O' cu mijlocul M al laturii VA se obține triunghiul VMO' ($\hat{M} \in 90°$) care este asemenea cu triunghiul VOA ($\hat{O} \in 90°$), deoarece au unghiul cu vîrful în V comun.

Din asemănarea celor două triunghiuri, pe baza definiției asemănării, se scrie proporționalitatea laturilor:

$$\frac{VO'}{VA} = \frac{VM}{VO} = \frac{MO}{AO} \text{ sau } \frac{R}{G} = \frac{\frac{G}{2}}{h} = \frac{MO}{r}$$

Din primele două rapoarte se obține:

$\frac{R}{G} = \frac{G}{2h}$, de unde $G^2 = 2Rh \Leftrightarrow G = \sqrt{2Rh}$

Raza conului se calculează apoi din triunghiul VAO prin teorema lui Pitagora.

$AO^2 = VA^2 - VO^2$ sau $r^2 = G^2 - h^2 \Leftrightarrow r^2 = 2Rh - h^2 \Leftrightarrow r = \sqrt{2Rh - h^2}$

Problema se poate pune și altfel: *Calculați raza sferei circumscrise conului de rază r și înălțimea h.*

Rezolvarea este asemănătoare și o lăsăm ca exercițiu pentru elevi.

2. Calculați raza și generatoarea unui con circumscris unei sfere de rază r, înălțimea conului fiind h.

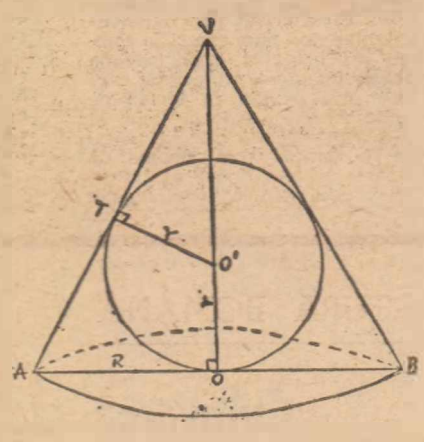

Și în această problemă trebuie stabilită mai întîi poziția centrului sferei. Recurgem tot la secțiunea axială a conului în care a fost înscrisă sfera. Se obține un cerc înscris într-un triunghi isoscel VAB. Se știe că centrul cercului înscris într-un triunghi este punctul de intersecție al bisectoarelor unghiurilor triunghiului. Știind că într-un triunghi isoscel înălțimea corespunzătoare bazei este și bisectoare, înseamnă că centrul cercului înscris în triunghiul VAB se găsește pe VO. Deci, centrul sferei înscrise în con se găsește pe înălțimea conului.

Pentru a-i stabili poziția cu precizie, pe înălțime se duce perpendiculara în punctul de tangență $T \in VA$, care va intersecta dreapta VO în punctul O', centrul căutat (aceasta deoarece tangenta la cerc este perpendiculară pe raza dusă în punctul de contact. Deci $TO' = r$) În triunghiul VTO' ($T \in 90°$) se aplică teorema lui Pitagora pentru cateta VT. Se obține: $VT^2 = VO'^2 - TO'^2$; dar $VO' = VO - OO'$ sau $VO' = h - r$ și $O'T = r$; atunci $VT^2 = (h - r)^2 - r^2 \Leftrightarrow VT^2 = h^2 - 2rh \Leftrightarrow VT = \sqrt{h^2 - 2rh}$

Triunghiurile VTO' și VOA dreptunghice, respectiv în punctele T și O sînt asemenea, avînd unghiul cu vîrful în V comun. Scriind proporționalitatea laturilor, obținem:

$$\frac{VO'}{VA} = \frac{VT}{VO} = \frac{O'T}{AO} \text{ sau}$$

$$\frac{h - r}{G} = \frac{\sqrt{h^2 - 2rh}}{h} = \frac{r}{R}$$

Din primele două rapoarte se obține:

$$G = \frac{h(h - r)}{\sqrt{h^2 - 2rh}}$$

Din ultimele două rapoarte se obține:

$$R = \frac{hr}{h^2 - 2rh}$$

Aceeași problemă se poate pune în alt mod, și anume:

Calculați raza sferei înscrise într-un con de rază R și înălțimea h.

Prof. MARIA POPESCU
Liceul din Strocești, județul Vîlcea

La temelia valorilor morale: munca și învățătura

Răsfoiesc ultimul număr al revistei Liceului Industrial Metalurgic din Beclean și mă surprinde **diversitatea preocupărilor elevilor** — mulți la număr — care au alcătuit-o, **profunzimea, competența și ingeniozitatea, talentul** cu care au abordat fiecare domeniu reflectat în paginile sale. Găsesc tratate aici numeroase teme de specialitate, rod al activității cercurilor pe obiecte ca : elemente de mecanică și optică fotografică, exemple de folosire a analizei matematice pentru demonstrarea unor inegalități, montaje concepute și experimentate la cercul de fizică, prezentarea unui captator solar, teme de limba și literatura română, de biologie, de desen tehnic etc. Alături de acestea, profesionale, găsesc însă și multe, foarte multe versuri, proză, scurte compoziții muzicale, traduceri din literatura străină, desene, caricaturi, rebusuri.

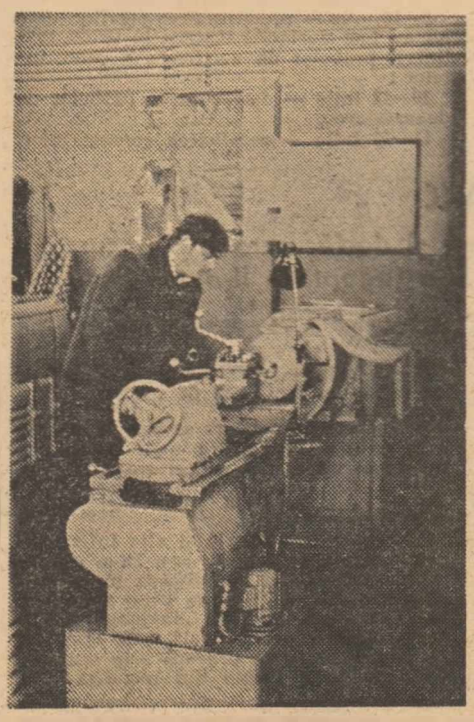

Toate, însumate în paginile acestei reviste frumos prezentate, sînt oglinda activității celor 940 de elevi ai liceului, reflectă universul adolescenței lor încărcate de sentimente, de certitudini sau căutări, de neliniști, de ezitări, de proiecte și visuri, toate exprimă dorința și hotărîrea lor de a găsi drumul cel mai bun către formarea și definirea personalității. Toate sînt, în același timp, argumentul unei munci serioase, temeinice și din fiecare, dincolo de conținutul lor, se degajă **atitudinea acestor tineri față de muncă, de profesie, de viață, în general, toate exprimă un crez, adeziunea vîrstei și capacității lor față de cerințele și comenzile sociale actuale.**

Întîlnirea pe care am avut-o apoi cu cîțiva dintre profesorii liceului : **Matei Mureșan, Mihai Nebunu, Gheorghe Pop, Mihai Runcanu, Maria Farkaș, Zoltan Nagy, Clement Crețu** — „nucleul său", cum i-a prezentat directorul — mi-a înlesnit să pătrund în microuzina de studiu, de muncă entuziastă, de creație și dăruire pe care o reprezintă liceul, colectivul didactic și elevii săi și să-mi explic impresiile făcute din citirea revistei. Îmi stăruie în memorie ceea ce spunea profesorul **Vasile Greluș**, directorul liceului : **„La temelia valorilor morale, a atitudinii comuniste, revoluționare față de muncă și viață a elevilor noștri punem temeinica pregătire profesională, învățătura, tot ceea ce le oferim acum pe băncile școlii".**

La Liceul din Beclean au venit să învețe metalurgie sau țesătorie fii și fiice ale țăranilor Năsăudului. Din cei 940 de elevi, 620 sînt din comunele județului. Au fost îndrumați cu grijă, **printr-o temeinică muncă de orientare școlară și profesională, către liceu, pentru a putea asigura acestui tînăr oraș industrial** (ca așezare sărbătorește în acest an 750 de ani de atestare documentară) **forța de muncă necesară.** Din satele lor frumoase și temeinic gospodărite au venit cu zestre trainică de virtuți moștenite din moși strămoși : **hărnicia, cinstea, setea de cunoaștere și cu dorința de a munci, apoi, alături de părinții lor, la dezvoltarea orașului, a județului.** (Este semnificativ faptul că toți absolvenții școlii gimnaziale din oraș s-au înscris în treapta I la acest liceu).

Au găsit aici cel puțin două elemente hotărîtoare bunei lor pregătiri pentru muncă și viață : un **colectiv de înaltă competență profesională și condiții de învățătură și de trai optime.** Profesorii sînt în majoritate localnici, iar cei veniți din alte județe ca Mihai Nebunu, Zoltan Nagy ș.a., s-au hotărît (pentru foarte multe motive pe care mi le-au spus) să se stabilească aici, în Beclean. **Toți sînt pedagogi cu înaltă responsabilitate comunistă, cu temeinică pregătire profesională, care se perfecționează continuu, pentru a se putea ridica la nivelul cerințelor unui** învățămînt modern. Profesorul Mihai Nebunu, în afara domeniului său, are o impresionantă pregătire în alte diverse domenii ca : pedagogie, psihologie, arhitectură, electronică. Conduce nu numai cercul de literatură, dar și multe alte activități cu caracter tehnic. A conceput un original **„Studio-didactic"** cu televiziune integrată care realizează **centralizarea informației prin interconectarea activităților din laboratoare și ateliere.** Profesorii Mihai Runcanu, sau Zoltan Nagy au dobîndit cu elevii adevărate performanțe la matematică și fizică, iar cercurile conduse de ei au realizat lucrări **originale asimilate în producție sau premiate la diferite concursuri.**

Maria Farkaș, profesoară de limba română, îmi vorbea despre nevoia ca viitorii metalurgiști să fie și buni cunoscători ai limbii și literaturii noastre, oameni pasionați de lectură, de comorile culturii. Are mulți, foarte mulți adepți. O dovedesc notele mari pe care le au majoritatea elevilor, bogata activitate literar-artistică ce se desfășoară în liceu.

Prin marea lor dăruire, profesorii liceului au reușit ca în aproape doi ani de cînd a fost dată în folosință actuala clădire, să creeze liceului, mai ales cu forțe și mijloace proprii, o bază materială dintre cele mai bune din județ. Peste tot, în fiecare laborator sau atelier, se **remarcă soluții originale de mare eficiență didactică, simplitate, bun gust, ordine și disciplină.** Colaboratori devotați, entuziaști și harnici le-au fost în toate aceste realizări **elevii.** Acei copii de la țară care învață acum, pe băncile liceului, un nou alfabet al vieții. **Muncind pentru înzestrarea liceului, a internatului, învață meserie, învață să prețuiască bunul obștesc.** În liceu, în internatele curate, frumoase, la club, în tot acest cadru generos învață, cresc, își aleg prietenii, se distrează, fac sport. **Este un principal motiv pentru care la acest liceu nu sînt abateri disciplinare.** Pe lîngă acesta, **al vieții colective,** și modul în care, **printr-o riguroasă supraveghere prin măsuri operative, prin evidența absențelor și analizarea motivelor lor, a tuturor situațiilor care ar putea crea teren pentru indisciplină, se previne, se evită orice posibilitate de abatere de la normele disciplinare.**

Liceul devine, încă din primele zile ale frecventării sale, a doua lor familie, pe care o îndrăgesc și o respectă și din care vor porni în viață **îmbogățiți nu numai cu caratele meseriei, ci și cu trainice valori morale.**

MONICA ROBEA

Drumul către disciplina liber consimțită

Pentru a înfățișa diferitele forme de manifestare a disciplinei liber consimțite, voi prezenta cîteva încercări personale de influențare a acesteia care mi se par îndreptățite, atît prin procedeele întrebuințate, cît și prin rezultatele obținute. Am întreprins o asemenea muncă, mînat de dorința și nevoia de a găsi o cale mai plăcută și mai eficace pentru instrucția și educația elevilor ce mi-au fost încredințați. Îndemnul cel mai puternic l-am avut în entuziasmul începutului de carieră didactică, în dragostea față de copiii din locul natal și în dorința de a-i face utili societății, adevărați patrioți.

Cunoscînd că esența educatorului este iubirea de oameni, iubirea de copii, am intuit că tot așa de necesară este și capacitatea de a cunoaște sufletul acestora pentru a-i înțelege și forma. Prin prezența mea **reală și activă, am promovat, întreținut și îndrumat acest proces de perfecționare,** făcînd elevii **să simtă și să-și manifeste dorința, hotărîrea și ambiția de a trece la forme superioare, liber consimțite de comportament.**

Urmărirea succeselor și insuccesele or, înțelegerea cauzelor adevărate ale izbînzii sau eșecului, le-am făcut cu finețe, tact și răbdare, bucuriile izbînzii, ca și tristețile înfrîngerii **trăindu-le împreună.**

în situația elevilor mei. Ce simt ? Ce cred ? Ce gîndesc ? În fiecare gest și în fiecare manifestare a lor am ținut să citesc **ecoul** și **urmarea** inițiativei și **preocupărilor mele.** Am simțit nevoia să aflu prin aceasta, corectări sau confirmări. Și le-am găsit în **faptele și conduita elevilor mei,** în **încrederea nemărginită** pe care s-au grăbit să mi-o acorde, în **conștiinciozitatea, priceperea** și **zelul** cu care și-au îndeplinit sarcinile pe care le-am încredințat, în vederea bunului mers al activității noastre.

Fiecare elev a **primit o sarcină,** fiecare a făcut un **efort,** a participat în vreun fel la viața și disciplina, la mai binele clasei. M-am străduit ca împreună să facem ce este necesar, bine, frumos și lăudabil, pentru fiecare dintre elevi, pentru clasă, pentru școală.

Inițiativa și **răspunderea** pe tot parcursul îndeplinirii unei sarcini au devenit **virtuți supreme. Conștiința de „noi"** a primat. Totul am făcut cu **consultarea clasei.** Clasa a dat dovadă întotdeauna de **spirit critic, maturitate, colaborare, cooperare, inițiativă.** Am ținut seama de opinia ei. Greșelile, abaterile, actele de indisciplină au fost aduse la cunoștință de elevi. Am încercat și am practicat metode care să ducă la o disciplină rațională

lecțiilor, ci, mai ales, pentru viața elevilor mei, pentru condițiile vieții lor viitoare.

Evidența activității, supravegherea atentă, controlul sistematic, binevoitor m-au ajutat la formarea deprinderilor, la întărirea convingerilor. Organizarea clasei după principiul autocontrolului a prilejuit o adîncă și eficace operă de **educație individuală în spiritul disciplinei liber consimțite.** Clasa, în întregimea ei, am privit-o ca un organism viu, am tratat-o, am îndrumat-o ca pe un singur elev. Viața mai complicată a clasei, doleanțele, cerințele, manifestările ei, le-am cunoscut, am făcut din ea ceea ce este în realitate : **o societate la scară redusă.**

Apelul la **opinia clasei,** apelul la **ajutorul** unor elevi mai bine dotați și mai capabili de realizări, îndeplinirea unor sarcini încredințate de colegi, **raporturi de bună colegialitate și prietenie** cu alte clase, precum și **ajutorarea reciprocă** a elevilor, au fost realizări obținute, fără prea mare greutate și cu mult succes.

Fiecare elev din cei prezenți, dar mai ales absolvenții poartă în minte și în inimă rodul acestor eforturi comune, nu ca o povară de care abia așteaptă să se scuture, ci ca o **putere nouă și înnoitoare.** Fiecare dintre ei s-a ridicat deasupra nivelului obișnuit. Cei setoși de învățătură au urcat treptele științei sau culturii. Cei care au rămas, mecanizatori, membri cooperatori se numără printre cei ce muncesc pentru realizarea unei producții mari și de calitate, pentru înflorirea locului natal.

Le urmăresc pașii și mă mîngîi la gîndul că o licărire din sufletul meu s-a strecurat în sufletul lor setos de libertate, dreptate, viață mai bună și demnă, de angajare conștientă și activă. Faptele lor sînt criterii de apreciere, de recunoaștere și de **promovare** a calității de om.

Prof. VALERIU SANDOVICI
Școala din comuna Dolhești Mari, județul Suceava

Forme și metode de educare juridică a elevilor

Experiența ne-a învățat că este mult mai ușor **să prevenim** decît să-i îndreptăm pe cei ce sînt deja sub incidența legii. Și tot experiența ne-a învățat că **strategia acțiunii preventive produce efecte educative optime, mai ales cînd începe de la vîrsta fragedă, de la formarea de timpuriu a unor deprinderi și obișnuințe de comportare civică corectă.**

Pornind de la ideea că manifestările antisociale sînt favorizate de o multitudine de factori, că acești factori găsesc medii propice la acei copii asupra cărora școala, familia, organizația de tineret **nu au acționat la timp,** în mod corespunzător, ne-am conceput munca de educare morală și, implicit, juridică a elevilor noștri, nu numai prin activități specifice organizate cu aceștia, ci încercînd a face în paralel și **educația părinților.**

Stația de radio-amplificare a școlii, gazeta pionierească „Semafor", activitățile organizate la nivelul detașamentelor și al unităților sub genericul „Codul etic al pionieriei — codul comportării noastre civilizate" sau „Să cunoaștem și să respectăm legile țării", cercul „Micii juriști", au familiarizat elevii ciclului primar, gimnazial și liceal cu normele unei **conduite civilizate, cu drepturile și îndatoririle fiecăruia dintre ei, cu prevederile legilor statului, în cazul abaterii de la aceste norme.**

Membrii cercului „Micii juriști", pe lîngă activitățile desfășurate conform planificării, beneficiază de rubrici la gazeta „Semafor" și de emisiuni permanente la stația de radio, dezbătînd și probleme de ordin general dar, în primul rînd, informînd restul elevilor cu fapte pozitive sau negative petrecute în unitate, sancționînd, atunci cînd situația o cere, sau încurajînd și lăudînd pe cei ce se reintegrează în viața colectivului după o perioadă de derută sau după comiterea unor fapte mai mult sau mai puțin grave.

Am organizat, pe ani de studii, dese **întîlniri cu juriști.** Au răspuns de fiecare dată cu multă amabilitate solicitărilor noastre reprezentanți ai organelor de miliție, procuraturii și judecătoriei județului Neamț.

La aceste întîlniri, pe lîngă tema care — de cele mai multe ori — am propus-o în prealabil invitatului, elevii au venit cu întrebări. Programele de activități ale detașamentelor cuprind trimestrial și teme de educație juridică. Se ia în discuție, în cadru restrîns, comportarea unor elevi, se analizează cauzele care au dus la manifestările respective, se stabilesc măsuri, totul făcut însă cu grija (din partea noastră) de a-l convinge pe cel în cauză că a greșit, de a încerca să ni-l apropiem de colectiv, de a-l abate de la alte acte ce contravin comportamentului școlar. Orele de dirigenție propun spre dezbatere situații cu care elevii noștri se întîlnesc în viața de zi cu zi, probleme care-i frămîntă, îi preocupă, și pe care, de multe ori, din comoditate sau jenă prost înțeleasă, părinții nu le abordează.

Teme legate de **prietenie, alegerea prietenilor, de atitudinea pe care trebuie s-o aibă în calitate de martori întîmplători ai unor manifestări reprobabile ale colegilor lor,** teme privind **justa înțelegere a noțiunii de curaj, de loialitate față de un coleg,** teme legate de **relațiile băieți-fete** au fost discutate la toate clasele. O atenție deosebită o dăm temelor privind **păstrarea și respectarea** bunului obștesc, pornind totdeauna de la explicarea noțiunii de bun obștesc. Tot în intenția de a preveni comiterea unor fapte antisociale, a stat în atenția noastră **modul în care elevii își petrec timpul liber.**

Prin cercurile științifice și tehnico-aplicative, precum și prin formațiile artistice existente în școală am încercat să le asigurăm elevilor noștri posibilitatea de a-și descoperi pasiuni, aptitudini și de a găsi o formă utilă și, în același timp, plăcută de odihnă recreativă.

Un alt aspect al muncii noastre de educație moral-juridică a elevilor îl constituie educarea familiei. Am constatat că, în general, elevii cu devieri de comportament provin din familii dezorganizate. Am întîlnit însă și situații în care copiii cu abateri disciplinare proveneau din familii organizate, ai căror părinți erau încadrați în muncă.

Ceea ce este însă o caracteristică generală a familiilor ai căror copii au comis abateri disciplinare este faptul că **nu au ținut legătura cu școala.**

Avem situații în care diriginții, păstrînd legătura cu familia, au reușit să prevină unele abateri. Dar nu toți am perseverat întotdeauna și n-am făcut tot ce se putea spre a le înlătura total. Ședințele cu părinții la clasă sau lectoratele — la care au fost, de asemenea, invitați juriști — nu sînt suficiente pentru a îmbunătăți situația elevilor cu abateri, pentru că, de obicei, la aceste adunări participă cei mai conștienți dintre părinți și, de regulă, cei ai copiilor buni.

Deci **legătura directă** diriginte-cadre didactice-părinți, rămîne posibilitatea cea mai sigură de rezolvare a acestor probleme.

Tot în vederea bunei educări moral-juridice a elevilor ne preocupăm de propria noastră educație, de perfecționarea continuă a metodelor de muncă cu copiii.

Astfel, trebuie să ni-i apropiem mai mult, să-i cunoaștem bine și lucrul acesta nu-l vom reuși nici cu severitate exagerată, nici cu blîndețe nechibzuită, nici cu vorba aspră sau cu blamul, nici cu lauda nejustificată, ci pornind de la **buna cunoaștere** a fiecărui elev în parte — prin **discuții individuale, vizite la domiciliu, discuții cu părinții, discuții cu alți elevi** din clasă, observarea zilnică. În preocuparea consiliului diriginților din școala noastră a stat legătura permanentă dintre diriginte și profesorii clasei, atît pentru a fi **informați** despre comportarea și atitudinea elevilor noștri la diferite materii, cît și pentru a face cunoscute celorlalte cadre didactice anumite trăsături, particularități, preocupări sau situații ale elevilor clasei.

Mai există, din păcate, tendința de a se lucra mai mult cu elevii buni, neglijîndu-i pe cei mai slab pregătiți sau indisciplinați. Rezultatele acestei deosebiri de tratament au fost nu o dată chiulul de la anumite ore, separarea elevului de restul colectivului, asocierea la grupuri cu preocupări total diferite de cele ale unui școlar.

Ne-a preocupat, de asemenea, înlăturarea mentalității unor profesori care consideră că de disciplina elevilor trebuie să răspundă doar dirigintele clasei respective sau directorul școlii.

Cu sprijinul cadrelor didactice din școală am procedat la realizarea unei evidențe a tuturor elevilor cu abateri comportamentale, urmărind periodic evoluția acestora pînă la reintegrarea completă în viața școlii. Am antrenat mai mult acești elevi în activitățile de educație juridică organizate la nivelul unității de pionieri, al clasei și școlii, am fost preocupați mai mult de modul cum își petrec timpul afectat pregătirii lecțiilor — prin vizite la domiciliu, mai ales, fapt ce ne-a înlesnit posibilitatea de a-i ajuta uneori, de a le cîștiga încrederea. Nu am folosit soluții șablon. Copiii sînt diferiți ca structură sufletească, ca disponibilități psihice, temperamentale. Ceea ce ne-a reușit la unii a fost un eșec în privința altora. Cele mai rodnice s-au dovedit pentru noi **discuțiile individuale.** Ne-am convins că nu-i putem ajuta pe acești copii decît cunoscînd foarte bine cauza reală și nu aparentă ce le-a determinat abaterile. Acest lucru cere mult tact, multă dăruire profesională, multă omenie. De un real ajutor ne-a fost nouă, diriginților, sprijinul acordat de conducerea școlii. Directorii s-au preocupat în mod deosebit de modul în care elevii cu abateri s-au integrat vieții colectivului școlar. Acești elevi au fost obligați să se prezinte la conducerea școlii pentru a informa ce rezultate au obținut la învățătură în perioada stabilită anterior, pentru a informa cum și-au îndeplinit sarcinile trasate de colectivul clasei, de organizația de pionieri.

Ceea ce ne bucură este faptul că o parte dintre cei care altădată făceau într-adevăr probleme colectivelor au ajuns, după o vreme, să solicite conducerii școlii și diriginților sprijin în rezolvarea unor probleme școlare sau chiar de ordin personal.

Am obținut astfel rezultate care ne bucură. Dar, faptul că mai avem în școală elevi cu abateri de la disciplină, dovedește că mai avem mult de muncit, mult de învățat și am dori ca experiența pozitivă a altor școli — cu rezultate mult mai bune decît cele obținute de noi — să o cunoaștem spre a ne perfecționa.

Prof. DANIELA TOMPEA
Școala Nr. 4 din Piatra Neamț

Preocupări la nivel gimnazial

Ce ne spun directorii de şcoli?

Examinez Bulevardul Iosip Broz-Tito, în căutarea Şcolii Nr. 92, admir generozitatea şi fantezia cu care a fost proiectat şi construit. Spaţii largi, încăpătoare, blocuri suficient distanţate, parcul de odihnă şi de joacă pentru copii, excelent amenajate. Cartierul nu pare supraaglomerat. În pas cu mine, merge în acelaşi sens, o elevă. O rog să mă îndrume către şcoala amintită, şi ascult explicaţiile ei exacte, clare. O întreb în ce clasă şi la ce şcoală învaţă. Este în clasa a IX-a, la un liceu din Pantelimon. „N-am reuşit la Sanitar — îmi spune... dar vreau să mă transfer la un liceu de filologie istorie. Va fi cam greu — continuă — noi nu facem latină şi, în plus, voi da diferenţe la română şi istorie". „Atunci de ce te transferi?", întreb. „Pentru că nu-mi place mecanica", îmi răspunde. „Chiar crezi că nu ţi-ar plăcea aeronautica?" — întreb. Pare foarte surprinsă: „Cum, există liceu cu profil de aeronautică?"

Acum, cînd scriu aceste rînduri mă gîndesc cîtă „mare dreptate" avea şi are tovarăşa directoare Pelinescu Maria (Şcoala Nr. 92, sectorul III), cînd defineşte conceptul: „Orientare şcolară şi profesională", ca fiind: „O acţiune continuă, susţinută, unitară şi complexă; de-a lungul şcolarizării". Deducem lesne, din întîmplarea expusă mai sus, că munca de orientare şcolară şi profesională trebuie începută încă din primele zile de şcoală, pentru a obţine rezultate de maximă eficienţă.

Ce înseamnă, de fapt, o orientare eficientă? În linii mari acest scop ţinteşte către realizarea unui deziderat mai vechi: acela de a pune „omul potrivit la locul potrivit". În esenţă, atingerea acestui scop presupune corelarea de factori multipli, testarea periodică a opţiunilor elevilor în conformitate cu concordanţa dintre nivelul de pregătire, aspiraţii şi aptitudini, orientarea şi reorientarea lor, în funcţie de meseriile prioritare şi deficitare ale fiecărui sector în parte, ca şi ale economiei naţionale, în general; dar, presupune, în acelaşi timp, o activitate practică, susţinută în sensul lămuririi elevilor şi părinţilor asupra paletei de meserii existente, specificului şi frumuseţii fiecăreia, dar, mai ales, asupra posibilităţilor de specializare pe care le oferă.

Pentru că, în urma discuţiilor purtate cu factori de conducere din cîteva şcoli ale Capitalei, am înţeles că, în general, părinţii ridică problema locurilor de muncă şi a „meseriilor pentru fete", m-am adresat tovarăşei directoare Georgeta Smeu de la Şcoala cu cls. I—IV, afiliată Liceului cu profil de filologie-istorie („meserii pentru fete") „Zoia Kosmodemianskaia", din sectorul II, rugînd-o să-mi comunice cifra opţională a elevilor clasei a VIII-a. Deşi, după cum am precizat deja, şcoala funcţionează în aceeaşi clădire cu liceul, din 38 de elevi, numai 12 au optat pentru profilul filologie-istorie, biologie, sanitar, restul orientîndu-se către licee industriale.

„Din nefericire, ne mărturiseşte tovarăşa directoare, Maria Pelinescu, de la Şcoala Nr. 92, avem de luptat mai mult cu unii dintre părinţi decît cu copiii, care, în pofida eforturilor noastre, continuă să nu acorde întreaga atenţie posibilităţilor care există în sistemul nostru socialist de învăţămînt, a unei bune pregătiri în şcolile profesionale, în cadrul cărora elevii sînt remuneraţi pe parcursul şcolarizării şi care le oferă şanse de a munci în cadrul economiei naţionale, ca muncitori bine pregătiţi, specializaţi într-o meserie, avînd şi posibilitatea continuării studiilor".

„La Şcoala Nr. 92, aparţinînd sectorului III, seriozitatea şi dăruirea, înaltul simţ de responsabilitate cu care este tratată această problematică se oglindesc în tabloul opţional al elevilor în care predomină cerinţa către profilul mecanic (76% dintre elevi).

Dacă, în general, metodele prin care se obţine o bună orientare şcolară şi profesională sînt cunoscute şi aplicate în toate şcolile Capitalei, trebuie subliniate pasiunea, talentul şi plusul de responsabilitate care marchează activitatea unor cadre didactice responsabile cu această activitate.

Cu totul remarcabilă, în acest sens, este activitatea tovarăşei prof. Despina Grigorescu de la Şcoala Nr. 194 din B-dul Metalurgiei, sectorul IV. „Este neobosită, această tovarăşă profesoară, evidenţiată, de altfel, la nivel de municipiu" — ne mărturiseşte tovarăşa directoare Mariana Ivan.

Pe lîngă aplicarea entuziastă şi vie a metodelor „clasice" care asigură o orientare şcolară şi profesională, adecvată cerinţelor (vizite la întreprinderi, întîlniri cu părinţii, cu foşti elevi ai şcolii, actualmente muncitori fruntaşi, maiştri, ingineri, discutarea emisiunilor Radio T.V. care dezbat această temă, vizite la licee cu popularizarea profilurilor acestora), tovarăşa Despina Grigorescu, împreună cu factorii de conducere din şcoală, organizează acţiuni menite să antreneze elevii încă din ciclul primar, către obţinerea unei bune orientări opţionale. Astfel, începînd cu clasa a II-a, elevii sînt primiţi în organizaţia de pionieri în întreprinderi, la locul de muncă al părinţilor. „Asociem acest moment festiv, atît de important în viaţa elevilor, cu ideea de muncă, cu prezentarea unor întreprinderi şi meserii prioritare şi deficitare, ajutîndu-i să înţeleagă frumuseţea acestora, cu satisfacţiile pe care le procură o meserie bine aleasă şi bine făcută. Am organizat astfel de festivităţi la I.M.G.B., Fabrica de pîine, I.M.U.C., Steaua Roşie, Dîmboviţa, Timpuri Noi".

O activitate asemănătoare, marcată cu aceleaşi semne calitative, susţine şi profesoara Chiriac Mihaela de la Şcoala Nr. 152, sectorul I, aflată sub direcţia tovarăşei directoare Tănăsescu Letiţia. „Este mai dificil să realizăm ce ne-am propus — ne destăinuie tovarăşa directoare, la treapta întîi. Întreprinderea noastră patronatoare, «Luceafărul», nu ne acordă un sprijin eficient, dar pentru clasele unu-opt am găsit metode complete şi complexe prin care realizăm o orientare şcolară şi profesională reprezentativă". Într-adevăr, din cei 60 de elevi ai clasei a VIII-a, 48 au optat pentru licee industriale, şi din cei 65 de elevi care se vor înscrie în treapta întîi, 23 s-au orientat către licee industriale, 26, către şcoli profesionale, iar 16 vor intra direct în producţie.

Ne mai rămîne să menţionăm că şi Şcoala Nr. 166 din str. Rusetu Nr. 17 — cartier Giuleşti, sectorul VI, a obţinut rezultate concludente în orientarea opţională a elevilor. Din 94 de elevi ai clasei a VIII-a, 81 se vor înscrie la licee industriale.

Ce concluzii se impun?

În primul rînd, testarea în etape a deciziilor opţionale ale elevilor şi centralizarea rezultatelor la nivelul Inspectoratului Capitalei sînt indispensabile. Această statistică, la nivel de municipiu, oferă factorilor de conducere din şcoli posibilitatea de a evita aglomerarea excesivă, încărcarea exagerată a unor licee şi profiluri în detrimentul altora. Este necesar ca această situaţie centralizată să fie folosită mult mai activ în munca desfăşurată cu elevii şi părinţii acestora.

În al doilea rînd: nu este suficientă popularizarea, în vederea aprofundării lor, a unor meserii. Este necesară prezentarea detaliată a specializărilor pe care le presupune şi le oferă fiecare meserie în parte.

În al treilea rînd: practica în producţie trebuie considerată, de către întreprinderile patronatoare, drept una din verigile esenţiale în obţinerea unui procent opţional adecvat cerinţelor economiei noastre naţionale. Numai prin implicarea efectivă a elevului în procesul de producţie îi vom cultiva sentimentul de responsabilitate şi mîndrie că munca sa este folositoare, este necesară şi este apreciată.

SILVIA PARASCHIV

ÎN FAŢA UNUI MOMENT HOTĂRÎTOR

(Urmare din pag. 1)

personalităţii în dezvoltare a fiecărula dintre elevi. În judeţul nostru, s-a acţionat în direcţia înţelegerii şi realizării orientării şcolare şi profesionale ca un proces educativ continuu, cu debut în anii preşcolarităţii (ca preorientare), pe direcţia structurării unor personalităţi capabile ca în momentul decizional să îmbine propriile posibilităţi, aspiraţii şi aptitudini cu cerinţele economice ale judeţului. Prin activităţile desfăşurate în toate unităţile şcolare s-a urmărit: cunoaşterea aprofundată a personalităţii fiecărui elev, întreaga traiectorie a evoluţiei, aşezat de-a lungul şcolarităţii; informarea continuă a elevilor şi a părinţilor acestora cu privire la dinamica economică a judeţului; propaganda cu privire la domeniile economice prioritare în judeţ; asigurarea cuprinderii complete în clasele de început de la ciclul liceal şi în şcolile profesionale, conform planului de şcolarizare; desfăşurarea unei munci consecvente cu părinţii, atît în direcţia cunoaşterii obiective a propriilor elevi cît şi în aceea a informării acestora cu privire la perspectiva cerinţelor de forţă de muncă în judeţ.

Munca de orientare cu părinţii elevilor am desfăşurat-o intens, mai ales în gimnaziu are încă formată capacitatea de decizie. În acest moment, ea este suplinită de decizia familiilor. Popularizarea liceelor, mai ales industriale, agroindustriale şi silvice o realizăm prin mai multe căi. Elevii şi părinţii pot consulta la Casa Personalului Didactic albume sau broşuri care cuprind baza materială, încadrarea, meseriile în care se pregătesc elevii şi locul unde vor fi repartizaţi. Se organizează anual în şcolile gimnaziale întîlniri între profesorii din licee cu elevii şi părinţii elevilor din clasele terminale, în cadrul acţiunii „Ziua porţilor deschise". Elevii şi părinţii şcolilor gimnaziale, conduşi de profesori diriginţi, vizitează liceele, în vederea cunoaşterii lor şi în vederea unei mai bune decizii de orientare şcolară şi profesională. În cursul lunii mai, în majoritatea şcolilor gimnaziale se organizează concursuri cu tema „Ce ştim despre meseriile alese?"

O altă problemă care a stat în atenţia Comisiei judeţene de orientare şcolară şi profesională şi a comisiilor din şcoli a fost orientarea absolvenţilor claselor a X-a către şcolile profesionale, deoarece judeţul înregistrează o mare forţă de muncă pregătită prin şcoli profesionale. Există 24 de şcoli profesionale care funcţionează în cadrul liceelor industriale în care învaţă meseriile prioritare în judeţ

Înscrierea în clasa a IX-a şi concursul de admitere în clasa a XI-a

GRAFIC

cuprinzînd acţiunile de organizare şi desfăşurare a înscrierii în clasa a IX-a (treapta I) de liceu, învăţămînt de zi

Pînă la 31 mai — depunerea, la Inspectoratele şcolare judeţene (al municipiului Bucureşti), a cererilor de înscriere, pe baza recomandărilor medicale, la profilurile industriale şi industrial-agricol;

13 iunie — afişarea, la unităţile de învăţămînt, a numărului de locuri, pe profiluri;

19—25 iunie — depunerea, de către elevi, a fişelor tip de înscriere la secretariatele unităţilor de învăţămînt şi, după caz, efectuarea controlului medical. La profilurile la care se susţin probe de aptitudini, fişele de înscriere se depun pînă la 20 iunie, inclusiv;

21—26 iunie — susţinerea probelor de aptitudini la profilurile marină, pedagogic, muzică, arte plastice şi decorative, coregrafie, afişarea rezultatelor;

26—30 iunie — reorientarea elevilor şi stabilirea unităţilor de învăţămînt şi a profilurilor la care se organizează probe de verificare a cunoştinţelor. Elevii care au fost respinşi la probele susţinute la profilurile de artă sau la liceele militare pot depune fişele de înscriere la orice unitate de învăţămînt;

2—4 iulie — susţinerea probelor de verificare a cunoştinţelor:

2 iulie — proba de limba şi literatura română;

3 iulie — proba de limba şi literatura maternă;

4 iulie — proba de matematică;

6—8 iulie — afişarea rezultatelor;

7—10 iulie — depunerea contestaţiilor;

9—16 iulie — redistribuirea elevilor, care nu au fost declaraţi înscrişi în urma susţinerii probelor de verificare a cunoştinţelor;

10—12 iulie — desfăşurarea probelor de departajare;

11—15 iulie — rezolvarea contestaţiilor.

GRAFIC

cuprinzînd acţiunile de organizare şi desfăşurare a concursului de admitere în clasa a XI-a (treapta a II-a) de liceu (învăţămînt de zi şi seral) *

13 iunie — afişarea numărului de locuri la unităţile de învăţămînt, pe profiluri;

1—8 iulie — înscrierea candidaţilor;

2—7 iulie — susţinerea probelor de concurs la profilurile muzică, arte plastice şi decorative, coregrafie, a examenelor de diferenţă şi a probelor de aptitudini şi afişarea rezultatelor;

9—14 iulie — susţinerea probelor de concurs;

15 iulie — afişarea rezultatelor;

17—19 iulie — organizarea probelor de departajare;

16—23 iulie — rezolvarea contestaţiilor;

16—25 iulie — redistribuirea candidaţilor neadmişi din lipsă de locuri.

*) Probele de concurs se susţin, la aceleaşi date şi ore, atît pentru învăţămîntul de zi cît şi pentru cel seral.

★

Reglementările legale şi alte informaţii privind înscrierea în clasa a IX-a (treapta I), precum şi admiterea în clasa a XI-a (treapta a II-a) de liceu se găsesc în nr. 3/1984 al revistei „Învăţămîntul liceal şi tehnic profesional", care apare la 24 martie a.c. şi se procură prin unităţile de difuzare a presei din întreaga ţară.

ŞCOALA ŞI FAMILIA

Autodotarea şi autogospodărirea şcolii

Cu convingerea că şcoala şi familia constituie doi factori educativi care acţionează — şi e necesar să acţioneze — în cea mai deplină unitate şi care, în funcţie de scopurile şi obiectivele educative, uneori se completează, alteori se suplinesc, iar citeodată se şi dublează în organizarea muncii educative, am realizat, în acest an şcolar, un volum important de activităţi, de care au beneficiat atît şcoala cît şi părinţii, **succes al muncii instructiv-educative cu elevii.**

Aş menţiona că, pentru o cît mai atentă cunoaştere de către părinţi a unor cerinţe specifice ale muncii şcolare depuse de copiii lor, în şcoala noastră — sub egida conducerii şcolii şi a comitetelor cetăţeneşti de părinţi — au avut loc **întîlniri ale cadrelor didactice cu părinţii elevilor,** în cadrul cărora s-au dezbătut diferite aspecte ale **randamentului şi progresului şcolar,** atît în ciclul primar cît şi în cel gimnazial (acţiunile „Zilnic şcoala adaugă ceva la pregătirea elevilor" şi „Zi de zi în pas cu noul"), ale prezenţei cu regularitate la şcoală, ca una din condiţiile de bază ale succesului la învăţătură (acţiunea **„Absenţele nemotivate — o încălcare a Codului etic al pionierului"**), ale pregătirii pentru muncă şi ale orientării şcolare şi profesionale a elevilor (acţiunile **„Şcoala ne pregăteşte viitorul"** şi **„Pentru a răspunde viitorului trebuie să pătrunzi tainele ştiinţei"**), precum şi ale **pregătirii multilaterale** (acţiunea **„Cartea ne luminează mintea"**).

Împreună cu părinţii, cu sprijinul comitetelor cetăţeneşti de părinţi pe clase şi al comitetului cetăţenesc de părinţi pe şcoală, am realizat cîteva acţiuni deosebit de importante pentru **autodotarea şi gospodărirea** şcolii. Astfel, am realizat împrejmuirea şcolii, fiecare dintre părinţi contribuind fie cu cîte un bulumac, fie cu cîteva uluci sau cîte un pumn de cuie — iar toţi, au adus împreună... un car de mîini harnice, dînd un aspect îngrijit şcolii, pe lîngă caracterul funcţional al lucrării de împrejmuire. Putem să mai amintim, pe linia **autodotării şi autogospodăririi, şi alte acţiuni ca: defrişări de copaci şi plantări de puieţi, sortarea materialului săditor, stringerea fructelor de pădure şi altele, efectuate în cadrul Ocolului Silvic local sau stringerea finului la Întreprinderea Agricolă de Stat din localitate care ne-au adus un venit de peste 21 000 lei, cu care s-au procurat bunuri materiale pentru baza didactică a şcolii şi pentru autogospodărire.**

Doresc să menţionez o acţiune care a îmbrăcat un caracter deosebit şi care s-a desfăşurat sub genericul **„Şcoala noastră,** fost organizate s-a dat o mare atenţie curăţeniei în curtea şi în toate încăperile clădirii şcolii, în perspectiva **măsurilor curente igienico-sanitare.**

În şcoala noastră, în care funcţionează cadre didactice cu experienţă, ataşate muncii şi devotate educării copiilor, în pregătirea igienico-sanitară a elevilor şi menţinerea unui climat favorabil ordinei şi curăţeniei, părinţii copiilor sînt alături de noi, fapt care ne-a şi sugerat să organizăm în curînd întîlniri la nivelul comitetelor cetăţeneşti de părinţi pe clase, pentru a se dezbate cît mai complet toate **aspectele care se referă la menţinerea stării de sănătate a elevilor, la asigurarea dezvoltării lor fizice în cele mai bune condiţii.**

Cu temele **„Şcoala are nevoie de mine, eu răspund oricînd"** şi **„Cum putem asigura o cît mai bună dotare şi gospodărire a şcolii la care sînt pregătiţi copiii noştri"** — care se vor afla în dezbaterea cu părinţii în lunile următoare, credem că vom reuşi să încheiem încă un an şcolar de strînsă colaborare dintre şcoala noastră şi familiile elevilor noştri, elevi care sînt **principalii beneficiari ai acestei colaborări.**

Prof. ECATERINA NICOLAU
director al Şcolii din Şchelul de Jos, judeţul Dîmboviţa

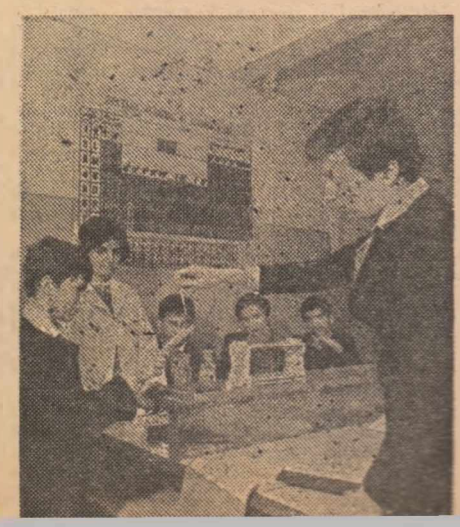

Breviar

„Dicționar politic" a fost titlul unei activități desfășurate cu pionierii clasei a IV-a de la **Liceul Pedagogic din Timișoara,** având drept scop cunoașterea de către micii elevi a sensurilor unor termeni deosebit de actuali în lumea contemporană : pace, dezarmare, subdezvoltare, decalaj etc. **(Institutoare Florentina Enache ; inv. Elița Dogar)** ● **Tot din orașul de pe Bega** aflăm că, din inițiativa **prof. D. Onciulescu,** la Muzeul Banatului din Timișoara, s-a înființat o nouă secție — cu exponate ale școlii bănățene din trecut și de azi (cărți și reviste, fotografii de cadre didactice și de școli, registre și cataloage școlare etc.). Noua secție este plasată, provizoriu, în două săli ale **Liceului Pedagogic din Timișoara** și poate fi vizitată zilnic între orele 10—12. **(Prof. Ion Enășescu)** ● În șirul bogat de manifestări închinate trecutului de luptă al clasei noastre muncitoare, peste 500 de pionieri din **școlile craiovene** au participat la o emoționantă întîlnire cu **dr. Luchian Deaconu,** directorul **Muzeului Olteniei,** și cu **prof. Constantin Drăgoescu,** prorectorul **Universității Cultural-Științifice din Craiova.** Întîlnirea a avut ca temă : „Din istoria mișcării comuniste și muncitorești — contribuția partidului la organizarea luptelor muncitorești din anii 1929 — 1933", fiind urmată de un vibrant montaj de versuri patriotice. **(Prof. Gh. Drăghici, Școala Nr. 30, din Craiova)** ● **Liceul „M. Eminescu" din Buzău** a găzduit o ședință a directorilor de școli de pe meleaguri buzoiene, în cadrul căreia a fost lansată cartea „Inspecția școlară" de Ioan Jinga. La lansare au participat atît autorul cărții, cît și directorul Editurii Didactice și Pedagogice, în care a apărut volumul, Constantin Floricel. Cei prezenți, prin luările de cuvînt, au scos în evidență utilitatea cărții în munca de îndrumare și control din școli. **(Prof. Gh. Andrei).** ● **Inv. Eugen Teirău,** inspector școlar, ne trimite din nou cîteva știri din Bacău, pe care le transcriem : Peste două sute de profesori băcăuani, de limba și literatura română, s-au întîlnit, în cadrul acțiunilor de perfecționare, **cu conf. univ. dr. Dumitru Eremia, de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași,** care le-a vorbit despre „Perspectivele funcționale în predarea sintaxei". La Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Bacău a fost inaugurat „Cenaclul artelor", la care sînt atrași cei mai talentați membri ai cercurilor de creație și de interpretare artistică din școli. La Casa Personalului Didactic din **Bacău** a luat ființă „Cercul cadrelor didactice pensionare", în care, periodic, sînt evocate și comemorate evenimente și personalități cultural-științifice și didactice din România ● **Prof. Florentina Meleghi,** instructor principal la Casa Personalului Didactic din **Constanța,** ne informează că, sub egida instituției la care lucrează, **Liceul Industrial Nr. 1 din Mangalia** a găzduit întîlnirea profesorilor de biologie și geografie din județ, pe tema : „Formarea concepțiilor științifice despre lume și societate la elevi". În același plic, instructoarea ne trimite și ultimul număr (86) al Buletinului de informare și documentare a cadrelor didactice constănțene, axat în întregime pe activitatea metodică a dirigintelui ● **La Școala Nr. 18 din Sibiu** — ne scrie **prof. Naum Smarandache** — au devenit adevărate tradiții excursiile și drumețiile școlare, simpozionul anual al cercurilor de elevi, serbările de la încheierea fiecărui trimestru școlar, concursurile între clasele paralele, precum și carnavalurile de iarnă. Sînt activități, pe cît de interesante și de atractive, pe atît de utile, la care participă, cu aceeași însuflețire, atît elevii români cît și cei de naționalitate germană ai școlii ● **Profesorii de istorie din zona Tîrnăveni a județului Mureș** s-au întrunit într-un schimb de experiență cu scopul de a se reliefa necesitatea și eficiența cabinetului de istorie. Locul acțiuni : cabinetul de istorie al **Școlii Nr. 3 din Tîrnăveni. (Prof. Aurel Seulean, Școala din Cucerdea-Șeulia de Mureș)** ● La 1 februarie a.c., în cel mai mare cartier al municipiului Rm. Vîlcea — Ostroveni — a fost inaugurat un nou și modern local de școală, cu 24 săli de clasă, care școlarizează elevii din zonele I, III și IV ale cartierului. **(Prof. Mihai Buharu)** ● Cenaclul de critică și istorie literară al profesorilor din **județul Vrancea,** recent înființat, și-a ținut prima ședință, luînd în discuție cartea „Luminile Zeiței Bendis" a profesorului și scriitorului vrincean **Ioan Dumitru Denciu. (Prof. Lucreția Șaigău)** ● Din Programul activităților în trimestrul al II-lea, trimis redacției noastre de **Casa Personalului Didactic din Suceava,** desprindem expunerea : „Județul Suceava pe coordonatele unei continue ascensiuni economice..." Iar din Programul Casei Personalului Didactic a județului **Telcorman,** pe același trimestru — schimbul de experiență „Pregătirea tehnică și economică a elevilor în condiții de predare comasată și de corelare a disciplinelor de specialitate, tehnice, tehnologice și de instruire practică." ● **Profesoara Ana Paul din Cotnari,** județul Iași, conduce de peste două decenii un cerc de desen al elevilor. De-a lungul anilor, talentații membri ai cercului au obținut numeroase premii și distincții la concursuri naționale și internaționale. Tot ei au pictat cu scene din basme pereții clinicii de stomatologie infantilă din Iași, făcînd astfel durerile de dinți mai suportabile. **(Prof. Iosif E. Naghiu)** ● Primim o invitație-program la Simpozionul cu tema : „Contribuții referitoare la producția băuturilor răcoritoare și a concentratelor pentru aceste produse", organizat de Întreprinderea Județeană pentru Legume și Fructe Brașov, în colaborare cu alți factori. Deși iarna nu se îndură să ne părăsească, citind bogatul program al întîiului simpozion despre băuturile răcoritoare, îți se face o sete cumplită.

D. CICHIRA

DIALOG PRIN CORESPONDENȚĂ

Rubrica „Dialog prin corespondență" — modalitate folosită de redacție pentru a răspunde unora dintre întrebările ce îi sînt adresate, alături de răspunsurile trimise personal sau prin deplasări în unitățile școlare respective ale unor membri ai redacției — cuprinde, prin consultațiile acordate, răspunsuri cu caracter orientativ, avînd în vedere că pentru soluționarea situațiilor prezentate de solicitatori este necesară întotdeauna o cunoaștere mai amplă a împrejurărilor care pot concura la rezolvarea respectivelor situații. Reamintim că aceste consultații nu sînt acte de decizie, recomandăm ca răspunsurile să fie folosite numai ca îndrumar care poate sugera soluționări, în funcție de particularitățile și împrejurările concrete ale fiecărui caz în parte.

Tronaru Rodica, profesoară de matematică la Școala din satul Palanca, comuna Stoenești-Florești, județul Giurgiu : Vă rog să-mi răspundeți la întrebarea :

Dacă retribuția se mărește odată cu promovarea gradului didactic I sau II, sau este stabilită o anumită dată, de către Ministerul Educației și Învățămîntului ?

Răspuns : Retribuția personalului didactic se acordă corespunzător nivelului studiilor, vechimii în învățămînt și nivelului de perfecționare profesională obținut în urma susținerii examenelor de definitivat și a gradelor didactice II și I. Acordarea retribuției majorate, ca urmare a definitivării în învățămînt și a obținerii gradelor didactice, se face începînd cu data menționată în Ordinul Ministerului Educației și Învățămîntului prin care se confirmă obținerea gradului didactic sau definitivarea în învățămînt.

Ada Mititelu, profesor titular de biologie-agricultură la Școala Nr. 1 Dărmănești, județul Bacău : Am absolvit Institutul Pedagogic de trei ani din Bacău și am o vechime în învățămînt de 12 ani, precum și definitivarea în învățămînt obținută în 1977. În toți acești ani am obținut calificativul „foarte bine". Am solicitat conducerii școlii, la 1 septembrie 1982 și, respectiv 1983, trecerea la o nouă categorie de retribuire în raport cu vechimea de la 10 la 15 ani. Nu am primit această treaptă de retribuire nici pînă în prezent. Vă rog să-mi precizați dacă pot beneficia de această gradație.

Răspuns : În perioada 1 februarie — 31 decembrie 1983 nu s-au efectuat promovări în trepte și gradații. Începînd cu data de 1 ianuarie 1984 se pot face promovări în trepte și gradații, conform prevederilor articolului 21 din Decretul Nr. 476/1983. Deși ați împlinit 12 ani în învățămînt la data de 1 septembrie 1982, puteți primi gradația a II-a, corespunzătoare vechimii de 10—15 ani, începînd cu data de 1 ianuarie 1984, dacă sînt îndeplinite și celelalte condiții din Statutul personalului didactic.

Grigore Boca, profesor la Școala cu clasele I—X din Botoșana, județul Suceava : La data de 15 septembrie 1962 am fost angajat ca profesor suplinitor, necalificat la Școala din Botoșana, unde am funcționat pînă la 6 decembrie 1962. De pe data de 13 decembrie 1962 pînă la data de 5 decembrie 1964 mi-am satisfăcut stagiul militar. La data de 11 decembrie 1964 m-am reîncadrat în muncă, la aceeași școală, ca profesor necalificat. În perioada care a urmat, am studiat cursurile unei facultăți fără frecvență. Vă rog să-mi răspundeți dacă în felul în care mi-am satisfăcut stagiul militar mi se ia această perioadă în calcul la vechimea în muncă.

Răspuns : Perioada 13 decembrie 1962 — 5 decembrie 1964, cînd ați satisfăcut stagiul militar, nu poate fi luată în considerație la calculul vechimii în învățămînt, întrucît la data respectivă nu aveați studiile cerute pentru funcția de profesor și nu erați titular în învățămînt.

Vasile I. Gheorghe, profesor la Școala Nr. 2 Piscu, județul Galați : Am gradul didactic definitiv și o vechime în învățămînt de peste 20 de ani. Doresc să știu următoarele : 1) Dacă sporul de vechime prevăzut în Anexa Nr. 2 a Decretului Consiliului de Stat din 9 septembrie 1983 privind majorarea retribuției tarifare a cadrelor didactice se acordă pentru vechime în aceeași unitate școlară sau pentru vechime integrală în învățămînt ? 2) Munca de organizator al grupei sindicale cumulată cu aceea de membru în biroul executiv al consiliului de conducere dintr-o școală poate fi considerată funcție de conducere, sau, pur și simplu, funcție ?

Răspuns : 1) Cotele procentuale în care se acordă cadrelor didactice sporul de vechime în învățămînt, în afara retribuției tarifare, stabilite prin Anexa Nr. 2 a Decretului Consiliului de Stat Nr. 325/1983 au în vedere vechimea în învățămînt și nu vechimea neîntreruptă în aceeași unitate, care se aplică pentru celelalte categorii de personal. 2) Activitatea prestată ca organizator de grupă sindicală sau ca membru în biroul executiv al consiliului de conducere dintr-o unitate școlară — fie independent, fie cumulat — nu este funcție de conducere administrativă.

Constantin Panait, profesor la Școala Nr. 1 din comuna Boroaia, județul Suceava : Am luat cunoștință cu deosebit interes de noua inițiativă a revistei „Tribuna școlii", în urma căreia a apărut rubrica „Dialog prin corespondență". Utilitatea acestei rubrici constă, între altele, și în aceea că ne oferă posibilitatea să aflăm de existența unor dispoziții legale pe care le cunoaștem mai puțin sau, de ce să nu recunoaștem, uneori chiar deloc. Mă adresez dv. pentru a-mi răspunde la o întrebare în următoarea situație : Am absolvit Facultatea de Matematică și Informatică, secția pedagogică de trei ani, în anul 1973. Funcționez în învățămînt de la data de 1 septembrie 1973. În perioada 23 martie — 17 septembrie am efectuat stagiul militar, revenind la catedră la data de 25 septembrie 1976. Începînd cu data de 1 septembrie 1983, aș fi putut să trec la categoria de vechime de 10—15 ani ? (Text rezumat de redacție).

Răspuns : La data de 1 septembrie 1983 împliniați 10 ani vechime în învățămînt întrucît stagiul militar efectuat după 1 martie 1973 — potrivit prevederilor Ordinului Ministerului Educației și Învățămîntului Nr. 1432 din 4 iulie 1976 — se consideră vechime în învățămînt, dacă ați plecat de la catedră și ați revenit în termen de 15 zile de la lăsarea la vatră. Trecerea la gradația a II-a (vechime 10—15 ani) nu a fost posibilă începînd cu data de 1 septembrie 1983, deoarece — în perioada 1 februarie 1982 — 31 decembrie 1983 nu s-au efectuat promovări în trepte și gradații. Începînd cu data de 1 ianuarie 1984 — conform prevederilor Decretului Nr. 476/1983 — se pot face treceri la gradații superioare. În consecință, și la Școala Nr. 1 din Boroaia, județul Suceava, se pot efectua treceri la gradații superioare. Trecerea la gradații superioare este condiționată de modul în care personalul didactic își îndeplinește îndatoririle (rezultat din caracterizările întocmite potrivit prevederilor articolului 74 din Statutul personalului didactic) și de fondul de retribuire alocat.

Întîlniri colegiale

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice, absolvente ale liceelor, liceelor pedagogice, fostelor școli normale și institutelor pedagogice, care își sărbătoresc împlinirea unui număr de ani de la absolvire și integrarea în munca didactică, revista noastră publică anunțuri în mod gratuit. Primim și publicăm anunțurile numai dacă sînt avizate de conducerile școlilor sau institutelor în care urmează să aibă loc sărbătorirea. Rugăm ca textele să fie redactate clar și cît mai concis.

În cazul în care, din lipsă de spațiu, nu vom putea publica toate anunțurile primite în redacție și vom fi nevoiți să le amînăm pentru numărul revistei din luna următoare, au prioritate anunțurile referitoare la liceele pedagogice (școli normale) și institutele pedagogice.

Promoția 1944 a fostei Școli Normale din Tg. Jiu se reîntîlnește în școala noastră dragă în ziua de 8 aprilie 1984, după 40 de ani de la absolvire. Colegii sînt rugați să anunțe participarea pe adresa : Grigoroiu Ion, comuna Lelești-Gorj, cod : 1423.

Promoția 1954 a Școlii Pedagogice de Băieți din Cluj-Napoca anunță întîlnirea lor după 30 de ani, care va avea loc în ziua de 9 iunie 1984, ora 9, în Cluj-Napoca, la Liceul Pedagogic, str. Soporului, nr. 55. Sînt invitați și foști noștri profesori. Rugăm confirmați participarea, pe adresa colegului Mureșan Dumitru, str. Septimiu Albini, nr. 86, Cluj-Napoca, cod : 3400.

Absolvenții școlilor pedagogice de fete și băieți din orașul Gherla, promoția 1954, organizează întîlnirea de 30 de ani, în data de 9 iunie 1984, orele 10,00, la școlile respective. Relații se pot obține de la Farcaș Valentin, str. G. Coșbuc, nr. 4, bloc A-2, ap. 10, oraș Gherla, județul Cluj, cod : 3475, telefon 606, sau Sabo Maria, str. Fagului, nr. 4, bloc C 8, ap. 16, sc. 1, oraș Gherla, județul Cluj, cod : 3475.

Absolvenții Institutului Pedagogic de 3 ani din Iași, Facultatea de Științe Naturale și Agricole, promoția 1969, sînt rugați să trimită adresele lor colegului Cozma Gheorghe, Școala din Perieni, comuna Probota, județul Iași, în vederea organizării întîlnirii de 15 ani de la absolvire.

Promoția 1969 a Institutului Pedagogic de Învățători din Oradea anunță întîlnirea sa, după 15 ani, care va avea loc în ziua de 26 mai 1984, la Oradea. Rugăm confirmați participarea pînă la 20 mai 1984, pe adresa : Mistor Moise, Oradea, cod : 3700, str. Lacul Roșu, nr. 4, bloc R-119, ap. 15, telefon : 991/4 81 82.

„ORAȘELE MUZICII"

O dată pe lună, cunoscuta Sala Dalles a Universității Cultural-Științifice din București, cunoaște o vie și neobișnuită animație. Elevii ciclului gimnazial din școlile generale ale Capitalei însoțiți de profesori de muzică ca : Elena Mărgineanu, metodist al sect. 1, director adjunct la Școala Nr. 3, Isabela Bonciocat, Constanța Bold, Mihaela Chiriac ș.a., pasionați și dăruiți muncii de culturalizare și educație muzicală a tinerei generații, se grăbesc să ocupe locurile sălii devenite în ultima vreme cu totul insuficiente.

Anul acesta în programul secției muzicale, condusă cu autoritate și competență de tînărul muzician Sorin Lerescu, s-a inaugurat un nou ciclu de expuneri pentru elevi intitulat generic „ORAȘELE MUZICII". Urmărind să redea fenomenul muzical în cele două aspecte de bază, componistic și interpretativ, legat de personalitățile marcante ale istoriei muzicii, care au activat în marile metropole ale lumii, focare de iradiere a culturii și artei sunetelor, acest ciclu continuă seria succeselor pe un plan superior al unor conferințe din anii anteriori, privind „Noțiuni specifice ale muzicii" și „Medalioane de compozitori".

Sarcina organizării și prezentării ciclului și-a asumat-o prof. Georgeta Sandu (Școlile Nr. 202 și 174) neobosită și pasionată activistă pe tărîmul culturalizării elevilor, inițiatoarea multor spectacole pentru tineretul studios la Teatrul de Operă și Balet din București. Din experiențele acumulate în trecut, ea caută să confere însușirii cunoștințelor de către elevi, forma atrăgătoare a spectacolului, legînd fenomenul muzical de celelalte arte, în scopul înțelegerii lui și trăirii implicit estetice.

În realizarea acestor cerințe, în conferințele anterioare, cît și în cele ale ciclului : **„Cremona, orașul viorilor celebre", „Praga, orașul festivalurilor din mai", „Viena și clasicismul vienez", „Florența, leagănul operei",** au fost invitați să-și dea concursul la exemplificări, printre artiștii noștri de frunte pianiștii : Valentin Gheorghiu și Dan Atanasiu, violonista Cornelia Bronzetti, cîntăreții : Martha Kessler, Mariana Stoica, Victoria Bezetti, Cornel Stavru, Valentin Teodorian, Pompei Hărășteanu, Marcel Roșca — balerinii Aglaia Gheorghe, Elena Dacian, Gheorghe Angheluș, Adrian Caracaș ș.a. Manifestări mult apreciate de tînărul public s-au transformat în spectacole de înaltă ținută artistică, ce au încîntat pe cei prezenți în sală, creînd momente de veritabile elevații estetice.

Cum a fost firesc pe podiumul sălii s-au produs și tineri interpreți, mulți de vîrsta celor din sală, ca un mijloc fericit de afirmare și etalare a înzestratului lor talent. Au fost aplaudați cu frenezie pianiștii : Constantin Sandu, student la Conservator (clasa Prof. Constantin Ionescu-Vovu), — laureat al unor concursuri internaționale și naționale cu Premiul I, Gelu Costache și Jeanin Costache, Lucian Blaga, Renata Triță, Dan Rațiu, violoniștii : Bogdan Bobocea, elev al Liceului „George Enescu", laureat al unor concursuri internaționale și naționale („Lira de aur"), Emil Stegar, student la Conservator (clasa lect. univ. Dan Cumpătă), Mariana Marin, elevă a Liceului „George Enescu" (clasa prof. Dafin Ionescu). Cătălin Avramescu, violoncelista Emanuela Gaitz ș.a.

SILVIAN GEORGESCU

Pe urmele materialelor publicate

Biblioteca Centrală Pedagogică ne informează că lucrarea „Învățămînt preșcolar", apărută în Colecția „Modernizarea învățămîntului" — cuprinzînd 21 de referate asupra unor studii din publicații de specialitate de peste hotare — s-a epuizat, astfel încît nu mai poate satisface cererile ce i se adresează de către cei care doresc să și-o procure. Recomandăm ca lucrarea — recenzată în revista noastră nr. 259 din ianuarie 1984 — să fie consultată la bibliotecile școlare, care au achiziționat-o, la bibliotecile caselor personalului didactic, precum și la Biblioteca Centrală Pedagogică.

Pentru prof. Constantin Dulău din Timișoara, căruia i s-a adresat un răspuns în revista noastră nr. 260 din februarie a.c., reproducem, în completarea răspunsului, prevederi menționate în Legea educației și învățămîntului nr. 28 din 21 decembrie 1978 : „Art. 161. Organele de conducere colectivă din unitățile de învățămînt se aleg pe o perioadă de patru ani. Directorii și directorii adjuncți se numesc, potrivit legii, de regulă, nu mai mult decît de două ori consecutiv..."

În numărul 259 al revistei noastre din ianuarie a.c. am menționat unele aspecte din activitatea prof. Otto Verendeanu, care erau incompatibile cu funcția de director al unei unități de învățămînt. Prin Ordinul Ministerului Educației și Învățămîntului Nr. 5 099 din 31.I.1984, prof. Otto Verendeanu a fost eliberat din funcția de director al Liceului Agroindustrial din Bozovici, județul Caraș-Severin.

SINDICATELE DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

Dorința de a fi primii

Cine are răbdare să-i cunoască pe bănățeni la ei acasă se convinge ușor că ambiția lor proverbială de a fi „fruncea" — asimilată și de către cei „adoptați" de Banat — este expresia firească a hărniciei unor oameni care cred în virtuțile și satisfacțiile muncii concepute „gospodărește", în spiritul unei tradiții care numără veacuri.

La ei acasă înseamnă și în școlile județului Timiș, unde, însoțind un colectiv de îndrumare și control al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, am constatat că faptele exemplare au trecut din sfera deziderateior în cea a realității. Astfel, avînd în vedere numai unitățile de învățămînt preuniversitar vizitate în intervalul 1—10 martie a.c., se poate afirma că toate pot candida, fără reticențe, pentru locuri fruntașe în întrecerea socialistă, unele dintre ele obținîndu-le chiar, în anul școlar 1982—1983 **(Liceul de Filologie-Istorie** și **Liceul Industrial Nr. 9** din Timișoara, **Liceul Industrial „C. Brediceanu"** din Lugoj și **Școala de 8 ani din comuna Periam).** Cred că aceste unități de învățămînt-model, cît și **Grădinițele cu Program Prelungit Nr. 16** și **Nr. 22, Școlile Nr. 18** și **Nr. 25** și **Liceul de artă „Ion Vidu" din Timișoara, Grădinița Nr. 5** și **Școala Nr. 2** din **Lugoj** și alte **trei unități școlare din comuna Periam,** ne-au fost recomandate cu intenția de a ni se oferi informații convingătoare pentru ceea ce ne-am obișnuit să înțelegem prin „experiență pozitivă". Cu alte cuvinte, pentru rezultatele lăudabile obținute pînă acum, apreciate astfel pe baza criteriilor binecunoscute ale întrecerii socialiste ; pentru aportul valoros al comitetelor și grupelor sindicale în realizarea indicatorilor prevăzuți ; pentru seriozitatea cu care participă la această competiție a calității.

Rezultatele întrecerii obligă

În urma discuției cu conducerea și activul sindical ale **Liceului de Filologie-Istorie din Timișoara,** m-am convins că, aici, acest adevăr la îndemîna oricui nu este cunoscut doar teoretic ; afirmațiile organizatorilor (prof. **Dorina Robescu,** prof. **Lucia Popa,** secretara **Elena Stratan,** prof. **Gheorghe Andrița)** cu privire la activitatea birourilor celor patru grupe sindicale și a membrilor de sindicat pot fi în orice moment ilustrate cu exemple revelatoare.

Astfel, în toate adunările sindicale se discută despre întrecere, considerată fiind obiectiv permanent ce implică, nemijlocit, conținutul procesului instructiv-educativ și condițiile care-i asigură optimizarea. Prima adunare din acest an școlar nu s-a limitat la comunicarea indicatorilor, clarificînd tipul de activități, evaluînd posibilitățile și potențialul creator, stabilind metodologia, precizînd îndatoririle fiecărui membru de sindicat. În consecință, în vederea realizării planului de școlarizare, membrii de sindicat au participat la recensămîntul populației școlare și la recrutarea elevilor pentru cursurile serale. Sarcinile extrașcolare ale cadrelor didactice au fost nominalizate în cadrul biroului grupelor sindicale, ținîndu-se seama de încărcătura de muncă a fiecăruia. (De pildă, în perioadele concursurilor pe obiecte de învățămînt, profesorii care se ocupă de pregătirea elevilor concurenți sînt degrevați de alte activități obștești. Tot membrii de sindicat sînt cei care organizează festivitatea pentru sărbătorirea elevilor cu rezultate meritorii la concursurile școlare sau a cadrelor didactice cu succese notabile în activitatea de perfecționare). Conducerea școlii, birourile grupelor sindicale au continuu în atenție analiza modului în care sînt realizați, treptat, indicatorii întrecerii. Multe din temele dezbătute în adunările sindicale au ca scop analiza unor aspecte ale activității și eticii profesionale sau organizatorice. Iată cîteva exemple : **analiza** contribuției catedrei de chimie la desfășurarea practicii productive a elevilor din clasele cu profil de chimie ; **analiza** modului în care se asigură practica elevilor în atelierele școlare, probleme de legislație școlară, concluzii privind starea de igienă și curățenie în urma controlului făcut în internat împreună cu comitetul cetățenesc de părinți pe școală.

Bineînțeles, coordonarea întregii munci este realizată de conducerea colectivă a liceului (director — profesoara **Oltea Maria Mutiu,** directori adjuncți — prof. **Emanoil Golub** și prof. **Josef Jakob)** sub directa îndrumare a organizației de partid (secretar al biroului organizației de bază — prof. **Rodica Surgean).** Reprezintă sindicatul învățămînt prof. **Dorina Robescu,** căreia i se încredințează, așa cum ne-a informat directoarea liceului, sarcini de răspundere, atît în cadrul biroului executiv cît și al consiliului de conducere, pe care le îndeplinește cu exigență, tact și spirit de inițiativă.

Cu privire la rezultatele muncii — bine îndrumate și exigent controlate — a acestui destoinic colectiv, este suficient să amintim **obținerea locului I în întrecerea socialistă din anul școlar 1982—1983.** Cu o adăugire referitoare la grija manifestată pentru buna gospodărire a bazei materiale aparținînd liceului propriu-zis și școlii gimnaziale, pentru perfecționarea acesteia.

De altfel, această grijă este caracteristică pentru toate unitățile de învățămînt menționate la început, fiind accentuată de ordinea și curățenia care domnesc în ele, expresie a respectului față de avutul obștesc, față de muncă. Și, cu atît mai mult, merită să fie evidențiată cînd este vorba despre școala unei comune bănățene, **Periam.** Spunînd **școala** mă gîndesc, de fapt, la toate cele patru unități : **Grădinița, Casa de copii școlari (băieți), Școala de 8 ani** și **Liceul Agroindustrial.**

Scopul comun — pregătirea școlară și socială a copiilor comunei — este în mai mare măsură resimțit aici, fiindcă interdependența dintre cele trei trepte de învățămînt coincide cu cea dintre cele trei unități școlare. Desigur, și din această cauză, există o strînsă conlucrare între grupele sindicale și Comitetul Sindicatului Învățămînt din Periam. Președinta comitetului, învățătoarea **E. Mihuț,** ne-a vorbit despre exigențele muncii sindicale în condițiile întrecerii socialiste, relevînd, în special, aportul membrilor de sindicat-cadre didactice la întreaga activitate desfășurată în Școala de 8 ani. De exemplu, realizarea planului de școlarizare nu este considerată ca îndatorire exclusivă, a consiliului de conducere. Pentru această activitate au fost mobilizați majoritatea membrilor de sindicat și, mai ales, diriginții, păstrîndu-se o permanentă legătură cu comitetele sindicatelor din întreprinderile locale și cu familiile elevilor. În felul acesta planul de școlarizare este îndeplinit în procent maxim, iar frecvența elevilor s-a îmbunătățit substanțial.

În prezent, cei 13 învățători ai școlii se străduiesc să înființeze un cabinet modern care va găzdui, începînd cu anul școlar viitor, activitatea lor metodică, în această întreprindere un rol important avînd comisia metodică a învățătorilor.

Firește, am amintit doar două din aspectele muncii cadrelor didactice de la Școala din Periam, **care a fost răsplătită cu locul I în întrecerea socialistă dintre școlile rurale ale județului,** din anul trecut. Dar, la totalizarea punctajului optim, o pondere însemnată o au și aprecierile cu privire la munca de cercetare științifică a cadrelor didactice, în sprijinul dezvoltării și perfecționării învățămîntului. Mă voi referi, deci, la modul cum sînt fructificate preocupările din acest domeniu, contribuind la ridicarea calității procesului instructiv-educativ, în unele din școlile amintite.

Creativitate și eficiență

Educația tehnică și științifică a tineretului studios constituie generoasa temă a ediției a II-a a acestei manifestări, facilitînd nenumărate posibilități de afirmare și cadrelor didactice din județul Timiș, prin varietatea formelor concretizate în etapa de masă ce se desfășoară în acest an școlar. O demonstrează, așa cum am constatat, și activitatea de cercetare științifică de la nivelul catedrelor de specialitate și al comisiilor metodice, al Casei Personalului Didactic și al filialelor societăților științifice, activitate finalizată în comunicări valoroase, în mijloace de învățămînt ingenioase și deosebit de utile procesului modern de predare-învățare, în studii de interes general, în manuale adecvate exigențelor pedagogiei actuale. Am notat cîteva dintre titlurile care indică sfera de interese ale unora dintre colectivele din instituțiile de învățămînt vizitate : **„Perfecționarea conținutului practicii tehnico-productive — contribuție la dezvoltarea creativității elevilor, factor hotărîtor pentru o nouă calitate în învățămînt" ; „Contribuții la predarea vocabularului prin metoda cîmpului lexico-semantic" ; „Variabilitatea producției și a calității grîului de toamnă în funcție de genotip și mediu"** (Școala Nr. 18 — Timișoara) ; **„Eficiența laboratorului de matematică" ; „Întărirea caracterului practic-aplicativ în predarea fizicii" ; „Modalități de integrare în producție a absolvenților din clasele a X-a și a XII-a"** (Liceul Industrial „C. Brediceanu"-Lugoj) ; **„Utilizarea materialelor refolosibile la subansamblul «suport cu role»"; „Tehnologie pentru recondiționarea amortizoarelor la autoturismul Dacia 1300" ; „Aplicarea deformării plastice la rece, prin rulare în vid, pentru a mări friabilitatea și a reduce consumul de metal"** (Liceul Industrial Nr. 9 — Timișoara).

Argumente elocvente sînt și cabinetele, laboratoarele și atelierele unităților de învățămînt menționate, concepute și dotate în raport cu cerințele învățămîntului modern, oferind elevilor cîmp vast de dezvoltare a potențialului creator, a capacităților intelectuale, a gîndirii științifice. Aceste spații moderne de învățare, echipate corespunzător, le-am întîlnit și la Timișoara și la Lugoj și la Periam, dar mă simt datoare să remarc, în mod deosebit, mijloacele de învățămînt din cabinetul de biologie al Liceului de Filologie-Istorie din Timișoara — înfăptuite prin efortul comun al cadrelor de specialitate și al elevilor, atelierele Liceului Industrial Nr. 9 din această localitate și laboratorul de chimie de la Liceul Industrial „Coriolan Brediceanu" din Lugoj, care poate concura cu cele mai moderne laboratoare din facultățile de profil.

Și, fiindcă vorbim despre talent și competență, despre pasiune și dăruire — atribute esențiale în valorificarea eficientă a creativității — e firesc să notăm mulțimea de distincții care au încununat succesele elevilor la diferitele concursuri din cadrul ultimei ediții — faza pe județ — a Festivalului Național „Cîntarea României" ; toate acestea sînt și prilej de satisfacții pentru cei care au îndrumat, ore în șir, fără a-și precupeți efortul și inventivitatea, repetițiile brigăzilor artistice, antrenamentele echipelor sportive, creația tehnico-științifică a elevilor. În toate instituțiile școlare timișene vizitate, cel puțin un elev sau o formație se pot lăuda cu cel puțin o mențiune — dacă nu un premiu — dobîndite prin muncă asiduă, ele fiind, totodată, mărturii ale unor aptitudini deosebite. În același context se poate aminti activitatea creatoare a învățătorului **Petru Comloșan,** de la Școala din Periam. Cu siguranță, profesiunea sa de credință — mărturisită sau nu — se fundamentează pe încredere totală în capacitatea educatorului de a influența viitorul elevilor săi. Cum se pot explica, altfel, iscusința și răbdarea cu care își instruiește „ucenicii" înscriși la cercul de navomodele pe care îl conduce din anul 1970, dezvoltîndu-le, pe lîngă abilitățile manuale necesare orișicărui constructor de modele navale, interesul pentru matematică și fizică, fără de care nu se poate „citi" un proiect ?

Încheind acest capitol trebuie să mă opresc asupra uneia dintre întîlnirile de excepție ale membrilor Cenaclului cadrelor didactice din Timișoara, nu doar pentru că a fost onorată de nume de prestigiu ale literaturii Banatului, ci, mai ales, pentru surprinzătoarea prezență lirică a poetului **Marius Munteanu** — autorul unui reușit volum de poezii alcătuite în dialect bănățean — și calda omagiere a prof. **Ștefan Pavelescu,** remarcabilă personalitate culturală, model de viață închinată nobilei profesii de educator.

Plecînd din județul Timiș, am recapitulat ceea ce m-a impresionat mai mult din tot ce am văzut în cele cîteva unități de învățămînt vizitate și am conchis, firește, că aceste realități fac parte din faptele exemplare de muncă determinate obligatoriu de ordine și disciplină (dar continui să cred că ele se explică și prin ambiția bănățenilor de a fi întotdeauna „fruncea" !). Fără îndoială, meritul revine cu prisosință și celor care îndrumă și coordonează activitatea cadrelor didactice din această parte a Banatului, deci Comitetului Sindicatului Învățămînt din Timișoara — **președinte, Maria Petrașcu** — Comisiei pentru activitatea sindicatelor din învățămînt a județului Timiș și, bineînțeles, Inspectoratului Școlar Județean.

VALERIA BACIU

EDUCAREA PRIN MUNCĂ ȘI PENTRU MUNCĂ

Cercurile tehnico-aplicative și științifice

În cei 35 de ani de la crearea primelor detașamente de pionieri din țara noastră, — prilej pentru aniversarea pe care o întîmpinăm — cercurile tehnico-aplicative și științifice pionierești, organizate în școli, unități economice și case ale pionierilor și șoimilor patriei, au dobîndit o valoroasă experiență, antrenînd, an de an, numeroase generații de copii în cadrul unor manifestări cu largi valențe instructiv-educative.

În spiritul cerințelor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Congresul educației și învățămîntului și la deschiderea anului școlar cu privire la legarea tot mai strînsă a învățămîntului de practică și producție, activitatea pionierilor și școlarilor în cadrul cercurilor tehnico-aplicative și științifice trebuie să se **înscrie ca o componentă esențială a procesului de educare prin muncă și pentru muncă, de pregătire pentru viață a tinerei generații.**

Un cerc organizat într-o școală se limitează, de cele mai multe ori, la o singură grupă. Practica acestui gen de activități a impus însă, în cadrul cercurilor tehnico-aplicative, înființarea unei grupe de începători și a unei grupe de avansați, iar în cadrul cercurilor științifice pe obiecte de învățămînt, organizarea de grupe corespunzătoare anilor de studiu. În toate cazurile, rezultatele cele mai bune s-au obținut cu **grupe omogene de copii,** care au **aceeași motivație de participare și un nivel de cunoștințe, priceperi și deprinderi asemănător.** Aceste criterii permit o **activitate eficientă prin participarea activă și direct interesată a elevilor la orele de cerc.**

Dacă pînă acum cîțiva ani activitatea în cercurile pionierești era destinată, în special, **elevilor din ciclul gimnazial,** acum putem afirma că activitățile cu caracter aplicativ, organizate cu șoimii patriei și pionierii din ciclul primar, **au devenit o realitate, contribuind direct la formarea, instruirea și educarea acestora.**

Nomenclatorul cercurilor organizate în școli generale, unități economice și case ale pionierilor și șoimilor patriei **își are practic corespondentul în toate disciplinele de învățămînt, precum și în cele mai importante domenii ale industriei și economiei naționale :** mecanică, electrotehnică, electronică, mecanizarea agriculturii, automatizări, navomodele, aeromodele, automodele, radioconstrucții, chimie, legumicultură, silvicultură etc. Modul în care activitatea acestor cercuri **contribuie la educarea prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor este foarte variat, cu rezultate imediate sau mai tîrzii și depinde direct de gradul de antrenare efectivă a copiilor în procesul de muncă și creație,** precum și de **măiestria didactică și pasiunea conducătorului de cerc.**

Participarea copiilor la activitatea de creație a unor aparate, instrumente, diapozitive, materiale didactice, montaje, jucării, obiecte de uz casnic sau personal, în cadrul cercurilor tehnice, presupune **realizarea unor conexiuni** între noțiunile teoretice și practice dobîndite anterior și noile informații și aspecte ce le implică rezolvarea temei de lucru abordate. Astfel, o lucrare, chiar și simplă, presupune imaginarea și elaborarea unui proiect grafic și numeric ce treptat este transformat într-un obiect material care dobîndește anumite funcții, este reglat, finisat și dat în folosință. Acesta poartă **amprenta și personalitatea** constructorului, îl reprezintă **talentul, înclinațiile,** precum și stîngăciile, dar, totodată, îi conferă **bucuria** și **satisfacția** unui lucru **împlinit,** a unei **realizări personale.**

Toate etapele creației pe care copiii le parcurg în activitățile de cerc sînt conduse după aceleași legi, fiind, practic, similare etapelor tehnologice cu care se vor confrunta în producție.

O activitate de cerc bine planificată și condusă cu multă pasiune implică, pe lîngă creația propriu-zisă, **elemente de educație patriotică și politico-ideologică, întărește încrederea copiilor** în forțele proprii, contribuie la **dezvoltarea personalității acestora,** la formarea **spiritului de echipă** și **intrajutorare.**

Deși se concretizează prin mai puține realizări practice aplicative, activitatea în cercurile științifice contribuie concret la **dezvoltarea spiritului de cercetare** și **investigație științifică,** calitate indispensabilă pentru următorii ani de studiu, pentru formarea profesională la nivelul celor mai înalte exigențe ale calificării.

De regulă, la activitatea cercurilor științifice participă **pionierii cu rezultate foarte bune la obiectele respective,** fapt pentru care aceste activități **dezvoltă pasiunea și interesul pentru anumite discipline de învățămînt** și determină **obținerea unor rezultate deosebite,** atît imediate, cît și în perspectivă.

Este unanim recunoscută **contribuția cercurilor pionierești la orientarea școlară și profesională a copiilor,** dat fiind faptul că în cadrul acestor activități se **cristalizează opțiunile** și interesul deosebit pentru un anumit domeniu de activitate. Acest lucru determină, la rîndul său, **motivația alegerii liceului și a meseriei,** într-un cuvînt, a **drumului în viață.**

În alte situații, cînd din diferite motive nu s-a putut realiza corelarea dintre tipul cercului preferat în copilărie și meseria îmbrățișată mai tîrziu, pasiunile stîrnite și dezvoltate în cadrul activităților practice pionierești rămîn un hobby pentru toată viața, iar tot bagajul de cunoștințe și priceperi căpătate în aceste împrejurări **contribuie permanent la formarea pentru muncă și viață a copiilor.** Merită a fi subliniat aici faptul că foarte multe cadre de valoare din industrie, agricultură, specialiști, autori de invenții și inovații făuriți de nou și de frumos, au activat în anii copilăriei în cadrul unor cercuri și activități extrașcolare tehnico-aplicative.

Ca un corolar al acestei scurte treceri în revistă a problematicii activității cercurilor, subliniem faptul că acest domeniu de activitate este deosebit de **dinamic,** aflîndu-se într-un proces de continuă **adaptare** la necesitățile timpului prezent și viitor. Desfășurîndu-se în **paralel** cu activitatea instructivă din cadrul procesului de învățămînt, adeseori depășind-o ca ritm și performanțe, activitatea cercurilor tehnico-aplicative și științifice constituie o **componentă de bază a procesului de formare complexă a viitoarelor cadre ale economiei naționale,** cărora cadrele care muncesc cu pionierii, toate cadrele didactice trebuie să-i acorde o atenție deosebită.

ION ENOIU
șeful Comisiei pentru activitatea de învățătură, pregătire practică, știință-tehnică și muncă patriotică din cadrul C.N.O.P.

Redacția și administrația : Piața Scînteii nr. 1 București, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"